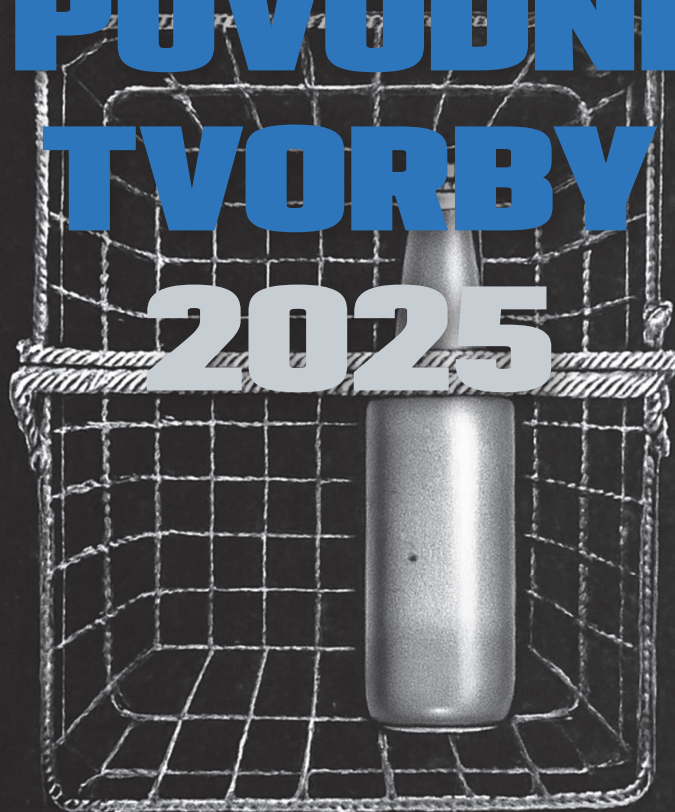

SALÓN PŮVODNÍ TVORBY 2025

J A U
J A M
M U

SBORNÍK TEXTŮ

SALÓN PŮVODNÍ TVORBY 2025

SBORNÍK TEXTŮ

J A U
J A M U
M

Divadelní fakulta

Brno 2025

Ve sborníku najdete autorskou původní tvorbu psanou pro dvě příležitosti – festival Salón původní tvorby a soutěž Havlovské aktovky. Jedná se o hry, básně, povídky a další literární útvary. Některé z textů byly scénicky zpracovány studenty Divadelní fakulty JAMU v rámci zmíněného festivalu, který se konal 7.–8.března 2025 a jeho hlavní téma bylo: Skromnost. Soutěž Havlovské aktovky se v roce 2025 uskutečnila popáté. V tomto sborníku jsou publikovány tři oceněné hry.

Projekt vznikl za finančního přispění Divadelního grantu DILIA.

© Janáčkova akademie múzických umění, 2025

ISBN 978-80-7460-243-6

Obsah

Anonym	
22 hodin a 5 minut	7
Cestičky	10
Cigareta	11
Do tří do rána	15
Fanfikce o panu Slázovi – díl druhý	16
Miluji tě, ale...	17
Poznámky (kopie)	20
Pravidla hry	22
Salonní básně	24
Z prachu hvězd	27
Alja Bračun	
Nejznámější příběh o lásce v objetí absurda	29
Severína Brezovská	
Horůčka slov	31
NuDař	32
Padací zámok	33
Random dialog	34
Eva Bučková	
Tak, kněz vójde do baru...	36
Kristýna Fantová	
Mrtvé moře	39
Kateřina Halamíčková	
Poznámky	42

Bohdan Chrastil	
Královnin pohřeb	46
Vánoční světlo	47
Klára Klocová	
Neonová noc	49
Pekárna	51
Splátka	54
Eliška Kubečková	
Pila ať pracuje, sekera tesá	60
Představení problému	71
Volná poezie	74
Eliška Linhartová	
Motoráckové blues	78
Poezie všedního dne ve smíchovském mekáči	79
Braňo Mago	
Hudba každé minuty	81
Listy Adresované Ohňu	82
Aneta Měsíková	
Kdy už zhasneš	86
Martina Němečková	
Nutrie	87
Monika Ostrovská	
Skromnost, mé druhé jméno	89
Tereza Panocová	
Kapky	92
Praktizujícím vešákem som už druhý rok	94
Elizabeth Panzo	
*** Bez názvu	96
Kateřina Pelikanová	
Byl jsem do tebe hrozně moc	97
Tyvole 2022, to sou 3 roky	98
Vojtěch Rikan	
Trajekt	99

Anuše Řehůrková	
Botanická lobotomická zahrádka	100
Jedna věta, píšu jednu větu, píšu jednu větu, jednu za den, protože jedna věta stačí, ale mně nikdy nic nestačilo, spíš já něčemu nestačím, a tak utíkám a píšu jednu větu, protože moje slova by přece měla někde zůstat, moje slova se přece nemůžou přenášet jen orální tradicí, he he he	101
Anna Marie Slobodová	
Pouta veliké noci	105
Tereza Sobotková	
Mami	107
Veronika Svobodová	
5 minut po malé vnitřní implozi	111
Čas je relativní, ale hodiny tikají nahlas	112

HAVLOVSKÉ AKTOVKY

Václav Kvapil	
Vlak bude o (doplňte) minut opožděn	113
Robin Mayer	
Mordýř patří za mříž	119
Tereza Sobotková	
A člověk ..?	126

Anonym

22 hodin a 5 minut

(Odehrává se v zalidněné hale na vlakovém nádraží.)

PROSÍM POZOR, HLÁŠENÍ O ZPOŽDĚNÍ VLAKU! VLAK RAILJET ČÍSLO 575 SPOLEČNOSTI ČESKÉ DRÁHY S ODJEZDEM V DEVATENÁCT HODIN ČTYŘICET ČTYŘI MINUT BUDE O 150 MINUT OPOŽDĚN. OHLÁŠENÁ DOBA ZPOŽDĚNÍ SE MŮŽE ZMĚNIT.

Neměla byste dvacetikorunu?

Co? Ne. Promiňte, nemám drobné.

PROSÍM POZOR, HLÁŠENÍ O ZPOŽDĚNÍ VLAKU! VLAK ČÍSLO 1051 SPOLEČNOSTI REGIOJET S ODJEZDEM VE DVACET HODIN ČTYŘICET SEDM MINUT BUDE O 180 MINUT OPOŽDĚN. OHLÁŠENÁ DOBA ZPOŽDĚNÍ SE MŮŽE ZMĚNIT.

Dobrý večer... Pláčete? A neměla byste dvacetikorunu?

Na.

PROSÍM POZOR, HLÁŠENÍ O ZPOŽDĚNÍ VLAKU! VLAK INTERCITY ČÍSLO 577 SPOLEČNOSTI ČESKÉ DRÁHY S ODJEZDEM VE DVACET DVA HODIN TŘI MINUTY BUDE O 120 MINUT OPOŽDĚN. OHLÁŠENÁ DOBA ZPOŽDĚNÍ SE MŮŽE ZMĚNIT.

Umělec má být rozervaný... Přeji ti, abys sama se sebou nikdy nebyla spokojená... Umělec má být rozervaný... Přeji ti, abys sama se sebou nikdy nebyla spokojená... Umělec má být rozervaný... Přeji ti, abys sama se sebou nikdy nebyla spokojená... *(pokračuje šeptem do následující promluvy)*

Takže jsem si vzala kuchyňský nůž a špičkou jsem si do pravého stehna vyryla 39 ran. Ten nůž jsem pak samozřejmě umyla a ráno si s ním nakrájela rajčata k snídani. Umělec má být rozervaný.

A nejen to: chlubíme se i utrpením, vždyť víme, že z utrpení roste vytrvalost... Neměla byste dvacetikorunu?

Neptal jste se mě už?

Toto je náš chléb. Byl ještě horký, když jsme se jím zásobili při odchodu z našich domů, než jsme se vydali k vám. A teď se podívejte: je vyschlý a rozdrobený. *(pauza)* Tamhle takhle je supermarket... Nekoupila byste mi šest vajec a guláš z pytlíku? Mé útroby neklidně věrou, mám před sebou dny utrpení.

Sedm dní budeš jíst nekvašené chleby.

VLAK INTERCITY ČÍSLO 550 SPOLEČNOSTI ČESKÉ DRÁHY S ODJEZDEM VE DVACET DVA HODIN PĚT MINUT ODJEDE OD NÁSTUPIŠTĚ ČÍSLO TŘI.

Chceš kafe?

Ne.

Proč?

Je v plastovém kelímku. Umíraj na to želvy.

A tvoje kalhoty šily děti z Bangladéše.

Hm.

Já du... Nemáš dvacku?

Na.

VYBERTE PRODUKT.

Po kafi se nemusí jíst. Takže šetřím planetu takhle. Čím míň toho sním, tím víc ušetřím jídla pro jiné. Když jím míň, zabírám míň prostoru.

Ale chodíš víc čůrat.

Co?

Po kafi se chodí čůrat. Takže spotřebuješ naopak víc vody, abys to dopil.

Hm... Ještě třeba vymyslet, jak míň dýchat.

Tak zadrž dech.

(oba zadrží dech)

(hlasité zalapání po dechu)

PROSÍM POZOR, HLÁŠENÍ O ZPOŽDĚNÍ VLAKU! VLAK RAILJET ČÍSLO 575 SPOLEČNOSTI ČESKÉ DRÁHY S ODJEZDEM V DEVATENÁCT HODIN ČTYŘICET ČTYŘI MINUT BUDE O 200 MINUT OPOŽDĚN. OHLÁŠENÁ DOBA ZPOŽDĚNÍ SE MŮŽE ZMĚNIT.

Mnozí pak budou poslední a poslední první.

To je pravda – třeba když se nastupuje do vlaku. Ti ve prostřed by měli nastoupit jako první, ale pak logicky vystoupí poslední.

Když nevyskočí vokýnkem.

Jo. Jenže to tak většinou nefunguje. Lidi nastoupí špatnejma dveřma a pak se třeba rvou přes celej vagón. Vždyť to máš na tom plánku, kde sedíš. Se nedivím, že pak svět vypadá, jak vypadá, když ani lidi neumí jezdit vlakem. Vždyť nic neděláš. Dřepneš si a jedeš. Jsi přemístěn. Neovlivňuješ to. A koleje vedou jen dopředu. Dál. Ještě jsem neviděl koleje, co by vedly zpátky dozadu.

To je asi úhel pohledu, ne?

Ale jdi někam s úhlem pohledu, to je samý úhel pohledu sem, úhel pohledu tam a člověk pak neví, kde je pravda.

PROSÍM POZOR, HLÁŠENÍ O ZPOŽDĚNÍ VLAKU! VLAK INTERCITY ČÍSLO 579 SPOLEČNOSTI ČESKÉ DRÁHY S ODJEZDEM V NULA HODIN TŘI MINUTY BUDE O 60 MINUT OPOŽDĚN. OHLÁŠENÁ DOBA ZPOŽDĚNÍ SE MŮŽE ZMĚNIT.

Co kdyby všechny předměty byly natřené na černo? Co by to znamenalo?

Já myslím, že se tím autor snažil naznačit beznaděj a frustraci z dnešního světa s podtóny deprese a sebelítosti. Je to výrazný scénografický prvek. Definuje to prostor. Definuje to absenci prostoru. Byla to volba. Bylo to rozhodnutí, učiněné s těmi nejvyššími uměleckými úmysly. Snaží se předat obsah svého nehmotného nitra pomocí světských statků.

Taky tě tak frustruje, že ti tečou myšlenky i ušima a bublají v mozku, ale nedají se nijak vyjádřit?

Blbost. Stačí to natřít celé na černo a máš to. Vůbec mě neposloucháš. Hlavní objekt musí být umístěn ve zlatém řezu, aby si toho oko diváka všimlo. Já nemám problém se vyjádřit.

To znáš odkud, tyhle věci?

Knihy. Co nepřečteš za studia, už nepřečteš nikdy. Při promoci ti totiž vypíchnou oči, ale to ti předem nikdo neřekne.

Aha. *(pauza)* Víš, že figurky ve vánočních kolekcích už nemají šňůrky? Jenom ty háčky. Musíte buď propíchnout tu čokoládu, nebo se trefit do toho malého kousku fólie, která se stejně protrhne. Žijeme ve strašném světě.

Minimálně mladí to tak vidí.

PROSÍM POZOR...

Anonym

Cestičky

Svět se mi pod nohama hýbe a nestíhá. Točí se kolem dokola, ale nikdy se nedoběhne. Nezastaví se na chvilku odpočinku. Stále kolem něco, něco poletuje. Jako otravný hmyz, mlha, kouř. Vlétá mu do nitra, průduchy jen na prst velkými. Svíjí se to v něm jako žížala, která si hledá průchod hlínou. Hryzá v něm, rozpouští se a nechává za sebou cestičky ze slizu. Nechodte po nich, v šeru se ztratíte v rozpačitých uličkách duše planety Země.

Lucernu nemáš, nohy se ti pletou, naskakuje ti husí kůže, ale pokračuješ dále. Nic nevidíš, slyšíš hlasy, slyšíš smích. Vzdalují se a ty jdeš dál a dál od modrého nebe, které už nikdy nespatriš. Krvácíš, můžeš si za to sama. Ložíš po kolenech, dřeš si je do masa, až se v tobě samotné převalují kamínky. Bloudí pod tvou kůží a trhají tě zevnitř. Nevidíš světlo na konci tunelu, i když bys chtěla. Chceš se tak ukrutně dostat ven z podzemí, že bys udělala cokoliv, umřít ale nemůžeš. Pořád na tebe někdo čeká u toho modrého nebe, od toho, co se tak vzdaluje, že ani modrá tečka není viditelná. Už cítíš jen strach a beznaděj. Ten sliz z cesty, po které ses dobrovolně vydala, se míchá s tvou krví a svět se točí a ty nestíháš žít. Až do konce svého konce mácháš rukama kolem hlavy a vyháníš ten otravný hmyz pryč. Kde jsou ti u toho modrého nebe? Teď, když je potřebuješ nejvíce. Kde je to varování, které nyní sděluješ.

Celá se třeseš, cítíš ten chlad? Je ve tvé krvi nebo kolem sám? Slzy se derou, tiše a opatrně. Derou se na povrch, aby stekly a zemřely společně s tebou. S tvým žalem a nejistotou. Jaké je to, když slza zemře? Probíhá jí před očima celý život jen při skanutí po tvé tváři. Nachází si cestu, pěšinu, mapu do srdce toho, koho nejvíce milovala? Jaké pokušení je vyzkoušet si to. Vyzkoušet si, jaké je být ničím a zároveň tak potřebným. Slanou kapkou vody, která očistí i ty nejčernější skvrny, aspoň na nějaký čas.

Anonym

Cigareta

Expozice

Jemně se pokládá do jeho náruče. Pomalu a pravidelně roztahuje své nitky a on je něžně rozkládá na celé ploše svého těla. Obtáčí se kolem nich a tvaruje je. Objímá čelo, objímá hrud', objímá pas, objímá boky, objímá stehna, objímá kolena, objímá kotníky. Oba nejistě vyčkávají, čekají na nepoznané. Čisté měkké malé plné tělo naráží do připraveného křehkého těla drženího mírným objetím, které se pohotově stahuje. V napětí pevného objetí se všechna tři těla zklidňují. Jiskra. Teplo. Horko. Žár. Ve výdechu vše mizí.

Variace první

I.

DRUHÝ: Nejsem si jistý tím, že to takhle chci.

PRVNÍ: Ale chtěl jsi, ne?

DRUHÝ: Neměl jsem na to žádný vliv. Prostě se to stalo a já jsem neměl nejmenší důvod něčemu tak zajímavému bránit.

PRVNÍ: A je v tom pro tebe něco jiného než zajímavost?

Ticho.

DRUHÝ: Nevím. Nikdy se mi nic takového nestalo. Je to příliš nová situace. Nevím, jak se v takové situaci chová.

PRVNÍ: Ale to není o tom, jak se chová, ale jak se chceš chovat. Nezabavuj se zodpovědnosti a vůle.

DRUHÝ: Tak to není. Poslouchej. Já jsem tě miloval a miluju. A teď jsem akorát zmatený, protože v sobě objevuji spektrum. Cítil jsem, že mi to dělá dobře. Že je to příjemné. Že

z toho mám radost. A pak jsem se na tebe podíval. Podíval jsem se na něj. A zjistil jsem, že –

PRVNÍ: Já tě taky miluju. Ve mně se nic nemění.

Objímá jej. Objímá celé jeho tělo a něžně jej utahuje. Teplo. Horko. Žár. V oddechování se otázka zamlží tak, že postupně zaniká.

Variace druhá

I.

PRVNÍ: Zítra se nastěhuje.

DRUHÝ: Kdo vlastně dovolil, aby se tu nastěhoval?

PRVNÍ: Otázkou je, kdo měl právo říct, že se tu nastěhovat nesmí.

DRUHÝ: To právo jsme měli přece my.

PRVNÍ: Neměli. Zodpovědnost za to, co se tu stane, neneseme my.

DRUHÝ: A kdo teda?

PRVNÍ: Systém. Logika. Danost.

DRUHÝ: Tak nám nezbyvá než si to představovat hezké. Nevím, co nám to vezme.

PRVNÍ: A co nám to dá?

DRUHÝ: Nevím. Věřím, že to bude hezké. Bude to hezké.

PRVNÍ: Jsme spolu naposledy sami.

DRUHÝ: Neboj, nepřijdeme o sebe. Víím, že to bude hezké.

II.

PRVNÍ: Víím, že nemáš rád, když se o třetím mluví bez něj. Já ale opravdu nemůžu. Vyčerpává mne to dennodenně, znova a znova.

DRUHÝ: Víš, po kolikáté spolu o tom mluvíme?

PRVNÍ: Víím.

DRUHÝ: Nemá to smysl, chápeš? Už se to jednou změnilo, už se to jednou stalo. Nemáme možnost to změnit.

JISKRA

PRVNÍ: Já myslím, že máme. Jednoduše jej vyštípeme pryč. Proč jsi na něj tak hodný? Proč se o něj tak staráš? Proč jej tak pevně objímáš?

DRUHÝ: Hele, mně tu asi nevadí. Naopak, zdá se mi, že je nám všem lépe. Od té doby, co se nastěhoval, se mi dýchá lépe. Je tu čisto.

PRVNÍ: Čisto.

TEPLO

DRUHÝ: Ano. To nám dvěma samotným nikdy nefungovalo.

PRVNÍ: Proč mi to říkáš až teď?

DRUHÝ: Dříve by to nemělo smysl. Chtěl jsem, aby nám to fungovalo. Snažil jsem se.

PRVNÍ: Snažil ses a nám to fungovalo.

DRUHÝ: Ano.

PRVNÍ: Ty jsi byl ten, kdo se snažil a nám to fungovalo. Ty jsi ten, kdo je vždy spokojený. A já –

DRUHÝ: A díky tobě to celé mělo vždycky smysl. Proč myslíš, že jsem tady? Proč myslíš, že se každý den znova a znova snažím?

HORKO

PRVNÍ: Protože dávám tvé existenci smysl.

DRUHÝ: Ano.

PRVNÍ: Parazituješ na mně?

DRUHÝ: Prosím?

PRVNÍ: Tak znova: parazituješ na mně?

DRUHÝ: Tohle si nezasloužím.

ŽÁR

PRVNÍ: Tak jdi! Existuj beze mě! A až od breku celý zvlhneš, zprůsvitníš a začneš se rozpadat, připlaz se s odpovědí!

DRUHÝ: Takže místo něj – mám jít já?

Ticho.

PRVNÍ: Najdi si jiný smysl.

DRUHÝ: Nebudu na tebe křičet. Nebudu tě nerespektovat. Nebudu tě urážet. Půjdu hledat.

PRVNÍ: Jdi.

Ve výdechu mizí.

III.

TŘETÍ: Takže ty jdeš?

DRUHÝ: Nemám tu co dělat.

TŘETÍ: Nejsem to náhodou já, kdo tu nemá co dělat?

DRUHÝ: Ne.

TŘETÍ: Já tu nemám být. Já tu nemusím být. Jsem to já. Beze mne by vám bylo dobře.

DRUHÝ: Ne. Tak to není. Těšil jsem se na tebe. Věděl jsem, že to bude krásné. Děkuji ti.

Objímá jej kolem ramen. Vstupuje první.

PRVNÍ: Já se v tom rozpadám.

DRUHÝ: Já tím mizím.

PRVNÍ: Jediný ty zůstaneš. Rozumíš?

TŘETÍ: Zůstanu. Zůstanu, jako nepoužitelný odpad.

Ticho, zaslepení.

IV.

TŘETÍ: Proč jsi mu to udělal?

Ticho.

PRVNÍ: Ted' jsme tu spolu. Nemysli na něj.

TŘETÍ: Ptám se tě, proč jsi mu to udělal?

Ticho.

PRVNÍ: Jsme spolu.

TŘETÍ: Nejsme. Přiškvářil ses ke mně tak, že jsi ve mně zanikl. Nasákl jsem tebou. Nevidím tě. Nejsi tady, nejsi to ty, neexistuješ. Proč jsi to udělal?

PRVNÍ: Žárlil jsem.

TŘETÍ: Hnušíš se mi. Nemám k tobě žádný vztah.

PRVNÍ: Můžu se tě dotknout?

Třetí se hlasitě a zle směje.

TŘETÍ: Dotknout? My dva už mezi sebou nemáme žádný vztah. Ale snaž se! No tak, dotkni se mě!

Tiché tápání.

TŘETÍ: Jsem sám sobě odporný. Smrdím tebou.

PRACH

Anonym

Do tří do rána

Jsou tři ráno a ty vstáváš v osm,
tak už jenom pět hodin, pět hodin spánku.
Ale ono to stačí, v pohodě stačí,
a teď zpěv ptačí ti dává dobrou noc.
Najednou je toho moc a ty voláš o pomoc,
levný rýmy ti lezou pod prsty.
Tak vem rozum do hrsti
a začni myslet.
Vždyť kdybys šla dřív spát,
tak přece nebudeš ráno tak unavená.
Jenže ráno se probudíš
a už to tě unaví.
Musíš vstát z postele, uvařit si kafe a vyrazit na zastávku,
odkud tě ta hlasitá plechová kraksna odveze bůhvíkam,
kde budeš zase předstírat, že je všechno dobrý.
Řekneš: „Mohlo být líp, ale mohlo být i hůř.“
Tak už nezuř, holka moje,
protože zítra tu kopu hnoje
budeš přehrabovat znova
a bude jako nová.
Nově přidaná na tvoje záda
a ty ještě budeš ráda,
že někdo ocení, žes vůbec došla,
a dokonce včas,
a v hlavě ten hlas
tě udrží vzhůru
do tří do rána
zas

Anonym

Fanfikce o panu Slázovi – díl druhý

PŘEDMLUVA

Bylo nebylo za devatero horami a devatero divadelními fakultami se narodil pan Sláza. Už odmala to by pán. Vypadal jako starý muž, ještě když byl v kolíbce. Jeho bělavé vlasy vlály, když běhal s dětmi na hřišti, a jeho bujný vous sršel vtipem.

PRVNÍ A POSLEDNÍ DĚJSTVÍ

Pan Sláza si podřimuje ve svém velkém proutěném křesle. Zapadl tak hluboko mezi vrbové větvičky, že ho skoro ani není vidět. Stále spí a spí a spí Sláza zakletý, z přednášky už dávno všichni odešli.

Jeho vous i ve spánku vyzařuje magentu. Žhne skrz okenní tabulky.

PAN SLÁZA, VĚK NĚCO MEZI 14-114 LETY: chrup chrup magický realismus

ZARYTÁ FANYNKA PANA SLÁZY: Po tolika letech váš vous stále žhne magentou! Vlaje a žhne, žhne a vlaje! Magentová mi vypaluje oční bulvy.

KONEC

(všechny postavy a události v tomto uměleckém díle jsou smyšlené a jakákoliv podobnost se skutečnými, žijícími či mrtvými osobami je čistě náhodná)

Anonym

Miluji tě, ale...

Obraz 1. INT – LOŽNICE DOMA U ONDRA – NOC

Do místnosti proniká oknem světlo pouliční lampy. Místnost je strohá, nese se v duchu studentského pokoje o holých bílých stěnách, s větší postelí se světlými peřinami, hrstkou plyšáků a stolem s židlí. Jedna policová skříň s fotkami a osobními věcmi. Ozdobou tyče nad oknem není závěs, ale žlutá vánoční světélka, která vesele ozařují místnost. Mimo to i spousta poházeného oblečení na zemi. V posteli podřimuje ONDRA (21) a k němu schoulená LUCIE (20) s otevřenýma očima hledícíma do stropu.

LUCIE Co jsi mi to vlastně chtěl říct?

Ondra otevře oči.

ONDRA Vážně sis vzpomněla teď? Nesnažíme se usnout?

Zavtipkuje.

LUCIE No, jo to, jo, promiň, ale mně to hrozně vrtá hlavou.

ONDRA *(povzdechne si)* Na to teď není vhodný moment.

LUCIE Nemůžu kvůli tomu spát.

Ondra se prudce zvedne a promne si celý obličej.

ONDRA Fajn, ale kdybys přijela až zítra, přes den, a ne teď večer, tak jsme to mohli hned v klidu probrat.

LUCIE Já jsem tě ale už chtěla vidět... A dovezla jsem ti vyprané prádlo. A vzala jsem ti ten čistič, aby sis konečně mohl prolít záchod.

Lucie se také zvedne a opatrně mu položí ruku na rameno.

ONDRA JÓ, já vím, já vím. A jsem rád, ale příště můžeš přijet i později. Jako můžeš třeba někdy, já nevím, s kamarády do hospody... Nebo něco prostě.

Lucie se k němu víc přivine a zavře oči.

LUCIE Jo, ale já jsem nejraději tady přece.

ONDRA I když neuklízím v koupelně?

Ondra si k sobě přimáčkne tlustého plyšového kocoura.

LUCIE I když týden nevysaješ a poprskáš si zrcadlo pastou.

Ondra se na ni usměje.

ONDRA Ale jo, vždyť já si toho vážím.

Pohladí ji po ruce, kterou ho objímá, a stále mačká plyšového kocoura.

ONDRA *(pokračuje)* Jen bych byl rád, kdybys třeba... No já nevím... Se tolik na mě nevázala? Měla i svůj život?

Pokusí se nadhodit s odlehčeným podtónem. Ticho.

ONDRA Promiň, já tě mám přece hrozně rád, a protože tě mám tak rád, tak nechci, aby ses upínala v životě jen na jedinou věc. Na jediného člověka. Aby ti to pak neublížilo... Nebo jako... Chápeš?

Ondra najednou do ticha vyhrkne poslední větu:

ONDRA A já prostě nechci, aby ten vztah byl pro mě taková samozřejmost.

Práskne rukama i kocourem o postel.

Ticho.

ONDRA Pláčeš?

LUCIE Ne, ne, teď fakt ne. Neboj.

Skutečně nepláče. Má otevřené oči a hladí Ondru rukou po hrudi. Ondra z ní nespouští zrak.

LUCIE Já... Jako promiň, ale asi tomu nerozumím. Nikde nikdy nemá člověk žádnou jistotu. A mě fakt těší, když mám hezký a klidný vztah. A opravdu si s ním nepotřebuji zahrávat...

ONDRA Ale to bych si přece taky nepřál. Jen nechci, aby mě to – nebo nás! – brzy omrzelo...

LUCIE Ale já mám... Já mám pocit, že o tebe bojuji každým dnem... Že se snažím... Že... Že jsem taková, jaká jsem, a kvůli tomu je těžké, aby mě měl někdo rád.

Jemně pohladí plyšového kocoura přimáčknutého pod Ondrovou rukou po hlavičce.

ONDRA Vždyť já tě...! *(zarazí se)* Ale to není v pohodě, jestli máš pocit, že musíš pořád za něco bojovat, ne?

Podotkne chápavě a nejistě.

ONDRA Má potom pro tebe... Má pro tebe ten vztah smysl?

LUCIE Jo! Vždyť mi na tobě záleží! Já se tě nechci vzdát, protože hlavně vím, že bys tady... Co já vím, třeba žil v plísni nebo tě skolila záchodová bakterie.

ONDRA Já vím. A vlastně moc děkuji. Nikdo o mé zdraví snad tolik nepečoval... Ale nemohu pro tebe přece znamenat všechno, Luci. Miluji tě, opravdu, hrozně moc. Ale přeji si, abychom to vzali fakt... Ne tak vážně? A nezapomínali ani jeden z nás na svůj život, na své kamarády, na své koníčky...

Při mluvení Ondra gestikuluje rukama a kocour tak létá ve vzduchu.

LUCIE Ale jak to mám udělat? Pomůžeš mi v tom snad?

Lucie se na něj vyděšeně, až zoufale podívala.

ONDRA Lásko, to nemůžu. V tom si musíme každý pomoci sám. Přes sebe nemůžeme začít přehlížet to, co jsme měli, než jsme měli sebe. Ale neboj, stále tady máme jeden druhého.

Jemně ji obejmě a přitiskne k nim i kocoura.

LUCIE A problém, který musíme vyřešit...

ONDRA Jo, to... Počkej, jaký teď myslíš?

LUCIE Záchod. Myslím, že ráno skočím ještě pro tekutý písek...

KONEC

Anonym (mimo JAMU)

Poznámky (kopie)

bs 2024/5

stylový tepláky a kabát
život ve dvou igelitkách
pokuta 700
exekuce na žlutý deštník z igelitky
říkám si, kolik je v Brně bezdomovců?
kdo je v Brně bez domova?

Na přednášce
O ničení arménského dědictví
Mi muž z Arménie
Nabídnul své místo
Bez závazků
Bez očekávání
Protože jsem žena
Neměla bych sedět na zemi
On bude stát

Cítím tě, Brno,
a pozoruji
dostáváš se mi pod kůži
trochu vlezle
ale líbí se mi to

děda, co si nese tašky přes rameno
a malí lyžaři, co v modelu jezdí po
sjezdovce dolů
zvuk rolničkových vypalovaček
když procházíš Alfa pasáž

v pozadí vánočních-
kupuju si pro sebe dárek
od sousedky v paneláku
kterou potkávám na schodech

z kostela u Minoritů
odlétají holubi
a já myslím na vůni papáji
a svátek slunovratu

jako můj čaj a cukr přilepený na dno
omývá Balt své písky
když ho piju

mezi krovy v Jakubáku
stojíš a lovíš očima
poznání, vědomosti
gotickou klenbu
a já se dotýkám Mariina zvonu
vedle kterýho malovali
v padesátýmčtvrtým ti
co tu nechali svoje palety a štětce

tak ještě rychle bejt v práci
srovnat všechno
a cítit z kabátů parfémy a životy a sny a zážitky
a co se dělo na Zelňáku a jak se cítí a s jakou
náladou přišli a jak voní a kdo vůbec jsou?
odkud sem přišli?

domluvit leden
opera stanice televize
Panksy

vyřešit finance na všech frontách
prezentace
abstrakt
vlaky!

za všechny zlomený srdce kafkových žen
zaceluje se srdce ženy z Brna

Wishlist

- jít na dostihy
- hrát ve filmu
- projet se krajinou na koni
- naučit se stepovat
- přihlásit se do kurzu plavání
- zdravotnické zkoušky
- sebeobrana
- naučit se dobře uzly

Anonym

Pravidla hry

Skromnost je vydání textu anonymně.

Skromnost je zalití rostlin.

Skromnost je nečmárat do učebnic.

Skromnost je šeptat na koncertu.

Skromnost je dát spropitné.

Skromnost je omluva za svou chybu.

Skromnost je úklid svého nepořádku.

Skromnost je pouštění staršího člověka sednout.

Skromnost je mít názor, za kterým si stojíš.

Skromnost je nepoužívání stále slovního spojení *skromnost je*.

Skromnost je nezveřejnění svého textu, protože víš, že je špatný. Já už ale nechci být skromná. Do hlavy mi bylo vtlačováno, že žena musí být skromná, nechat prostor ostatním, protože přece nemůže zabírat spoustu místa, být hlasitá, mít názor.

Ale proč by ne? Pravidla se mohou změnit i v průběhu hry.

Rozhodla jsem se tedy postavit a aspoň na chvíli nebýt skromná. Nenechám si vzít svůj žár, jen protože jsou jím někteří zaslepení. Nandejte si sluneční brýle a jestli vám to vadí, to není můj problém. Nemusím nikomu nic dokazovat, stačí být sama sebou. Já už se jen prostě nechci schovávat, nechci být skromná a ustupovat ostatním, chci být prostě taková, jaká jsem. Pravdou je, že chci být skromná, ale sama k sobě, ne k ostatním. Nebudu se zmenšovat, budu obrovská, zvykněte si.

Skromnost?

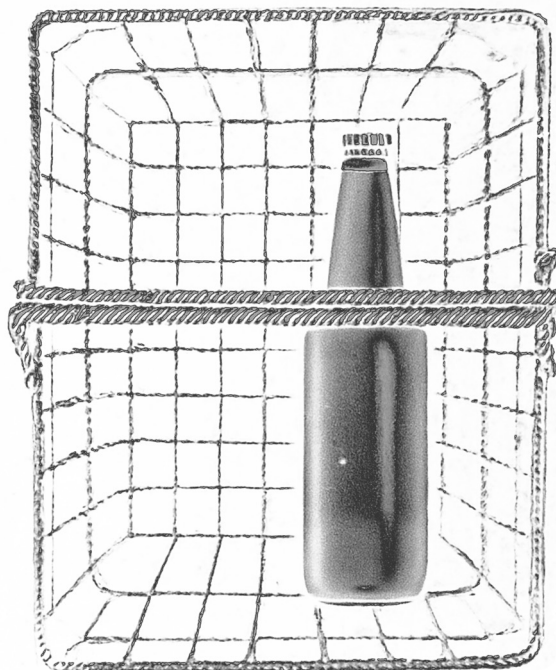
jen slovo.

jen zvuk.

Slova?

jen prach.

jen vzduch.

Křičím do tmy,
ale tma mě pohlcuje.
Tlačím se do rohu,
ale rohy se mě bojí.

Co teď?
Roztáhnout ruce,
zabrat víc místa,
stejně se vše vytratí, jak hieroglyfická písma.

Možná má svět pravdu, trocha skromnosti člověku neublíží.
Skromnost je vydání textu anonymně.

Anonym (mimo JAMU)

Salonní básně

Zpropadená tramvaj
Zkurvená šalina
Brno cítí páрно a vztek

V ruce mnu mobil
Abych se nedíval na spolujezdkyni,
do centra třesu rukou
a divoké rtěnky

Na další zastávce
nastoupí stréc v reflexní vestě
s lahví přispěchá s radou
Rukou ve vzduchu podtrhne
hudby konec
A zasměje se do rohu

Za zdí

Ředkvičky
kutálející se vzhůru
osekané na bělmo
Sek sek sek
Svěží průlezka,
dřevo úraz hned
Majáčky snů
zaraženy
do přeplněných balónů
pletichů vešdejších
Tuk klesá nad plápolavé komíny
Pleť mandarinky
a rozhrabané černé hračky
jedovaté z dostupného oceánu

David Lynch

Hoří městečko snů
Někde tam
Poslední potah velkého režiséra,
který byl doma v LA osudu
Šluky kroužkují do Noci
Nemůžeš se nadechnout
Ale zkus to ještě jednou naposled
pro všechny sny, ve kterých jsi žil

Modré a červené neony bublají skrze mlhu
Podlaha se prohýbá pod temnou melodií
Nikdy nebude divněji
Bez tebe za stolem i v huhlání megafonu
Pohřeb s potleskem vestoje
Beautiful blue skies and rock'n'roll

Pramínek blond melír vlasů na kožené bundě
v objetí nízkého boha přede mnou

Na koncertě se utěšuju, že mystérium
a otázky zůstanou

Po velkém ohni zůstane
Růžová

Na dálnici vjíždíme přímo do mlhy
Jako do nebe
Jiná stanice, jiné patro
Plynule
Jako jezdci v mixážním pultu
Bez zaváhání je jasné, kam jedeme
Vodopád odštěpku Země
nevadí plodivému vývoji
Hic sunt leones
vršek je nahromaděn, věz

Jsem Jiří
a věřím,
že chalupa
a hrnek byly
stvořeny,
aby naše
teplo bořilo
nesnáze
a předsudky
o tom, jak
má se milovat

Dogma č. 1~~~~~
lod' sbírá sliby
a my plujeme spolu
ostatní () dogmata
padaj () s utrženou
kotvou () dolů

(Fíkový list naší lásky)

Utkám si z fíků třeba kabát
Běh po temné ulici, a kam?
Zvony v jutě kývají bim bam
Chlup chlípníka nejistě uhnul

Stud se přeci odmávnul
jako když zazvoní tramvaj
Není prostor na proč, tak duj,
lesní rohu, rožni, stydlivý Měsíci

Ani celá VŘSR
mi Tě nemůže vynahradit
Lenine, ty šuline,
nechci rudou knížku,
ale rtěnku na kapesníčku
od své lásky
Tvé milové boty
zvedly mě ze židle
Milování v lese
a chytré hodinky
hlásí mi alarm
Splněný cíl
v zrcadle pod nebem
Nekonečná horká vana
Kachnička Donald
tichým svědkem

Pozřít lunu a kouřit blín
Konečně shořel kontakt
Michala Davida
ze zásuvky ven
Není dřeva na otop
Diesel na dvorku a emise
jedou nonstop

Anonym

Z prachu hvězd

Běhám, nevím kudy,
běhám, nevím kam,
nevím, kudy kam
se vydat mám.

Na peřejích mořských vln
se vznášet,
za zpěvu větru
mít sůl ve vlasech.

Přes hory, přes kopce do nebeských sfér
nadechnout se,
zabořit se do cukrové vaty
od hlavy až po paty.

Přeskočit hlubinné příkopy,
podlézt horské vrcholy,
pak zase dát se do kupy,
na rukou mozoly.

Kolik takových lidí na světě běhá?
Nevědouc kudy, nevědouc kam.

Co za masku si ráno nasadí,
přec nitro jejich tak nádherné a spleťité,
že škoda jejich,

škoda je jich.

Slunce v žilách proudí,
paprsky ven se derou,
na povrch
za tou nádherou, kterou nemůžeš do smrti dusit a přehlížet.

Kapky dopadající na kůži,
měsíční svit osvětlující to, co
schovávat se netouží,
a slunce svit hladící tvé řasy.

Krása je prý subjektivní,
avšak život je to nejkrásnější.
bez něho bychom nemohli krásu ani hodnotit.

– z prachu hvězd

Alja Bračun

Nejznámější příběh o lásce v objetí absurdna

Velmi starý a malý obývací pokoj bez oken, ve kterém jsou hodiny, které nefungují, stůl, dvě židle a gauč. Jiří (kolem 80) sedí u stolu a čte špatně otočené noviny. Anna (kolem 80), nudíc se, chodí po místnosti a pokukuje, co dělá její manžel. Jiří po ní několikrát nervózně mrkne, když se nedívá. Anna jde ke gauči, lehne si a dívá se na něj. Když to Jiří zaregistruje, pohrouží se do novin.

ANNA: (sladce) Romeo.

Pauza.

ANNA: (hlasitěji) Romeo. Proč jsi Romeo?

Jiří spustí noviny níž a podívá se na ni.

JIŘÍ: (otráveně) Aspoň dnes, Aničko, aspoň dnes mě nech být Jiřím. Prosím tě...

ANNA: Zřekni se novin, zapři svoje jméno, a jestli nechceš... zemřu!

Pauza. Jiří jde ztěžka k ní.

Ty nejsi Jiří. Ty jsi prostě... Romeo. Co je to Jiří? Talíři nebo netopýři? Ne? Tak znič to jméno! Co na něm záleží? Takzvaná růže nazvaná jinak bude vonět líp... Tak se ho zbav, pryč s tím jménem, a místo něho, buď můj drahý Romeo a vezmi si mě...

Anna si vezme jeho ruku a dá si ji na svou hrud'

JIŘÍ: (naučen zpaměti) Beru tě za slovo.

Jiří vzdychne a políbí ji.

ANNA: Jak ses tu ocitl? Mluv, proč jsi tady? Kdyby tě tady našli, zabijí tě.

Jiří se přikryje dekou a skloní se níž.

JIŘÍ: Plášť můj mě ukryje. Ale ať mě najdou, ať radši jejich zášť mi zkrátí život, než abych živořil dál... bez tvé lásky.

ANNA: Miluješ mě.

JIRÍ: Přisahám, drahá.

ANNA: Při...

JIRÍ: *(se podívá kolem sebe a pohledem najde hodiny, vesele)* Při hodinách.

ANNA: Při hodinách nepřísahej, Romeo. Vrtkavé hodiny, minutu co minutu se mění.

JIRÍ: *(úpěnlivě)* Tak při čem tedy? Srdce...

ANNA: To už jsi říkal...

JIRÍ: *(otráveně)* Aničko, já nevím, při čem ještě...

Anna dá ruku pryč.

ANNA: To mě netěší. *(Naznačí mu, at' jde pryč.)* Dobrou noc, snad se ještě potkáme a najdeš něco nového, abych ti mohla věřit...

Anna usne. Jiří zmateně a unaveně zůstane vedle gauče. Skloní se k ní a poslouchá, jestli dýchá.

JIRÍ: Konečně, spása.

Severína Brezovská

Horúčka slov

Blikanie zelenej
Ja stojím
Zasvitá červen
A ja kričím a utekám
Ako splašené zviera
Blik blik
Svetlá blikajú
Ani zjazvené hviezdy na oblohe
Zelená
Postav sa čelom
Pozitívnej farbe
Červená
Praskajú kosti
Pod nechtami spánok
Mesiac ma ostro svieti
Je čas umierať.

Severína Brezovská

NuDař

Zakazuji si psát
Aby to nebylo o tobě
Nemůžu spát
Leda bych už byla v hrobě
Kriste pane tak mně už nech
Každej cit ve mně zdech
A já nemám dech
Jen tobě poslední vzdech
Napočítal si do třech
Už zas je to v slovech těch
Myslíš stále, jaký to je tančit na mých rtech?
Já ti maluji po zádech

/

Tak promiň, že jsem byla z tebe nadšená
Promiň, že jsem tak silně poplašená
Promiň, že jsem z tebe vyděšená
Promiň, že jsem víc než praštěná
Promiň, byla jsem tebou nařčená?
Promiň, že nejsem tak vysněná
Tak promiň za to, že jsem proudem unášená
Za to snad, že jsem neměnná
Temná, zraněná, zavřená, nezdařená
Tak. snad promiň

Severína Brezovská

Padací zámok

Bude ma bolieť hviezda
Na rohu prázdnych dvier
Bude to tá, čo sa ťa nevzdá
Na špičke mojich pier

Máš mesiac na svojej strane
Zatmievaš mi slnko
Tasím svoje zbrane
Som to tvoje jediné nijaké zrnko

Padací most
Facka
Znakov dost'
Svet sa tacká

Severína Brezovská

Random dialog

(Scéna z električky)

Z: *(pohľad na S)* Vždy keď ju tu vidím sedieť, plače. Pozerá do prázdna, začne sa kysychtiť a revať.

U: Prestaň, možno sa jej deje niečo v živote.

Z: Na menopauzu je mladá a na depresiu stará.

U: Kríza stredného veku?

Z: *(Zasmeje sa.)*

U: Alebo la la láska. *(s jemným popevkom)*

Z: Fuj, na to nie je zrelá.

U: A práve pre to, lebo jej chýba.

A: (Ne)raz som zachraňovala priateľku, aby neskočila z balkóna. Mala silné depresie.

E: Takýto ľudia by sa mali dať liečiť! Zavrieť na psychiatriu alebo také niečo. Je to len zbytočná túžba po pozornosti.

L: Jak začala válka na Ukrajině...

B: Od tej doby nenosím maskáče.

J: Tiež ti príde vrch z cigarety tak príťažlivý, že si ho máš chuť pripáliť o kožu?

Z: Júla... mala by si sa dať liečiť.

F: A sem tam si niečo zapíše, asi chce vyzerat' dôležito a...
R: O kom to vlastne mluvíš?
F: O... o nikom

(Vztah) Schrödingerova kočka

V: V životě jsem tak dlouho nehledala konec lepicí pásky. Už nad tím sedím asi deset *(pauza)*, lžu, tak pět minut
H: *(Mlčí.)*
V: Ale stejně je to hrozně dlouho
H: *(Stále mlčí, jenom ji pozoruje.)*
V: Kurva! *(Odloží pásku.)*
H: Všimla sis, že jsi řekla konec?
V: Co?
H: Řekla jsi konec lepicí pásky. Ne začátek
V: Protože se tomu tak říká. Nemůžeš najít konec lepicí pásky.
H: Říká se tomu začátek... ale nemyslím si, že mluvíš o pásce.
V: Co tím chceš říct, že nemluvím o pásce?
H: Že mluvíš o nás, že mluvíš o lásce, o konci.
V: Né?! Mluvím o téhle stupidní, vyjebané lepicí pásce!
H: Valerie, *(Donutí ji podívat se mu do očí.)* náš vztah kobercovkou neslepíš.
V: *(zoufale)* Ne.
H: *(Mlčí.)*

Eva Bučková

Tak, kňaz vôjde do baru...

„Kňaz vôjde do krčmy...” – tak začína ten otrepaný vtíp, ktorý počuť z úst starých chruňov v najrôznejších krčmách. Krčma Rosomák bola ten večer plná ľudí, ktorí nemali nič lepšie na práci ako zapíjať svoje pocity alkoholom, utápať sa v stupidných vtipoch a v hádkach o tom, ako sa má hrať poker. Štamgasti spiaci pri preplnených stoloch obklopený prázdnyimi fľašami a pohármi tu taktiež neboli výnimkou. Rosomák už dlho nie je nič iné ako pajzel – smradľavá diera skrytá v zamotaných uličkách mesta.

Cyklos hádok a vtipov bol však náhle prerušený príchodom cudzinca, ktorého vzhľad donútil celý podnik na moment stíchnuť a neslušne na neho čumieť. Zababušený vo zahaľujúcej vetrovke s ružencom zaviazaným o jeho opasok a kolárik okolo jeho krku, o ktorý sa odrážalo svetlo. Kňaz v krčme nebol pre štamgastov prekvapením, veď jeden z kňazom neďalekého kostola akurát vsadil v ďalšom kole pokeru. Čo ich zaskočilo, je fakt, že tento kňaz vyzeral ako pravý opak svätého.

Krátka modrá srst' pokrývajúca každý milimeter jeho odhalenej pokožky, štíhly chvost a jasno žlté oči priam žiariac z pomedzi tmavých prameňov vykúkajúcich z pod kapucne. Opilci sledovali ako sa cudzinec pomaly prechádzal krčmou, očividne hľadajúc voľný stôl. Ten najprázdnejší stôl stál v rohu pri okne a sedel tam zhrbený chlap s pár fľašami od piva. Kňaz však ani sekundu neváhal a bez slova si k mužovi prisadol.

„Tu nechceš sedieť, elf,” zabručal chrapľavý hlas, no na kňazovej tvári to vyčarilo len jemný unavený úsmev.

„To je rada, či vyhrážka?” Chlap naproti na túto otázku neodpovedal, no nenaznačil ani žiadne agresívne pôsobiacie gesto, tak kňaz pri ňom ostal. Ruch a pôvodná atmosféra sa pomaly začala do Rosomáka vracieť, väčšina očí sa od kňaza pomaly odvracala, teda až na zopár výnimiek. Kňazova pozornosť tak spadla naspäť k jeho spolusediacemu, ktorý z neho nespúšťal oči. Mal na sebe len jednoduché biele tričko a cez stoličku prevesenú tmavú koženku. Z tmavých dlhších vlasov sa mu dole tvárou tiahli bokombrady, ktoré ho vykresľovali vo veľmi ostrom štýle – pripomínal zviera na love. No, kňaza k nemu niečoťahlo – z muža bol cítiť pach samoty a smútku, ktorý prekryval zápachom lacného piva.

„Čo robí kňaz sám v takom pajzli?” Spoločné ticho medzi dvojicou prerušil chrapľavý hlas.

„Potreboval som si prečistiť hlavu a po ceste som našiel tento podnik. A čo ty? Štamgast, či ťa sem taktiež priviedla náhoda?“ kňaz opätovoľ otázku s jemne hravým podtónom a jeho spolusediacemu rýchlo došlo, že padol do pasce sociálnej interakcie.

„Ani jedno...“ odpoveď bola najprv strohá, no po chvíli sa ozval povzdych, „raz za čas tu chodím, no majiteľ ma nemá veľmi v láske.“

Kňazove oči sa pri tomto prehlásení rozžiarili v záujme a koniec jeho chvosta sa začne vrtieť zo strany na stranu. Nemusel ani otvoriť ústa a reč jeho tela naznačila jeho spolusediacemu aby pokračoval. Aj keby chcel klamať, tak by jeho telo prezradilo, čo si skutočne myslí – aké preklatie a zároveň dar, pomyslel si jeho spolusediaci.

„Vždy keď sem prídem, tak sa tu strhne nejaká bitka či hádka, že vraj nosím nešťastie,“ spolusediaci si odpije z piva a pokračuje s nádychom sarkazmu, „aj keď sa snažím ostať neutrálny, tak stále nejako skončím uprostred toho celého chaosu.“

Kňaz len bez slova počúval a pozoroval, ako je za sarkazmom jeho spoločníka niečo, čo si sám nechce priznať.

„Biješ sa rád?“ tón otázky bol jemný, sťa by tie slová mali silu rozbiť krehkého človeka sedia- ceho pred ním. Doteraz mrzuto vyzerajúci spolusediaci bol otázkou viditeľne zarazený – pôsobil ako keby sa nad tým ani nezamýšľal. Dvojica tak znova pomaly padla do ticha, ktorému sa kňaz pokúšal vyhnúť.

„Prepáč, len je zaujímavé počúvať o živote niekoho, koho nehania pre to, ako sa narodil,“ dostal zo seba kňaz ukazujúc na svoju kapučňou zahalenú tvár. Spolusediaci bol schopný vykresliť si jeho črty a na tvári mu narástol malý úškrn.

„Čo ty vieš o tom, ako som sa ja narodil,“ odfrkol si. „Ľudstvo nie je schopné prijať čokoľvek odlišné.“

„Ľudstvo zatiaľ nie je schopné prijať čokoľvek odlišné,“ opravil ho kňaz, no jeho poznámka sa dočkala len jemného prikývnutia a následného povzdychu.

„Priznám sa, že niekedy sa zasnívam a predstavím si miesto, kde ľudia ako ja sa nemusia báť byť iní...“ kňaz zašeptal, zatiaľ čo ho jeho spolusediaci sledoval a len jemne prikývol. Obidvaja sú si vedomí, že také miesto nie je a ani v tejto realite nemôže existovať, ale predstava takého raja je lákavá. Ich krátke rozjímanie bolo rýchlo prerušené hlasným dupotom a nabíjaním brokovnice.

„Ty sviňa, už minule som ti povedal, že sa tu nemáš čo ukazovať!“ zahučal majiteľ pri tom ako priložil hlaveň brokovnice ku spánku spolusediaceho. Ten ale nevyzeral nijako rozrušene a nevenoval mu ani pohľad. Kňaz pri pohľade na túto scénu stárpol a len pozoroval, čo sa stane ďalej. Majiteľ ho však čoskoro taktiež prepichol svojím nemilosrdným pohľadom. „Váš sprostý druh tu nemá čo robiť,“ tvrdšie pritlačil hlaveň o hlavu spolusediaceho, „obidvaja vypadnite, vy monštrá!“

Kňaz sa bez slova zdvihol a rýchlo z krčmy vyšiel. Vonku sa oprel o studenú stenu podniku snažiac sa predýchať situáciu. Rozhodol sa počkať na spolusediaceho – nemal by, ale prišlo mu to správne po ich konverzácii. Toto nie je prvýkrát, čo ho niekto vyhnal, ale tento prístup bol už príliš. Stále bolí vidieť ľudstvo chovať sa k sebe ako divá zver...

Z myšlienok ho vytrhol hlasný výstrel z podniku a okamžite mu stuhla krv v žilách. Následne z dverí začali vybiehať ľudia kričiac o pomoc, zmätení a vystrašení. Čoskoro vybehol aj samotný majiteľ, ktorý blábotal o tom, ako zavolať políciu. V dave opilcov sa ale čoskoro mihla tmavá koženka. Spolusediaci si to pomaly nakráčal ku kňazovi, ktorý len zhrozene sledoval krvavé stopy, ktoré za sebou nechával. Nonšalántne si vytiahol cigaretu a zapálil si.

„Pod', pôjdeme si sadnúť niekam inam,“ zamumlal spolusediaci, ktorý sa pomalým tempom vybral od davu.

Kristýna Fantová

Mrtvé moře

„Hele Járo, tady píšou, že bys měl oslavovat svoje dítě. Teda nepíšou to, ale já to tak pochopil. Nějakou oslavu, honosnou, narození je velká věc, dokonce píšou, že jsou u toho andělé. Tak až se ti narodí ten prcek, tak bychom ho měli oslavit. Na výsostech, třeba u tebe na chatě. Klid, pohoda, kamna, borovička. Ženský necháme doma, ty tu svou necháš v tý Praze a my si dáme wellness víkend hezky v chatě bez vody. Dobrodružo, nezapomeň na ty kamna. Bude teplíčko, si ani nevšimnem, že tam neteče voda.“

Venca byl nejlepší kamarád Járy, vystudoval strojní inženýrství, ale po dvou letech v praxi zjistil, že se mu nechce pořád něco konstruovat, tak skončil v poradenské firmě, a věřte, že radit umí.

„No počkej, počkej, Tereza má termín za týden, nevím, jestli to chci riskovat.“

„Co riskovat?“

„No tak kdyby porodila dřív, tak ji třeba nemá, kdo odvést.“

„Rodit dřív nebude, vyloučeno, Járo, vyloučeno. Kdyžtak skočíš do auta a pojeděš ji nabrat rovnou z chaty.“

„Jo, z Jablonce do Prahy.“

„Neřeš to, zavolej Tereze, oznam jí to. Musí být ráda, že chceme pokřtít její mimino.“

„Naše mimino zaprvé, zadruhé já nechci nebýt u porodu a zatřetí proberu to!“

„Napíšu Martinovi s Lukášem. Vezmu auto a v pátek jedem. Oznam to Terezce, že jí pak pošlem fotky.“

Myšlenka na poslední svobodný víkend se Jaroslavovi zamlouvala. Myšlenku na svobodu už dal před časem do šuplíku. S dítětem přichází dospělost. Alespoň ta společenská. Bude otec a v ruce místo piva ponese zabalený uzlíček, který se nepodobá uzenu, ale spíše lidskému stvoření. I přesto, že mimina jsou po narození všechna stejně hnusná a průpovědky tetiček o krásných drobečcích nepomáhají, fakt, že se v tom posledním uřvaném pohledu děcko stejně podobá na tu slaninu, není možné vyvrátit. Vždyť oba případy balíme těsně před spaním do plastového sáčku. Klubíčko štěstí, miminko. Klubíčko neštěstí, čerstvý dospělý, otec, Jaroslav. Aby se ubránil před- a poporodní depresi, samozřejmě svojí ne, rozhodl se na chatu radši odjet.

„Tak kamarádi, kamarádi a otče, ano, koukám na tebe, Jaroslave, připijme si touto libůstkou, na Járovo mimino.“

Martin, Lukáš, Venca a s jistým zpomalením i Jára ťukli panákama a odstartovali spád, spíše propad nově začínajícího, již seriózního dospěláckého života. Děcko. Mimino. Šest kol panáků. Venca.

„Chlapi, já jsem si minulý týden pročetl bibli kvůli, kvůli, no už nevím kvůli čemu, ale zaujala mě tahle fráze, dokonce si ji i pamatuju. Pozor, cituju: Pojďme do Betléma a podívejme se na to, co se tam stalo, jak nám Pán oznámil. Spěchali tam a našli Marii a Josefa i to dítě, ne sorry, děťátko položené do jeslí. A dál něco ve smyslu: Když je spatřili, pověděli, co jim bylo řečeno o tom dítěti. No Járo, tak, co nám povíš o tom dítěti. Jaký bude? Jak vzniklo?“

Motající se Venca, byl tím vtipným kašparem ve skupině, i tentokrát měl ovace v podobě nepřiměřeně hlasitého smíchu.

„Venco, ty bys už měl skončit, tady s těma malýma skleničkama, hezky si vem tu jednu velkou a jdi si do potoka pro vodu.“

„Hovno voda, já mám rád malý věci, třeba tvoje děcko, příští týden, ještě jsi mi neodpověděl!“

„No, jaký bude, no bude moje, tyvole, to je hlavní, bude tichý a spavý, inteligentní.“

„Kluk nebo holka?“ vykřikl Martin.

„Chci chlapáka, po tátovi, bude velkej a snad i poslušnej. Říkám vám, žádná ezo výchova, respekt a řád a volnost jen s podmínkou. Budoucí generál, vůdce, jo a bude číst ty knihy o růstu Bitcoinu, to ať nám hezky s maminkou vydělá.“

„To je debil,“ smál se v zákrytu Martinova ramene Lukáš.

„No a jak vzniklo teda?“ Venca znovu udeřil.

„Víš, Venco, já vím, že nevíš, ale normálním sexem. To se tak stane, že máš v posteli ženskou, Terezku, a když už ji tam máš, tak vytáhneš, co máš, a chvíli si hraješ a pak usínáš.“

„Tak ty seš nám poeta, Járo! Bys ty knihy o Bitcoinech mohl rovnou psát ty.“

Okomentoval Lukáš moderní otcovskou poezii a přitukli si dalším panákem. Po desátém kole začali napodobovat samotný Ježíškův Betlém, aby posílili dominanci víry u nového příchozího života. Kozy vpravo, lavice místo slámy, Jaroslav jako Josef, Venca jako Marie, Lukáš jako nebeský zástupce. Ježíška symbolizovaly tři panáčky na dečce a Martin zůstal ležet, nemohl se totiž vymanit z borovicového lesa.

Jaké divné světlo shůry na zem slétlo,
nám narodil se Pán,
v chlévě panna čistá porodila Krista,
nám narodil se Pán.
Kopyta koní písek víří, jak se zpráva šíří
nám narodil se Pán,
u Mrtvého moře zní k Olivetské hoře:
nám narodil se Pán.

Za zvuků vánočního Betléma narodila se naděje na život. Tereza ležela na nemocničním lůžku a řvala bolestí. Ne tou fyzickou, řvala z bolesti duše, která jako kouř pokryla celé její tělo. Tupá bolest oslepila trup. Naděje není život sám, naděje životem je, bez života nežije.

Dítě zemřelo.

Matka přežila a držela se za ruku s Mrtvým mořem krve. S krví, která stékala po stehnech jako jediný spojenec mezi matkou a andělem. Drželi se. To dítě, koupalo se v mořičku, bylo tiché a spalo, přesně tak, jak si tatínek přál. Děťátko. Až zaschne Mrtvé moře, umřu i já. Vevnitř, hodně hluboko v tom mém těle, nezbude už nic. Jen prach a seschlý pláč, narodil se Pán, panna čistá porodila Krista. Andělé stojí u lůžka, neodešli, čekají na Krista, na cestu do nebe.

A tatínek se usměje, až Betlém bude svítit v kostele.

Svítit na rakvi pokřtěné v borovicovém lese,

co roste u toho Mrtvého moře.

Kateřina Halamíčková

Poznámky

Mrznu na venek

A uvnitř mě také nic nehřeje
Pálím si jazyk heřmánkovým čajem,
Který jsi mě naučil pít ty
Na trable a bolesti

Tak proč se nic neděje?
Byla to politování hodná situace
A my si řekli, že tu vždycky budem pro sebe
Tak asi ne

Ptáš se, proč mrznu na lidi kolem sebe
A vlastně chápu, co tím myslíš
Já nevím, ale ty mě jistíš
Že jsem to nejhorší, co tě potkalo

A pak mrznu na venek
Protože je kurva zima
A zevnitř taky nic nehřeje
Protože jsem přimrzla na tebe

Moje máma

Šklebím se do zrcadla a přeju si být jiná
Jiná než ona
Ta, co ji mám tak ráda
A díky ní se na svět pošetile dívá

Myslím sebe a občas moji mámu
Slzami si rychlím cestu k ránu
Vždyť ona je taky jenom člověk
Říkám si pokaždé, co mi pod nohy hází kamení
To na tom ale nikdy nic nezmění

Včera jsem si připadala jako ona

Klopýtat, třpytit se, zpytovat

Podkopávám si vlastní nohy s nadějí,
že to příště bude jinak...
taky bylo, bylo to jinak, bolelo to víc a já
litovala svého rozhodnutí. Chtěla jsem zářit.
Teď jsem upatlaná od třpytek, které nejdou
umýt, a tak musím čekat, než časem samy
opadnou.

Rodina

Přála bych si, aby rodina znamenala teplo.
Aby měla význam horkého čaje v mrazivém
dni, kakaa o Vánocích, rozdělaného ohně
v krbu v prosinci, líbezná vůně aromatických
svíček a polibků na přivítanou.
Přeji si, aby mi nebyla zima, když jsem doma.

Ztrácím věci

Při prvních dvou deci
Padaj ze mě věci
Většinou mé oblíbené
Občas slova – jako *mám vás ráda*
Ale taky zlaté prstýnky

Měla jsem ho ráda
Ten špičatý, který mi svetry rvával
Můj krásnej zlatej prsten

Těch slov nikdy nelituji
Maj svůj půvab
A kyselou chuť po vínu
Já ráda bílé

Plný bazén

Ráda plavu
V moři
V tobě
V sobě

A tak chodím plavat do místních kaluží
Jsou plné hmyzu
Který mi tu radost zadluží
Nekonečným pohrdáním všech žízal a komárů

Pak potopím poslední konečky vlasů
a vše okolo ztichne
A tak to mám ráda
Pak se topím
V moři, v tobě
A především v sobě

Ztrácím v sobě

Pošlete pomoc
Špatně jsem odbočila
Na rozcestí vystlaném blízkostí
Nevděčnou pomíjivostí všednosti

Chce se mi blít
Z tebe
Ale víc ze mě
Vrátit se už nemůžu, a tak budu chvíli bloudit

Díky, za zprávu... asi to tak mělo být
už na začátku
Ale když já tak hrozně chtěla to,
co vidím v tobě
Zachránit v sobě

„Zpráva byla doručena“

Plýtvám

Plýtvám slovy, časem a lidmi
Plýtvám sama sebou a tím nenaplněným
potenciálem
Co viděla jsem projít okolo
Vyplýtvala jsem extází života a už jsem
nechtěla být sama

Vyplýtvala jsem slova v čase
V čase plýtvala jsem slovy
A ten váš zsranej potenciál jsem měla
hledat spíš v sobě
Protože pak plýtvám lidmi, co za to fakt stojí

(why so aggressive)

Skála

Narazila čelem do útesu a divila se,
proč ji bolí hlava
Zkusila to párkrát znova
Pořád stejná skála
A ona se furt bála

Když tu skálu neprorazí čelem
Nevydá se správným směrem
Bála se jít okolo
Bála se udělat krok zpátky

Zapomněla, že takhle fungují jen pohádky

Moře

Jako ze skla
Rozpadám se na zrnka písku
Pomalů, jako čelní sklo tvého vozu
Mapa prasklin narušila moji strukturu

Jak při autonehodě
Navržena, přesvědčena o tom,
že bych ti neměla ublížit
Přesto neúmyslně padla jsem ti do oka
Bohužel do slova
A poškrábala tvůj pohled na svět

Zbyly ze mě zrnka písku
Pošpinila jsem si ruce svými činy
Jen moře mě vždy přijme zpět

Vracím se ke starým poznámkám

Co kdyby existoval recept na život?
Od oka, podle chuti,
Skořici a špetku soli
Vše promíchat
Servírujte s čerstvou kávou pro lepší požitek

Jako bych písmem předbíhala čas
Když neznala jsem správnou tóninu slova
Šarlatánsky věštila jsem si budoucnost

Občas musíš udělat něco, čemu ještě úplně nerozumíš, jen tak se poddat instinktu

Možná jsem si to jen moc přála
A možná jsem se vlastní představou nechala svést do hloubi svojí duše
Občas musíš udělat něco, čemu ještě úplně nerozumíš, jen tak se poddat instinktu

Bohdan Chrastil

Královnin pohřeb

Král jde sám k hřbitovu;
před ním nesou rakev.
Zástup se táhne až k obzoru.
Už se nezmůže ani na hněv.
Vidí poslední soumrak, jak ulehla do svého lože;
naposledy políbila svého muže;
usnula jednou provždy bez rozloučení.
Královi spát teď chce se hnedka vedle ní.
Dav se loučí s královnou;
bojí se, která po ní přijde.
Za králem se však dveře hrobky zavřou;
za svou královnou si teď lehnout půjde.

Bohdan Chrastil

Vánoční světlo

Na to, že zítra bude Štědrý den, město vypadalo přesně opačně, než by se slušelo. Nikde žádná výzdoba, chyběly vánoční trhy i postávající chumly lidí se svařákem v ruce, v oknech domů místo světlé tma. Těch pár lidí, co šlo po ulici, nemělo na přání veselých Vánoc ani pomyšlení, i když by každý z nich teď stokrát radši řešil dárky na poslední chvíli, za zvuku čistě komerčních, vánočních písniček. Hádal se s příbuznými o správných ingrediencích bramborového salátu nebo dokonce i navštívil toho nejméně příjemného příbuzného. Z nechutě muset se stala touha moct. Ze strachu o život sebe a všech okolo se stala základní denní nálada.

Jednou z ojedinělých dvojic na chodníku byla maminka se svou pětiletou dcerkou. Ani jedna už nezvládaly být dál uvnitř, a tak se maminka rozhodla spojit cestu na úřad a dlouho odkládanou procházku s dcerkou. Ta nedokázala pochopit, proč si víc lidí neužívá sních, který sice napadl, ale tak rychle zase mizí. Když sněžilo, tak jí maminka nedovolila jít chytat vločky, a teď, když se začíná rozpouštět, jí nedovolí ani jednoho andělíčka. No a koulování taky nepřípadá v úvahu. Vždyť její jediný cíl by byla maminka a ta si to nezaslouží, zvlášť když je poslední dobu tak ustaraná. Tak ráda by zase potkala svoje spolužáky ze školky, s těmi by se koulovala hned. Vždyť když se sních rozprskne o něčí bundu, tak je to taková krása, že se musí smát i ten zasažený.

Najednou se rozblíkalo velké červené světlo. Podobné si pamatuje holčička z loňských Vánoc, akorát bylo menší a bylo jich mnohem víc. Tehdy byla na stromu na náměstí, a to byla taková krása, že když se před ní rozsvítila, tak si málem vylila teplý jablečný mošt z kelímku na zem. Vypadalo to, jako by hvězdy seskočily z nebe a ověnčily strom. Tohle letošní světlo ale zas tak hezké nebylo a co hůř, místo místního početného pěveckého sboru s andělskými hlasy se za chvíli k němu přidala velmi nepříjemná siréna. Maminka svojí dcerce stiskla ruku ještě trochu víc než do teď a začala se rozhlížet, kam by se mohly schovat. Všechny vrata a dveře byly odmítavě zavřené, ale na druhé straně náměstíčka, na které zrovna vešly, urychleně vcházel starší pán do vstupu metra. Maminka vzala dcerku do náručí a rozběhla se také ke vstupu do podzemí. „Kam to jdeme?“ zeptala se dcerka, jejíž hlas byl rozdrkotaný z maminčina běhu. „Do bezpečí, v metru se nám zase nic nestane.“ „Ale co když tam zase budeme celý den, nestihneme doma Ježíška, najde nás v metru?“ „Neboj, broučku, budeme

tam jen chvíli, a i kdybychom tam byly dlouho, tak Ježíšek ti určitě nechá doma nějaké překvapení.“ „Ale vždyť my nemáme ozdobený stromeček, bez hvězdy na špičce nenajde náš dům!“

Už jsou u začátku schodů. Maminka dá dcerku na zem a společně za ruku sbíhají ke dveřím do podzemí. „To víš, že najde, loni trefil, tak letos si už vzpomene.“ Otevřou se pojízdné dveře a projdou krátkou chodbou se dvěma zavřenými obchody a naskočí na eskalátory, které je vezmou trochu hlouběji na nástupiště. Jednak je tam bezpečněji a třeba tam bude i nějaká volná lavička. Dole je jen úzký peron a pár laviček. Většina je obsazená, až na jednu úplně vzadu, naproti které si zrovna sedá ten starší pán. Obě se posadí. Maminka se rozhlíží po lidech. Většina přítomných už evidentně pár dní metro neopustilo. Holčička je zakřiknutá a se skloněnou hlavou sedí bez hnutí. „Copak, zlato? Je všechno v pořádku?“ „Já... jen... proč to musí dělat i na Vánoce, vždyť to pak hrozně komplikují cestu Ježíškovi, to čekají, že potom něco donese jim?“ Starší pán, který něco přehraboval ve své tašce, zvedl hlavu, usmál se na holčičku a tekly mu slzy.

Klára Klocová

Neonová noc

Rozechvělými prsty si začal zapínat knoflíky košile. Doufal, že ho její ledový pach upokojí, ale marně. Stále cítil *její* teplo, *její* vůni...

Zatraceně, neměl to dělat. Neměl chodit do toho baru, neměl ji oslovit, neměl se nechat ukecat k téhle intimní návštěvě zdejšího hostelu.

Ale udělal to.

Rád by řekl, že to bylo proto, jak byla krásná, přesně jeho typ, tak křehká a jemná a zároveň trochu ujetá.

Rád by řekl, že ho okouzila myšlenka na noc s ženou, která neví, čím ve skutečnosti je.

Rád by si našel nějakou výmluvu, na kterou by to všechno mohl svést.

Jenže nemohl. Protože to všechno byla jen a jen jeho pýcha. Falešný pocit moci nad něčím, co si myslel, že ho bude navěky ovládat, a co se, jak se zdálo, teď podvolovalo jeho vůli. Konečně, jak dlouho už žil ve městě, aniž by okusil lidskou krev? Týdny? Měsíce? A bez nehody, bez přešlapu. Měl byt, práci, dokonce i pár známých, kteří sice neznali pravdu, ale co na tom sešlo? Nesežral je – a to bylo hlavní.

Tak proč by si po té věčnosti odříkání a opatrnosti nemohl znovu užít trochu té dámské společnosti? Byl na to dost silný, byl na to připravený, byl...

Nebyl.

Vůbec nebyl.

Protože tu bylo teplo jejího těla a hebkost jejích neonově modrých vlasů a vůně, u všech pekel, ta lákavá a úžasně hřejivá vůně, která se každým okamžikem její rozkoše jen násobila. Nedokázal se tomu bránit. Nedokázal se bránit těm představám, jak snadné by bylo sklonit se v náznaku polibku a místo toho jí dlouhými zuby prokousnout hrdlo...

„Už odcházíš?“ Neonově modré vlasy se vynořily zpod pokrývek a přinesly s sebou další vlnu lahodné vůně rozproušené krve.

Ostře se nadechl mezi zuby, aby ovládl touhu vrhnout se zpátky k posteli. Dával si přitom dobrý pozor, aby jeho dlouhé špičáky zůstaly bezpečně z dívčina dohledu. Pomáhalo mu to soustředit se. Soustředit se na to, že se ovládá. Že je ještě alespoň trochu člověk.

Odhodlaně zapnul poslední knoflík košile a vstal.

„Ano,“ odušil a nacvičeně pomalým krokem, který stále působil jako lidský, vyrazil ke dveřím.

„Ale vždyť jsme se ještě nedostali k tomu hlavnímu,“ stěžovala si dívka, v hlase hravost, kterou však jasně prosakovala nevole. „Jestli jsi dost chlap.“

Ostře se zasmál. Uměl ženy potěšit desítkami způsobů, ale tímhle ne. Už roky ne. Od té doby, co se stal upírem a jeho srdce přestalo bít.

„Musím jít,“ trval si na svém. Položil ruku na kliku, sevřel ji prsty. Ještě chvíli a bude...

„Hele,“ začala dívka, najednou nečekaně smířeně, skoro vlídně, „je v pohodě, jestli se bojíš.“

Zarazil se. Neměl to dělat. Jenže v ten moment jako by mu jeho tělo přestalo patřit. Slyšel, cítil, jak se za ním pohnula, jak její tep zpomalil.

„Fakt. Můžem o tom nejdřív hodit řeč. Jen tak. Dáme třeba pivo a pokecáme.“

Když neodpověděl, povzdechla si. „Nejseš můj první. Třeba bych ti mohla...“

Odtrhnula pokrývku a vstala.

A v ten moment jeho svět potemněl a zůstala jen ta vůně, lákavá, lahodná, živá...

Jeho prsty se sevřely s takovou silou, až klika zapraštěla.

Byla blízko, tak blízko. Proč si v tom vlastně brání? Proč odolává volání krve? Nikdo neví, že je tady, nikdo sem nepřijde. Nezanechá po sobě stopy, až na jedinou, ale pro ni už bude příliš pozdě. Najdou ji tu bledou, nehybnou, vysátou...

Klika se pod jeho nepřírozenou silou začala ohýbat a kroutit.

Neuteče, neubrání se.

Tak dělej.

Otoč se.

Zabij ji.

Jeho sevření začalo pomaličku povolovat a jeho trup, ramena a hlava se pomalu obracely zpět k bezbranné kořisti.

Vtom se ale zarazil. Něco, snad jen stín střízlivé myšlenky, prorazilo mlhu, která mu zastírala mysl.

Tohle přece nechtěl.

Nechtěl lovit lidi.

Nechtěl být tou nemyslicí stvůrou, ve kterou ho před lety proměnili.

Nechtěl být zase sám.

Věky sám. Staletí sám. Navždy sám.

Ted' už ne.

Klika praskla, když s mocným trhnutím rozrazil dveře.

Jen vzdáleně zaslechl dívčín výkřik, spíš překvapený než vyděšený, jen vzdáleně slyšel její srdce, jak se překotně rozpumpovalo, jen vzdáleně si uvědomoval, jak její vůně vyvanula na chodbu, jak slábne a slábne...

Ale on už byl pryč, daleko pryč a po schodech dolů a ven do noci.

Ven do sladké, neonové noci.

Klára Klocová

Pekárna

Kapky deště tiše šuměly o prosklenou výlohu maličké pekárny.

„...natáhl k ní svou štíhlou ruku. Byla poseta tečkami světla pronikajícího listovím nad jejich hlavami. Jeho zelené oči se třpytily v lesním šeru jako dva drahokamy. ‚Pojď se mnou,‘ zašeptal a jeho jemná elfská tvář se zachvěla stěží potlačovanými emocemi.“

Postarší pekařka rozněžněle vydechla a třesoucími se prsty obrátila stránku knihy, která jí volně spočívala v klíně.

Na obálce se při tom pohybu zaleskla podobizna vysokého, štíhlého elfa s dlouhými vlasy spletenými do pevného, ale přitom stále svůdného copu. Po straně z něj jasně čnělo špičaté ucho, důkladně osvětlené zbloudilým paprskem slunce. Tvář měl pohrouženou do záhybů tmavě zelené kápě.

Na větvi pod ním klečela dívka v prostých šatech a téměř nábožně k němu vzhlížela.

Jak já ti jen závidím, holka, povzdychla si v duchu pekařka a spěšným pohledem zkontrolovala, zda se neblíží nějaký zákazník.

V pondělí dopoledne tu většinou bývalo plno stařenek a maminek s dětmi. Dnes však stoly zely prázdnotou a venkovní déšť napovídal, že tomu tak i zůstane.

Pekařka tiše vydechla, spokojená, že nebude muset přerušit čtení, a opět se pohroužila do knihy.

„Dívka se na něj dlouze zahleděla. Tolik, tolik ho milovala, avšak... ‚Nemohu,‘ špitla a po tváři jí stekla osamocená slza. ‚Ty jsi elfský princ a já jen prostá dívka. Jak bych ti jen kdy mohla být rovna?‘“

Pekařka se ostře, nespokojeně nadechla a zamračila se do stránky, jako by její nevole mohla dolehnout až k nanicovaté hrdince.

„Huso hloupá,“ zamručela si sama pro sebe. „Kdybych byla na tvém místě já, brala bych ho všema deseti. Princ tě teď určitě pošle k šípku, jen uvidíš...“

„Princ odvrátil tvář do stínů, aby se mezi jejich temnými zákoutími ztratila jeho bolest. ‚Jistě, jak bys mohla... Nejsem tě hoden ani jako princ, natož jako někdo tobě rovný...‘“

„Ehm... madam?“

Pekařka sebou polekaně trhla. Byla tak hluboce pohroužena do knihy, až přeslechla zvuk zvonku nade dveřmi. Bezděčně si upravila zbloudilou loknu, nasadila profesionální úsměv a zvedla oči k zákazníkovi.

A svět se pro ni v tu ránu zastavil.

Kniha jí zapomenuta vypadla z rukou a s tichým plesknutím dopadla na podlahu.

Stál na prahu, vysoký, štíhlý, dokonale elegantní, přesně jako na obálce knihy. Pomalu si stahoval tmavozelenou kápi z hlavy, aby odhalil svatozář zlatavých vlasů, jen jemně rozrušených linií jeho ucha.

Dokonale ladného, špičatého ucha.

„Ehm... tedy... dobré ráno... no, možná už spíš dopoledne...”

Jeho hlas byl hladký jako hedvábí, jemný a chladivý jako píseň potoka mezi obláčky mechu.

Elf, očividně zmaten pekařčiným tichem, rozpačitě přešlápl, pak se ale odhodlal a pomalu se vydal k pultu, opatrně se proplétaje mezi kulatými stolky a židlemi.

Rozčarovaná pekařka se nadechla, původně snad k pozdravu, ale ze rtů jí uniklo jen něco mezi povzdechem a vyjeknutím.

Byl to on. Skutečný. A v její pekárně.

Měla chuť začít nadšeně ječet, ale neměla dost vzduchu ani na zapištění, natož na celý jekot.

Elf pomaličku doplul až k pultu. Nervózně před ním zapružil v kotnících, jako by si nebyl tak docela jistý, co má dělat, pak se ale vzchopil a položil ruce s dlouhými prsty na dřevěnou desku mezi nimi.

„Tak tedy... ehm... prosil bych pět rohlíků, kdybyste byla tak laskava.”

Pekařčina hrud' se zachvěla, jak zalapala po dechu.

Jeho prsty vypadaly tak nádherně, rozprostřené jako vějíře přes její obyčejný, poškrábaný pult. Jako by ji přímo vybízely, aby se jich dotkla. Jako by přímo slyšela princův zastřený hlas, takový, jaký si ho představovala při čtení knihy. „Pojď se mnou...”

„Paní, slyšíte mě?” Do elfova hlasu se začínalo vkrádat zoufalství. Zabubnoval prsty o pult.

Ano, ano, to víš, že půjdu s tebou, já nejsem jako tamta husa, budu tvou elfskou královnou, tvou paní pod korunami stromů...

Elf frustrovaně vzdychl a pozvednul jednu ruku z pultu.

„Pět,” přiblížil k ní rozevřenou dlaň. Její pohled ji následoval, jako by to byl magnet.

„Rohlíků,” hláskoval marně a přitom prsty předváděl tvar zmíněného pečiva.

Pekařka ho však téměř nevnímala. Mysl se jí už plnila představami, jak společně prchají z města, tam do dalek a k chladivým stromům, a jak jí přitom její princ šeptá sametovým hlasem...

„Prosím!” Elf zatím propadl naprostému zoufalství a spínal k ní ruce jako prosebník. Pak ale znenadání, jako by si uvědomil, že pekařčiny soudnosti se nedovolá, nechal ruce zklamaně klesnout k bokům.

„Chápu,” zamumlal a odvrátil se. „Je asi těžké pochopit, že před vámi stojí elf, že? Ale nemám vám to za zlé, vážně ne. Všichni to tak dělají. Jakmile mě spatří, najednou jsou z nich sochy.”

Znovu si povzdechl a zamířil ven. U dveří se však zastavil a vyslal k ní přes rameno krátký smutný pohled. „Já jen doufal, že vy byste...” Odmlčel se, pak ale zavrtěl hlavou a stiskl kliku. „No, každopádně vám děkuji za váš čas. Přeji hezký den.”

Zvonek zacinkal a pekařka opět osaměla.

Chvíli zůstala jen tak stát a zírala na zavřené dveře. Okouzlení z ní pomalu opadalo, zasunuté do pozadí silicím pocitem hanby.

Vždyť ta elfova nadlidsky krásná tvář, tvář, která jí brala dech a rozklápávala kolena, byla přeci jen plna smutku a osamělosti, kterou tak často vidávala u svých zákaznic, těch starých paní, které sem chodily na kus řeči, aby nebyly pořád tak samy. Které už pro nikoho vlastně neexistovaly.

Na tom nebylo nic nádherného.

A rozhodně to nemohla nechat jen tak.

Musela celou ulici běžet, aby ho zastihla dřív, než zmizel v průchodu mezi dvěma domy.

„Stůjte, počkejte! Pane!”

Elf se zarazil a překvapeně se k ní obrátil. Kapky deště mu dopadaly na okraj kapuce a stekly dolů jako malé vodopádky. Tentokrát ji však jejich krása už tolik neokouzlovala.

Ted' měla důležitější starosti.

Celá schvácená k němu doběhla, až jí to na mokrém chodníku málem podklouzlo, ale konečně mu stanula tváří v tvář.

Elfovy oči jí nervózně zatěkaly po tváři. Přeshlápl.

Pekařka sice sotva popadala dech, ale přesto na tváři vykouzlila ten nejlaskavější úsměv, jaký svedla. „Moc se vám omlouvám. Víte, jen mě to překvapilo. Chápete... někdo jako vy... a v mé pekárně... A přitom já o vás četla...”

Cítila, jak rudne. Raději proto mávla rukou a podala elfovi hnědý papírový sáček. „Pět rohlíků, jak jste si přál. A přidala jsem vám tam ještě dvě čokoládové sušenky. Za to čekání.” Lehce mu pytlík vtlačila do neprotestujících prstů. „A přijďte kdykoli znova. U mě máte dveře otevřené,” dodala ještě, už trochu překotně, a čekala, co on na to.

Elf zíral na hnědý papírový pytlík, jako by nechápal, na co se dívá. Náhle se však jeho tvář rozzářila úsměvem tak vřelým, až by přísahala, že déšť kolem nich na okamžik ustal.

„Dě...děkuju,” zašeptal a zvedl k ní jasně zelené oči. Už v nich však nebyla žádná magie. Jen jemný, až neskutečně lidský vděk. „Určitě přijdu.”

Sevřel pytlík v dlaních a napůl se otočil k odchodu, pak se ale zarazil. Přeshlápl na mokrém chodníku, jako by vedl sám se sebou nějaký vnitřní boj.

„A nechtěl byste si ty sušenky sníst u mě s šálkem čaje?” navrhla pekařka, když viděla jeho rozpaky a usmála se. Konečně, každý si přeci v takovýto deštivý den zasloužil společnost.

I kdyby to byl elf.

I kdyby byl jen obyčejná pekařka.

Elf se v tu ránu rozzářil jako sluníčko. „Ani nevíte, jak rád.”

Klára Klocová

Splátka

Za okny pomaloučku zapadalo slunce, když jsem se konečně s úlevným povzdechnutím usadil v křesle, na klíně talíř s obloženými chleby.

Den v práci byl až nezdravě dlouhý a k tomu ta příšerná zpráva, kterou jen tak ve dveřích prohodila má žena.

„Zítra přijede maminka, tak tu zkus trochu uklidit, ano?“

Ještě teď mi z těch slov běhal mráz po zádech.

Potřásl jsem hlavou, abych takové myšlenky zaplašil. Ne, teď je čas na obložený chléb a knihu.

Zrovna jsem si zvedal k ústům první sousto, když vtom se mi na okraji zorného pole zahoupala malá černá tečka. S neblahým tušením jsem k ní pomalu, pomaličku zvedl hlavu.

Malý chlupatý pavouček se houpal na tenké pavučince jen pár centimetrů od mého chleba. Téměř hypnotizovaný jsem ho sledoval, jak se tam nevinně komíhá, doleva, doprava, doleva, doprava a po zádech mi ledovými spáry přejížděla panika.

Nechápejte to špatně, nemám z pavouků strach. Ale představa, že mi to malé nohaté stvoření skončí v pootvřených ústech, se mi vůbec nezamlouvala.

Chvilí jsem tam jen tak seděl a v duchu procházel všechny možnosti.

Mohl bych vstát, tím se ale vystavuji nebezpečí, že se pavouček utrhne a skončí někde na mně.

Nejlépe se mi jevila možnost začít ječet a doufat, že se pavouk vyplaší, ale při pomyšlení, jak souse-
dům vysvětluji svoji náhlou potřebu křiku, mi bylo stydno.

Nakonec jsem se rozhodl zachovat se jako dospělý muž.

Pomalu jsem spustil krajíc chleba zpět na talíř a zvedl dlaně před obličej. Stačí jedno rychle tlesknutí a bude po všem.

Jen jeden pohyb.

Pavouček, nic netuše, se dál pohupoval na svém vláčkenu.

Zhluboka jsem se nadechl.

Malé chlupaté nožičky se lehce komíhaly ze strany na stranu, jako by se snažil sám sebe radostně rozhoupat.

Pro jistotu jsem zavřel oči.

Jedno tlesknutí a pavouček bude na placku. Jeho malý, nedůležitý život skončí, abych se já, velký a inteligentní člověk, mohl v pohodlí navečeřet.

Povzdechl jsem si, spustil dlaně a otevřel oči.

Pavouček se dál poklidně klínal. Dokonce bych přísahal, že mě osmi korálovými očkami zvědavě pozoroval a čekal, co udělám.

„Neboj se, kamaráde. Jen pěkně zůstaň, kde jsi,“ zamumlal jsem.

Opatrně, abych nenarušil naše křehké příměří, jsem se natáhl pro hrnek. Pomalu jsem ho uchopil a vylil jeho obsah do nejbližší stojící květiny, v duchu doufaje, že má ráda zelený čaj.

Pak jsem hrnek zvedl, stoupal s ním výš a výš, až v něm zmizel pavouček i část jeho vlákna.

Naposledy jsem se nadechl a pak vršek hrnku rychle přiklopil dlaní.

Vyskočil jsem na nohy a jako šílenec běžel ke kuchyňskému oknu, v duchu si zakazujíc myslet na hemžící se nožičky, které mi tančily po dlaní.

Než se mi povedlo okno loktem otevřít, byl jsem celý zbrocený potem. Prudce jsem ho rozrazil a rychle odhodil hrnek na parapet.

Chvilí se nic nedělo.

Děs mě zaplavil jako přívalová vlna. *Zůstal mi viset někde na ruce.*

Rychle jsem se prohlédl, ohmatal rukávy, pro jistotu i paže, nohavice, obličej...

„Děkuju, Jiříku, že jsi mě nerozmáčknu,“ ozval se tichý, pisklavý hlas.

Nevěřičně jsem sklopil zrak.

Na okenním parapetu seděl pavouček, nožky úhledně rozložené jako vějířek kolem kulatého tělíčka, a klidně ke mně vzhlížel.

„Jednoho dne ti to splatím.“

A pak odlezl po zdi pryč.

Zůstal jsem stát jako opařený. Tohle se mi přece muselo jen zdát, ne? Nemohl jsem přece...

„Jiří, jsem doma!“ zaburácel domem hlas mé ženy.

Naposledy jsem se podíval k oknu.

Na parapetu leželo malé lesklé vlákno.

Otřásl jsem se.

Tu noc jsem toho mnoho nenaspal. A když už jsem usnul, zdály se mi sny o obřích pavoucích, kteří se mě ptali, zda budu ten chleba ještě jíst.

Proto mě nevzbudil ani první budík, ani druhý a ani ten třetí.

Když jsem se konečně probudil, bylo téměř půl desáté.

Rozespale jsem zamžoural na hodiny. Půl desáté. V deset má být ta velká porada...

Ta myšlenka byla jako studená sprcha.

Vyskočil jsem na nohy. Tak jo, tak jo, nepanikař. Nejdřív oblečení.

Vrhl jsem se ke skříni a strhl první kus oblečení, který jsem našel.

Teď pracovní počítač.

Vrazil jsem nebohý elektrospotřebič do brašny. Brzy ho následovaly poznámky, propisky, telefon...

Klíče od auta.

Zarazil jsem se. Klíče od auta chyběly.

Znovu jsem proběhl všechna možná i nemožná místa, kam bych mohl klíče pohodit. Na stůl. Pod postel. Dokonce jsem se podíval i do myčky.

Nic.

Zoufale jsem se zadíval na hodiny.

Tři čtvrtě.

Zaklel jsem.

Už už jsem se chystal udělat další zuřivé pátrací kolečko, když v tom mi těsně vedle ucha zapískal tichý hlásek.

„Pomůžu ti, Jiříku.“

Leknutím jsem vyjekl, ucukl a ve spěchu zakopl o brašnu pracovních věcí.

Přede mnou visel ze stropu pavouček a jemně se komíhal ve vánku z otevřeného okna.

„Zachránil jsi mi život. Jsi velice šlechetný. Za to ti pomůžeme ty klíče najít.“

Nezmohl jsem se na víc než přikývnutí. Bylo naprosto absurdní, aby na mě ten pavouk mluvil, a ještě víc, aby mi pomáhal najít ztracené klíče.

Pavouček se naposledy zaklínal a pak s nečekanou rychlostí vyšplhal po vlákénku ke stropu.

Chvíli se nic nedělo.

A pak se začali objevovat pavouci. Desítky a desítky pavouků všech tvarů a velikostí, od štíhlých jo-han po mohutné pokoutníky. Vylézali zpoza nábytku, spouštěli se ze stropu a probíhali dveřmi.

Ani nevím jak, najednou jsem se krčil na stole, co nejdál od té hemžící se změti nožiček a buclatých zadečků, a nevěřícně třesl oči.

Podlaha pod množstvím hemžících se těl zčernala. Zčernal i nábytek, hemžil se koberec i záclony, lezavě se chvěly sklenice v otevřených skříňkách v kuchyni a moje milované křeslo vypadalo jako pokryté černým sametem.

Krčil jsem se na stole, ruce i nohy nacpané pod sebou, abych je uchránil před cupitáním chlupatých nožek. Před čím jsem se však nemohl ochránit, byl ten zvuk.

Tichý, ale vytrvalý šelest.

Desítky, co desítky, snad celé stovky cupitajících nožek.

Tělem mi otřásaly vlny děsu, střídané náhlou touhou vyskočit a začít skákat, otřepávat se a ječet. *Tohle se neděje, tohle se přece nemůže dít*, opakoval jsem si v duchu, protože všechno bylo lepší než připustit si, že mám byt od podlahy po strop plný hemživých pavouků.

A všichni hledají ty klíče... Chtělo se mi hystericky zasmát, to by však znamenalo otevřít pus, a to jsem nehodlal riskovat.

V tom jeden z pavouků hbitě vyběhl po noze stolu a stanul přímo před mýma doširoka rozevřenýma očima.

Byl to ten největší pavouk, jakého jsem kdy viděl. Mohutné chlupaté tělo velikosti poloviny mého palce a široký vějíř silných nohou.

Zadržel jsem dech a pro jistotu ještě pevněji semkl ústa.

Pavouk popolezl blíž. Nohy měl široce rozprostřené, jako by se chystal skočit. Čelo se mi orosilo studeným potem.

„Jiříku,“ ozvalo se mi kousek od ucha.

Nebyl jsem ochotný spustit z očí tu obrovskou bestii, a tak jsem, stále jedním okem hlídaje jeho chlupaté tělo, zašilhal doleva, odkud jsem slyšel již dobře známý hlásek.

Pavouček seděl spokojeně na desce stolu a lehounce kýval kusadýlky.

„Byl jsi ke mně laskavý a my ti teď splníme tvé přání.“

Jednou nožkou kývl na obrovského pavouka.

Ten natáhl zadní pár nohou a začal jimi něco pomalu vytahovat. O chvíli později už ležely na stole moje klíče, omotané do lesklé pavučiny.

„Vezmi si je a náš dluh bude splacen.“

Pavouci se přestali hemžit a všichni mě nehybně pozorovali. Vyčkávali.

Znepokojeně jsem polkl. Představa, že po mně celá ta obrovská černá masa skočí, pokud udělám něco špatně, mi zatmívala před očima.

Pomalu jsem natáhl ruku. Pak jsem si to rozmyslel a pouze jedním nataženým ukazovákem jsem se přiblížil k obrovskému pavoukovi, který stále seděl vedle mých klíčů, jako by šlo o nějakou trofej.

Hlavně... žádné... prudké... pohyby...

Pot se ze mě jen lil, když jsem se bříškem palce dotkl chladného plastu.

Nic se nestalo. Pavouci dál seděli na svých místech.

Opatrně jsem klíče došoupal po desce stolu k sobě. Byly lepkavé pavučinou, já je však, snažíc se nedávat na sobě znát ani stín znechucení, pevně sevřel v dlani. „Děkuju,“ zaskřehotal jsem sevřeným hrdlem.

Pavouček spokojeně poskočil, z čehož mi srdce vyletělo až do krku a přísahal bych, že jsem prodělal lehčí infarkt, a pak rychlostí blesku seběhl po stole dolů, přes koberec a na okenní parapet.

„Kdybys nás ještě potřeboval, Jiříku, víš, kde nás najít,“ zapískal ještě a pak zmizel.

Masa pavoučích těl se zavlnila a pak, jako by implodovala sama do sebe, se pavouci opět vytratili.

Zůstal jsem skrčený na stole ještě hodnou chvíli poté, co poslední pavouk zaběhl za skříň. To, co jsem cítil, se už dost dobře nedalo nazývat děsem.

Ti pavouci tu očividně celou tu dobu bydleli s námi a já o tom neměl sebemenší tušení.

To samo o sobě bylo děsivé.

Mnohem horší však bylo, že teď jsem o nich věděl. A ať jsem se snažil být seberacionálnější, nedokázal jsem se zbavit plíživého pocitu, že mi jedna z těch příšerek leze po zádech.

Otřásl jsem se.

Ne, rozhodně a definitivně se stěhuji.

Z transu mě vytrhlo až zvonění telefonu.

Pomaličku jsem spustil nohy ze stolu a podvědomě sebou škubnul, když se však zem nezačala okamžitě hemžit pavouky, trochu mě to uklidnilo. Ale jenom trochu.

Telefon dál zuřivě vyzváněl.

Nespouštěje pátravý pohled z pokoje, jsem se po něm natáhl. „Haló?“ Hlas se mi chvěl.

„Jiří, krucinál, kde jsi?! Porada začíná za pět minut!“ zaduněl z telefonu doběla rozžhavený hlas mého šéfa, jako by ke mně však doléhal z veliké dálky.

„Já... já asi dneska nepřijdu...“ hlesl jsem do telefonu.

„A to jako proč? Sakra, Jiří, tohle je důležitá...“

„Promiňte...“ zamumlal jsem a telefon položil.

Dům utichl.

Stále jsem měl však pocit, že někde v pozadí stále slyším šum desítek nožiček.

„Jiří, ta květina, kterou jsem ti dala k Vánocům, nevypadá moc dobře.“

Tchýnin pronikavý, pisklavý hlas se mi zařezával do uší jako nůž.

Seděl jsem na krajíčku svého milovaného ušáku a trnul při každém pohybu. Byl jsem si téměř stoprocentně jistý, že alespoň pár pavouků zmizelo někde v jeho útrobách.

Tchýně mě sjela znechuceným pohledem, jako bych byl nějaký obzvlášť nechutný hmyz, a pak otočila svá malá, přimhouřená očka s příliš silnou vrstvou pudru k mé ženě. „Poslyš, Marie, kdy naposledy jsi mu řekla, ať tu kytku zalije? Dala jsem mu ji teprve před měsícem a už teď vypadá, že brzo pojde.“ V duchu jsem záúpěl.

Tu kytku asi zabil ten včerejší čaj. Ten, kterým začala celá ta patálie s pavouky...

Znovu jsme se otřásl.

Má žena jen pokrčila rameny. Na rozdíl ode mě byla ke stížnostem své matky zcela imunní. „Já nevím, mami. Asi tak před týdnem.“

Tchýně našpulila silně přeličené rty. „No, nevypadá tak. Určitě jsi to odflákl, Jiří.“

Moje jméno znělo z jejích úst jako kletba.

Zaťal jsem zuby.

Jak jen jsem nesnášel, když k nám maminka přijela. Ona si však svoje návštěvy očividně užívala a vychutnávala si každý okamžik, kdy mohla ukazovat, jak moc je nespokojená s dceřiným výběrem manžela.

„A Jiří, když už máš čas zabíjet květiny, mohl bys taky posekat trávník před domem. Je to hotová džungle,“ pokračovala maminka ve své tirádě.

Tohle bylo nad moje síly. Nejdřív ten ranní nájezd pavouků a teď tchýně a její výtky. Těžko říct, co bylo horší...

„Jo a Marie, dívala jsem se na ten strop na chodbě a měla bys říct Jiřímu, ať to konečně vymaluje. Je plný pavučin a ty víš, jak pavouky NESNÁŠÍM.“ Poslední slovo důrazně odhláskovala.

Tiše jsem si povzdechl. Tchýně byla rozhodně ta horší varianta. Pavouci byli sice děsiví, ale alespoň nenadávali. Když jsem nad tím tak přemýšlel, zatímco tchýně pokračovala ve výčtu všeho, co jsem podle ní zanedbal, vlastně byli celkem milí. Svým vlastním nechutným způsobem.

Tchýně se ve svém křesle naklonila kupředu. Její brýle byly jako zaměřovač ostřelovací pušky. „Už stokrát jsem ti, Marie, říkala, ať si Jiřího trochu vychováš. Vždyť ten sám nezvládne ani...“

Tělem mi projela vlna nečekaného adrenalinu. Vyskočil jsem na nohy, až se křeslo o několik centimetrů posunulo. „Jdu si pro čaj,“ zamumlal jsem a vypadl z obývacího pokoje.

Na zátylku jsem přitom cítil tchýnin vítězoslavný úsměšek.

Co nejklidněji jsem došel do kuchyně, zavřel za sebou dveře a tam se znaveně opřel o kuchyňskou linku.

Možná bych ten nápad s přestěhováním mohl trochu uspišit. A pak se tchýni zapomenout zmínit, kam že jsme se to přestěhovali...

I přes zavřené dveře jsem ji jasně slyšel. „Říkala jsem ti, že ten chlap je nezmar. Měla sis vzít toho mladého doktora, jak jsem ti radila.“

Zaryl jsem prsty do linky. Jak rád bych té protivné ženské ukázal, zač je toho loket. Jak rád bych se jí pomstil za všechny ty trýznivé návštěvy a hlodavé poznámky a...

V tom se mi do mysli vloudil nápad.

Bláznivý, děsivý, ale až bolestivě lákavý nápad.

„Pavoučku,“ zašeptal jsem do ztichlé kuchyně.

Nic se nestalo.

Tělem mi projela vlna zklamání.

„*Jak ti mohu pomoci, Jiříku?*“ ozvalo se náhle vedle mého ucha.

Tentokrát jsem sebou neškubnul. Naopak, radostně jsem se usmál a obrátil se k pavoučkovi čelem.

Vznášel se jen kousek od mého obličeje, osm oček zvědavě upřených do mých.

I na něj se lidé ušklíbali, i o něm říkali hrozné věci, přestože vlastně nic neudělal. Byl pro ně jen na obtíž. Jen něco nechutného, co musí milostivě přetrpět, když si to už jejich dcera přitáhla domů.

Náhle jsem s tím malým pavoučkem pocítil zvláštní sounáležitost. Jako bychom si oba dva v ten okamžik byli rovni.

„Potřeboval bych pomoci...“ řekl jsem tiše.

Pavouček mi bedlivě naslouchal. Když jsem skončil, lehounce se na vlákénku zhoupnul. „Dobrá, Jiříku. Pomůžeme ti,“ řekl nakonec a rychle zmizel. Byl jsem si však téměř jistý, že se kusadýlky potutelně šklebil.

Opřel jsem se lokty o linku a zadíval se ven z okna.

Slunce právě zapadalo a barvilo oblohu do sytých odstínů zlaté a rudé.

Díval jsem se a počítal.

Jedna, dva, tři...

V tom se ozval příšerný jekot, panický vriskot a dupot zběsile pádících nohou.

A taky šum. Šum stovky malých nožiček.

Spokojeně jsem zavřel oči a naslouchal té rajske hudbě. A na ten jeden malý okamžik jsem si sám připadal jako jeden z nich. Jako pavouk.

Eliška Kubečková

Pila ať pracuje, sekera tesá

Postavy

ALEŠ: Mladý student (22 let), v okolí mužů má tendenci sklouzávat k machismu. Na svůj věk je emočně vyspělý, z podstaty optimistický a sarkastický. Touží po lásce. Dívky o něj v minulosti neměly zájem – nejistý v navazování vztahů.

HELENA: Křehká, názorová, bezpodmínečně miluje, má sebe na prvním místě, nerozhodná. Užívá si být ženou. V době seznámení je jí dvacet let.

MATĚJ: Nejlepší kamarád Aleše (23 let). Škola pro něj není stěžejní. Na všechno reaguje „rýpavým humorem“. Emoce neřeší.

HAVEL: Postava Havla (43 let) má svoji tematickou linku. Není reakcí na dialogy, je pouhou reflexí vlastních prožitků a zkušeností (*pokud se ve scénáři neřekne jinak*). Můžeme si představit, že funguje na principu zapínání a vypínání rádia. Někdy se trefí do kontextu debaty, ale nesouvisí s daným dialogem. Co je zásadní: neovlivňuje dějovou linku Aleše a Heleny, či jiných postav. Havlovy monology jsou převzaty z knihy: *Dopisy Olze – Václav (označeno kurzívou)* nebo dotvořeny podle skutečných událostí jeho života.

AMPLION: Amplion v textu zastupuje „vyšší moudro“. Divák si pod ním může představit Komunistickou stranu Československa, Boha či dokonce samotného Václava Havla. V samotném ději je hodnotícím aspektem. Pokud amplion zastupuje Havla (*úryvek z díla Dopisy Olze*), text je napsán kurzívou.

Dějiště

Příběh se odehrává na území České republiky v menším městě.

Prolog

Láska a vězení.

V čem se podobají?

Co je jejich cílem?

Mohou mít stejný dopad na jedince? Mohou léčit? Mohou zabíjet?

Láska nám může brát čas a prostor. Prostor na vytvoření vlastního nezávislého děje. Vězení nám může dát čas a prostor. Čas přemýšlet, prostor být sám se sebou.

Láska i vězení jsou klidem a chaosem, vzpourou a mírem, tichem a hlukem.

A stejně tak láska, jako vězení:

„Chce v budoucím období navázat na všechno, co bylo v předchozím období dobré, a zároveň se oprostít od všeho, co bylo v předchozím období špatné. Je to jasné?“

Zdali bylo předchozí období tragické, nebo komické, určí sám čtenář.

Zdali bude budoucí období tragické, nebo komické, určí sám čtenář.

1. scéna

(učebna na univerzitě)

HAVEL: *(z promítacího plátna)* „Pravda a láska musí zvítězit nad lží a nenávistí!“ (video záznamy z 17. listopadu 1989)

ALEŠ: Jo láska, láska, a jak mám poznat, že je to láska, když nevím, jak vypadá? Jak může zvítězit, když není vidět?

MATĚJ: Ježíš, už zas, to přijde. To, že tě holky nechtěj, neznamená, že je láska neviditelná.

ALEŠ: Jak nechtěj? Helena mi píše. Jsem zjistil, že mě chce, teda nikdo mi to neřekl, ale furt se na mě usmívá a mně se to docela líbí.

MATĚJ: Psát neznamená prcat. Koukni támhle na ty dva *(pár v druhé lavici)*. Sliny až v trenkách. Dost viditelný pahorek na to, abys ho přehlídl. Jeho hora je i přes maskování pod textilem krásně vidět. Důkaz lásky, Aleši! Důkaz lásky! Jedeme do hor!

ALEŠ: Jo, jasně... Jed' si sám. Musím číst tu povinnou četbu k Mlýnskýmu, na ten rozbor. Jsem si tam dal ty Dopisy, který máme rozebírat.

MATĚJ: No já si je tam nedal. Já jedu do hor. Jen čti, čti, pak mi povíš, jaký to bylo. *(škodolibý smích)*

2. scéna

(Alešův pokoj / monolog)

ALEŠ: Nejsem srab, nejsem vůl. Nádech a výdech. Hlavně žádný emoji. Fuj, mně je blbě. Tak...
Helena: Napsat zprávu:
A-H-O-J H-E-L-Č-O.
Ne, Helčo ne: H-E-L-E-N-O N-E-C-H-C-E-Š S-E V-I-D-Ě-T? Odesláno teď.
Jak se dýchá? Pomoz mi, tělíčko, jak se dýchá? *(Aleš se zbytečně pozoruje, je dramatický)*
Aleši, seš zvíře, chlap, hora, vysoká hora! Je to jenom holka. Najdeš si kdyžtak jinou.
Peklo jsou druzí. Sartre měl na občance pravdu... Peklo jsou druzí.
Nemůže být nabalování jednodušší?
Debilní existence. Bojuj, chlape!

(přichází Havel a vkládá své pocity z vězení / je vypravěčem příběhu, ostatní postavy na něj nereagují – dokud se neřekne jinak, jako stěžejní postava je fyzicky na jevišti)

HAVEL: Ještě k té mé předchozí meditaci: uvědomil jsem si další zvláštní věc: že tenhle svět má v sobě jaksi daleko víc pravdy než ten svět venku. Věci a lidi se tu vyjevují ve své pravé podobě. Lež a pokrytectví mizí.

ALEŠ: Přes tu zprávu si to naplánuju, ale až ji uvidím? Co když zapomenu její jméno?
A řeknu třeba: „Ahoj Karlo!“
(Aleš je zbytečně dramatický)
Napsala... Napsala: A-H-O-J, J-O.
Ahoj, jo. Ahoj jo? To není moc zájmu. Na druhou stranu to zájem nevylučuje. Jsem v uličce zajatců. Jak na to odpovím? Se zájmem, ale bez zájmu. Zájem dát, ale neobdarovat. Neobdarovat, dárek. Jo, dárek! Napíšu, že mám pro ni dárek:
M-Á-M P-R-O T-E-B-E D-Á-R-E-K. M-Ů-Ž-E-M-E S-E Z-Í-T-R-A V-I-D-Ě-T?
T-Ř-E-B-A V 5?
Už ani nechci číst, co napsala. Zase to její „jo“. Naštěstí dodala, že sraz u školy. První iniciativa! První vítězství! První bod do pomyslné tabulky úspěchů muže, kluka, teda chlapa... děcka.
Píšu její taktikou, posílám suché J-O. Nedostupnost je základ lovícího principu.
Když lovíš, tak zajíc nesmí vědět, že bude uloven, to by už předem zdrhl. Jsem lovec a Helena hezčí zajíc. Jdu lovit zvěř, co holí si nohy. Výběrový kus v gympl revíru. „Pif paf“, Trautenberk.

3. scéna

(Aleš čeká před školou, Helena přichází)

ALEŠ: Čau.

HELENA: Ahojky. *(jemný tón)*

ALEŠ: Kam půjdem?

HELENA: Můžem zůstat tady. *(rozhodný hlas)*

ALEŠ: Jako tady na chodníku?

HELENA: Jo. Co to máš pro mě za dárek? *(jemný tón)*

HAVEL: Tady je skutečně hrozné horko, je to jakási permanentní sauna. Šedá, betonová sauna. A i když není černá, i tak přitahuje světlo. Světlo z konce tunelu, které je přítomné ve zdech, ale daleko od nás všech. Tady je skutečně hrozné horko.

ALEŠ: Jo vidíš to... Zahrajeme si hru. Hádej, co pro tebe mám: Je to velké, ale nemůžeš to vidět. Zároveň to může být malé, ale nikam to neschováš. Hřeje to, ale v nečekaný okamžik ti může běžet mráz po zádech. Zároveň ti může být zima, a přesto cítíš, že tě něco hřeje. Je to všude, ale hodně lidí to nemůže najít. Na některých místech je toho ale málo a nikdo to nehledá.
Eh, dlouhý. Sorry, jsem to vymýšlel celou dlouhou minutu. *(sarkastický tón)*

HELENA: No, to bylo takový zbytečně složitý hádankování, nemyslíš? *(snaží se o humorné odlehčení situace – Aleš se jí totiž taky líbí)*

ALEŠ: Já to mám rád složitý.

HAVEL: Po všech dřívějších zkušenostech to všechno prožívám reflektovaně a pečlivě si hlídám sám sebe, takže nebezpečí, že bych upadl do té či oné podoby vězeňské psychózy mi, myslím, nehrozí.

HELENA: A co to teda je? Já to asi nepoznala. *(znejistění – nejasnost situace je jí nepříjemná)*

ALEŠ: No... je mi to trochu trapný. Je to... Není ti horko? *(Aleš chytá Helenu za ruku – Helena se nechává – je ráda)*

HELENA: Ne, ani ne. Poslouchám tě.

ALEŠ: Hádanka je... Fuj, do prdele, tady je ukrutný horko. Promiň, promiň, já si jen sundám svetr. Ah, fuj, promiň, poslouchám tě.

HELENA: Tys mluvil, já tě poslouchám.

ALEŠ: No, ta hádanka je... láska. No, a to je ten můj dárek pro tebe. Heleno, mám tě rád.
Nechám si ještě prostor na hezká slova, kdyby mě potom ještě něco napadlo. Ted' nevím, co říct. Je mi trapně. Dlouho jsem tahle slova nikomu neříkal. Promiň. Teda, promiň. *(pokouší se o hlubší hlas)*

HAVEL: O mém případu jsem leccos psal, nevím ovšem, zda Ti mé dopisy došly. Rekapituluji: vyšetřování je už skoro měsíc uzavřeno, takže každou chvíli může být proces, ale také

samozřejmě být nemusí. Čili: nevím toho mnoho. Musím však být připraven na to, že proces bude brzo a že budu odsouzen. Myslím, že na tu alternativu vnitřně připraven jsem. Jsi na ni připravena i ty? Tvůj Vašek

HELENA: Za co se omlouváš? To je vtipný.

ALEŠ: Co je na tom vtipného, že já musím napsat, ovládnout se, přijít, nevypadat jako debil a ještě mluvit chytře a vyznávat ti lásku? To je vtipný? Že jsem tě nervozitou málem poblil? A teď se potím jako divočák, a místo toho abych lovil, tak vypadám jako citlivá chuděra.

HELENA: Promiň, ne fakt, promiň. Já se bráním a jsem rádoby vtipná, aby sis náhodou nevšiml, že se mi líbíš, týden! *(řečeno suše)* Bojím se, že se rychle zamiluju a že se mi láska nevrátí, jako předtím, jako předtím... Promiň, tak se snažím být vtipná a dělat si z toho srandu a ono to nefunguje. *(přehnaně dramatická, má sklon vypadat komicky)*

ALEŠ: Je to vtipný.

HELENA: Co je na tom vtipného? Co je vtipného na tom, že ti přiznám, že jsem vlastně doopravdy zranitelná, a teď ti předávám svoji důvěru tím, že ti to říkám? *(nahrané uražení)*

ALEŠ: Neurážej se, já jsem byl uraženej první. Mám první bod. První! První! První!

HAVEL: Různé věci nasvědčují tomu, že tentokrát z toho nějaká ta léta „na tvrdo“ už budou, protože má zřejmě dojít k – aspoň u mne – k jakémusi obsáhlejšímu „bilancování“. Nepropadám depresím a nejsem tím nijak šokován. Potvrdí-li se tyto mé předpoklady, nevím přirozeně, jak to ponesu v dalších fázích: nicméně mé dobré rozpoložení v této fázi je dost důležité, protože prvotní pocity dost významně předurčují stav člověka i v pozdější době.

ALEŠ: Jsi na to připravená?

HELENA: Ne.

(Aleš chce Heleně skočit do řeči)

Nejsem, ale kdybych byla připravená na to, že s tebou budu chodit, tak bych utekla.

ALEŠ: Jako ten zajíc z lesa, jako ten Havel z vězení. *(zamrmá si pro sebe)*

HAVEL: Příště se trochu zamyslím o různých důsledcích, který ten rozsudek pro nás má – o tom, jak bys měla asi beze mne žít a tak podobně.

4. scéna

(zatemnění scény – dialog mezi Alešem a Helenou je velmi strojený, až přehnaně suchý, hlasy připomínají zvuk amplionu, pochmurná atmosféra, stísněný prostor) – symbolika vězení

AMPLION: Senát vynesl tento rozsudek:

Otta Bednářová – 3 roky trestu odnětí svobody.

Václav Benda – 4 roky trestu odnětí svobody.

Václav Havel – 4 a ½ roku trestu odnětí svobody; všichni v 1. nápravně-výchovné skupině.

HAVEL: Do vězení mám ještě i jiné plány než se jen stát „veselým chlapcem“, ale o tom až příště.

ALEŠ: Vydržím to? Snad jo. Jinou možnost ostatně ani nemám. Anebo vlastně možná mám – ale nevím, co by se muselo dát, abych se pro ni rozhodl. Být ve vztahu, nebýt ve vztahu?

HAVEL: Rád bych ti napsal něco milého, ale jaksi se mi to nechce směřovat tomuhle papíru. Musíš si to domyslet. Zatím tě líbu a ještě něco připišu – Tvůj Vašek

AMPLION: *(dynamické, zrychlující se tempo)*

Polibek ztratil se mezi ocelovými tyčemi. Onoho polibku poslední slina pomalu stekla po studeném kovu k betonové zemi. Zůstala v pevném skupenství. Voda voděnka. Nestekla, zůstala stát jako hmota, aby neztratila svůj tvar. Stála pevně a odhodlaně mezi prapory zla. Ve středu ve střetu s křehkými půdorysy. V pravidelnosti hledala chaos a řád narušovala zmatkem. Ruce vkládala mezi oceli a snažila se stéct pod nohy straníků.

Změň skupenství! Změň tvar! Seš zvíře, chlap, hora, vysoká hora! Jsi voda, potok, povodeň!

Před mříží, před vztahem!

(tma)

(zvuky kovů)

ALEŠ: Miluji tě! *(křik – ozvěna)*

HELENA: Dík! *(suché ostré)*

HAVEL: Když svůj dopis po sobě čtu, zdá se mi, že má nostalgičtější a rezignovanější ráz, než jak by odpovídalo mému skutečnému stavu. Ale to je zřejmě úděl všech dopisů z vězení.

5. scéna

(první rande, Aleš má v ruce knihu)

ALEŠ: Tak se milujeme, to je hezký... Co teď... *(profesorský tón)*
Víme, že nás čeká několik fází. Říká se, že určitá období jsou ve vztahu náročnější. Začíná to prvním týdnem; první týden soužití pod nálepkou: „Máme se rádi.“ Většinou to pár vydrží, pokud jeden z nich nebyl ve fázi nabalování až příliš dobrý herec. Pak jsou zásadní tři měsíce. To už člověk pozná, že druhá polovička je debilní. Tedy nevyhovující nebo nepřipustná k párování. Většinou je chyba u každodenních aktivit. Příkladem může být rozpor v přístupu k životu: muž se vzbudí, je nepříjemný, žena se vzbudí a začíná nový den plný optimismu. Říká: „Dobré ráno, miláčku.“ Muž se jemně otočí, nečeká tolik slov a vyjadřuje svůj pohled na situační rozladění: „Drž hubu.“ Rozchod zaručený. Žena pláče, je za to ráda. Ví, že slzy, které odtečou, jí dělají lepší pleť. Aneb bolest, která se vyplácí. Posloucháš mě?

HELENA: Drž hubu. *(suše, nadlehčeně)*

ALEŠ: Mám brečet?

HELENA: Jo, mám ráda, když kluci brečí, je to takový něžný.

ALEŠ: Tak vydrž, až dořeknu tu myšlenku. *(sarkasticky jí dává pusu na čelo)*

HAVEL: Panika byla zbytečná – není-li to výsledek zákroku obhájce.

ALEŠ: No a po třech měsících máš jeden rok. To většinou končí dohodou o tom, že se ti dva vlastně nemilují. Omyl ve výběru. Nejčastěji padá věta: „Bylo to hezký, ale jsi spíš kamarád/kamarádka.“

HELENA: Ale už to bolí.

ALEŠ: Co bolí?

HELENA: No ten rozchod, rok je dlouhá doba. Si vem, že rok s někým srůstáš, rok s někým vyladuješ sex, rok tě ten samý člověk hladí. A pak...

ALEŠ: A pak... Konec, šmitec, au. Bolavý srdce, slzy, hysterie. To je všechno v pohodě, dokud to člověk nepotlačuje. Hezky se vyřvat a nejlépe pravidelně. Mám dokonce v diáři připomínku s názvem: „plánovaná agrese“. A nejlépe s agresí na lidi, který máš rád a kterých si doopravdy vážíš. Ozkoušeno. Funguje to. Doporučuji. Hned bude to láskyplný pouto silnější. *(sarkastický tón)*

No a pak se říká, že pokud spolu pár vydrží pět nebo sedm let, teď nevím... Tak ta pravděpodobnost, že vztah vydrží, je veliká. Nevím jak veliká, nemám data. Data ustupují před trendem odhadu a intuice. Cítím to na těch pět let. *(hluboký – rádoby jogínský výdech a nádech)*

HELENA: *(ticho)*

AMPLION: *(destrukce procházkové atmosféry – laděno negativně)*

Nový řád. Nastolit nový řád. Jak vydržet vnější nátlak? Jak neztratit v kazajce sám

sebe? Jak udržet si vůli chtít se dál snažit, pro lásku, pro mír? Jak nesvolit k odebrání toho mého niterního nebe?

6. scéna

(osm měsíců ve vztahu)

HAVEL: Zkrátka měla bys žít, jako bych byl někde na výletě, tedy úplně normálně. Tím mi nejvíc pomůžeš: když budu vědět, že se máš dobře a že je o tebe postaráno. Jak dlouho na tomhle výletě budu, ovšem nevím, nedělám si iluze a vlastně o tom téměř nepřemýšlím.

AMPLION: Vztahy, vztahy... Pláč, brek, láska, smích, zlo, dobro, nebe, peklo. *(stupňující se intenzita, pochmurná atmosféra)* Bývalá minulost, budoucí očekávání. Tik, tak, kde budeš? Budeme, spolu?

ALEŠ: Jsem jaksi sešněrovaný, ještě sešněrovanější než na svobodě. Bojím se, že cokoliv, co udělám, ji ublíží. *(v chaosu myšlenek, řvoucí)*

AMPLION: Ze strachu ze ztráty přichází instrukce – člověk se stává ocelí. O všem si ved' záznamy, abys mě mohla informovat. Z nejistoty mám tendence tě hlídat, podezřívat, říkat ti, co bys měla... to vše a jen proto, abych tě neztratil. Jsem zavřenej, nevím, jestli ještě umím lítat, tak jako ty... Ve vězení se brzo stmívá, stejně jako v hlavě plné nejistoty.

HAVEL: Buď klidná, vyrovnaná, veselá, pracovitá, společenská, na všechny milá, optimistická, pěstuj se, hezky se oblíkej, říkej samé chytré věci, neodkládej nepříjemné povinnosti, studuj pozorně mé dopisy. *(dramaticky, rozkazovačně)*

(Havel se stává aktivní postavou děje – postavy na něj reaguji)

AMPLION: Ze strachu ze ztráty přichází instrukce – člověk se stává ocelí. O všem si ved' záznamy, abys mě mohla informovat.

HAVEL: Buď klidná, vyrovnaná, veselá, pracovitá, společenská, na všechny milá, optimistická, pěstuj se, hezky se oblíkej, říkej samé chytré věci, neodkládej nepříjemné povinnosti, studuj pozorně mé dopisy. *(agresivně)*

(ticho)

HELENA: Neposílám ti pusy a ty víš proč.

(ticho)

ALEŠ: Tichem nic nevyřešíš.

HELENA: Vyřeším. Ticho řekne ti můj nesouhlas. Mlčení není souhlasem. Mlčení je zbraň, která bodá na obě strany.

HAVEL: Kdyby to bylo nepřišlo, byl bych zřejmě čím dál nervóznější, protože bych to podvědomě pořád čekal. Mám pocit, že až tohle jednou skončí, budu snad konečně vnitřně o něco vyrovnanější a nastane i určité zklidnění kolem mne.

- ALEŠ:** Co to znamená? Potřebuje každý konec drama? Je to tvoje ticho nějakou katarzí nebo co je to za ubohost? Babička mi říkala: dělej si to jednoduchý, tak proč ty seš tak složitá. Co chceš?
- HAVEL:** Stýská se ti po mně?
A já jsem rád, že jsem vnitřně smířen i s tou nejhorší perspektivou – nejblbější je, když se člověk upíná k nějakým nejasným nadějím a vždy znovu je pak zklamán.
- ALEŠ:** Dobře, tak počkej. Empatie. Empatie. Empatie. No povídej... Nebo ne, já budu. To je v pořádku, nemusíš vědět, co se děje. *(pyšný pohled do publika – poznámka k publiku: to bylo empatický)*
- (ticho)*
- HAVEL:** Bude teď na nás starat se o hrobku. A vždycky na dušičky se tam sejdem. *(chytá Helenu a Aleše za ruce jako u svatebního obřadu)*
- ALEŠ:** Co se děje? A pokud se nic neděje, tak co se neděje?
- HELENA:** Já vím, že jsem předtím řekla své ano, ale nevím, jestli to zvládnu. Mám pocit, že nemám vyřešený vzorec z dětství. Teď se mi to vrací. Nic jsi neudělal. Jen já asi nemůžu... Neptej se proč, já nevím proč. Aleši, promiň. Něco je špatně a já to neumím pojmenovat. Něco nám chybí. Mně něco chybí, ale já nevím, co to je.
- ALEŠ:** Ty se chceš rozejít?
- HELENA:** Ano. *(hraje svatební hudba)*
- (Helena odchází)*
- AMPLION:** A stejně jako vztahy, i hodnoty ve vězení proměňují se v tichu. V tichu, které zní jako řev.
- HAVEL:** Motorové pily pak kácí panelové domy a doufají, že řev stane se tichem, co promění davy.
- ALEŠ:** Co čteš? *(otáčí se k Havlovi)*
- (ticho)*
- HAVEL:** Naši Ústavu. Ty?
- ALEŠ:** Dopisy pro Olgu.
- AMPLION:** Chceme v budoucím období navázat na všechno, co bylo v předchozím období dobré, a zároveň se oprostít od všeho, co bylo v předchozím období špatné. Je to jasné?
- Chceme zapomenout, že vztah může být vězením. Chceme navázat na lásku za studenou ocelí. Chceme zapomenout. Chceme navázat. Chceme zapomenout. Chceme navázat.
- Svažme se k sobě, aby lana nezačala škrtit. Svažme se k sobě, abychom se neztratili.
- HAVEL:** Bude teď na nás starat se o hrobku.

7. scéna

(na univerzitě – rok později)

MATĚJ: Hele, jaká byla vůbec ta knížka, kterou jsi četl?

ALEŠ: Jaká knížka?

MATĚJ: No ty Dopisy...

ALEŠ: Jaký dopisy... Jó, ty myslíš Dopisy pro Olgu. Vždyť to už je tak před rokem. Vtipný... Jo no já je moc nečetl. Já řešil Helenu. *(smích)* Proč sis na to teď vzpomněl?

MATĚJ: Doporučila mi to Kája.

ALEŠ: Asi chce, aby ses přiučil romantice. I když z toho, co jsem pochopil, tam Venda mluví víc o údržbě toho jeho Hrádečku než o lásce k Olze. Vždycky, když se řekne slovo Hrádeček, vzpomenu si na pohádku Ať žijí duchové. Sem poslouchal jako malej.

(Aleš si začíná zpívat)

Skřítkové tesaři, vylezte z mechu,

skřítkové tesaři, vylezte z mechu.

Chopte se náčiní, postavte střechu,

chopte se náčiní, postavte střechu.

Pila ať pracuje, sekera tesá,

pila ať pracuje, sekera tesá.

Šupy dupy dup, raz dva tři hej rup!

Pidimužik pracuje. Šupy dupy dup, raz dva tři hej rup!

Pidimužik kutá.

Šupy dupy dup, jedli nebo dub,

všechno krásně zpracuje,

Šupy dupy dup, raz dva tři hej rup!

Nebozízkem vrtá.

(Aleš zvažní)

Vtipný, že jsem s ní byl, ale už nejsem.

MATĚJ: Nejsi, to nejsi...

(zvuk se rozléhá po prostoru)

HAVEL: Protože naděje je dimenzí ducha. Není mimo nás, ale v nás. Když ji ztratíš, musíš ji znovu hledat v sobě a v lidech kolem sebe – ne v předmětech nebo eventuálních dějích.

ALEŠ: Protože chtěla, ale nechce. Vztah...

MATĚJ: No a tys jí řekl...

ALEŠ: Nic.

MATĚJ: Vůbec nic. A ona na to?

ALEŠ: Vůbec nic.

8. scéna

(Helena sama na scéně)

HELENA: Bud' klidný, vyrovnaný, veselý, pracovitý, společenský, na všechny milý, optimistický, pěstuj se, hezky se oblíkej, říkej samé chytré věci, neodkládej nepříjemné povinnosti, studuj pozorně mé dopisy, studuj mě. A možná někdy, pochopíš...

Píseň: Skřítkové tesaři, vylezte z mechu,
skřítkové tesaři, vylezte z mechu.
Chopte se náčiní, postavte střechu,
chopte se náčiní, postavte střechu.
Pila ať pracuje, sekera tesá,
pila ať pracuje, sekera tesá.

Eliška Kubečková

Představení problému

Střední generace může mít smíšené pocity. Na jedné straně mohou být více uvědoměli o své vlastní smrtelnosti, na druhé straně mohou být zaneprázdněni každodenními starostmi a odpovědnostmi, což může vést k určitému vytěsňování myšlenek na smrt.

ŠIMON: Co tě čeká v nejbližší době?

KAREL: Smrt.

ŠIMON: Takže je to aktuální a zabýváš se tím?

KAREL: Ano.

ŠIMON: Jakou smrt volíš?

KAREL: Chci tu nejjednodušší, ale zas nechci vypadat, že mi to je tak lhostejný, tak zvolím střední obtížnost.

ŠIMON: Co do toho spadá?

KAREL: No asi oběšení, možná skok pod vlak a určitě podřezání se.

ŠIMON: Podle čeho to určuješ?

KAREL: No dává mi smysl, že u střední kategorie musí člověk něco trochu iniciovat. Třeba s tím lanem, musím ho dobře uvázat a připravit židli... Takže na tom máš nějaký podíl a za to máš pak ty bonusový kredity.

ŠIMON: Jo, to dává smysl. Kolik těch kategorií je?

KAREL: No záleží na kulturním kontextu, hodně, asi...

Přemýšlím, že v těch hardcorovejch by to bylo třeba ukamenování sebe sama. Si vem, že než bys to postavil, možná bys stihl umřít přirozenou smrtí. Tím pádem, bys na tom neměl žádné přičinění. Tím pádem by ses z nejtěžší kategorie dostal na nejjednodušší level. Blbý, to bych nechtěl.

ŠIMON: Hele, a můžu nějak ovlivnit, že se nezabiješ?

KAREL: Můžeš, ale já asi nechci. Máma mi vždycky říkala, že máš na mě špatnej vliv.

ŠIMON: Supr, tak to teda děkuju. Mámu že zdravím, ale to jí asi už nestihneš vyřídit. *(smích)*

KAREL: Víš, že černej humor nefunguje u reálný sebevraždy?

ŠIMON: Promiň, teď jsem to zjistil. Lepší teď než nikdy. Ještě to stíhám, ještě žiješ. *(sarkastický zastavovaný smích)*

KAREL: Šimone, řekl bych, že tě zabiju, ale když budu mrtvej, tak mi už vadit nebudeš.

ŠIMON: Díky, to je moc hezký od tebe. Hele, zeptáme se chatu...

ŠIMON/KLÁVESNICE: Jak pomoci člověku, který chce spáchat sebevraždu:

GPT: **I když se může zdát, že člověk, který se rozhodl spáchat sebevraždu, je pevně rozhodnutý, stále existují způsoby, jak mu pomoci a možná změnit jeho rozhodnutí. Zde je několik kroků, které mohou být užitečné: Naslouchání a empatie: Ukázat, že vám na něm záleží a že jste tu pro něj.**

ŠIMON: Jo, tak to se nepovedlo.

GPT: **Otevřená komunikace: Nebojte se mluvit o jeho pocitech a myšlenkách na sebevraždu.**

ŠIMON: Dobrý, to jsme probrali.

GPT: **Vyhledání odborné pomoci: Povzbudte ho, aby vyhledal odbornou pomoc.**

ŠIMON: Karle, vyhledal si pomoc?

KAREL: Ne.

ŠIMON: OK, tak tenhle bod nám chybí, co dál?

GPT: **Podpora a přítomnost: Být fyzicky přítomen a nabízet podporu může pomoci zmírnit pocit beznaděje.**

ŠIMON: Máš pocit, že tě podporuju?

KAREL: Velmi.

ŠIMON: Supr.

GPT: **Bezpečnostní opatření: Pokud máte obavy, že je v bezprostředním nebezpečí, neváhejte kontaktovat záchranné složky nebo krizovou linku. Je důležité zajistit jeho bezpečnost.**

ŠIMON: Plánuješ se zabít, když tu budu?

KAREL: Ne.

ŠIMON: Dobrý, tak to není bezprostřední nebezpečí.

GPT: **Pamatujte, že i když nemůžete kontrolovat rozhodnutí druhých, vaše podpora a snaha mohou mít významný dopad.**

ŠIMON: Karle, nezabíjej se.

KAREL: Dobře.

ŠIMON: Ještě tady píšou: Pokud máte další otázky nebo potřebujete více informací, jsem tu pro vás.
Dobrý, tak to už asi nepotřebujem.

Zakončení (na melodii písně Anety Langerové)

*Když končí se den a usne má zem, tak na malou chvíli
Vrací se zpět můj niterní svět, co osud můj zkříží
Zdá se nezbylo nic, jenže čím dál tím víc
Volám: ...*

Poznámka: tučně zvýrazněné jsou odpovědi Chatu GPT

Eliška Kubečková

Volná poezie

Ženský mozek napsaný ženou

Přijď zítra.
Přijď, až mi bude, bude mi víc, více vědět,
kde budu.
Rozumíš.
Přijď zítra a na nic se neptej.
Ptej se mě, co cítím, nehlaď mě, hlad mám.
Hladem hladíš mě, hod' se mnou, hodnej seš,
hodnej.
Hodně ráda vyprávím, vyprávěj mi taky.
Taky o tom, co bude, budem spolu?
Společný děti, ve stejným státě. Státní
vyznamenání za nejhezčí děti.
A to vše jen díky hladu.
Hlaď mě na dobrou noc a děti nepřijdou.
Příměří?
Změř mi nohu, dej mi tvoji ponožku.
Nožka ve střevíčku.
Vem si mě, miláčku.
Ke knedlíku omáčku?

Rám

Hlava spadla mi mezi nohy. Předtím klimbala
a jako houpací síť vlála nad travnatými
pláněmi. Vrávorala na čepeli s atlasem
a pomalu se připravovala na výskok.
Hlava spadla mi mezi nohy, válela se mi v klíně
a shlížela dolů. Nevím, co viděla. Zavřela oči
a přestala se hýbat. Zastavila tok myšlenek,
který poháněl celé její tělo. Tělo jménem
hlava, co nemělo trup. Hlava, střed, centrum,
náměstí. Nikoliv ale uprostřed. Nahoře.
Co vidí seshora, když není ve středu?
Oči stále zavřené, žádný kontakt se zemí.
Zkusil jsi někdy hrabat v hlíně? Spojit ty
proudy, co otevírají oči.
Hlava spadla mi mezi nohy, protože neviděla
si na srdce. Neviděla náměstí lemované
lávkami a nedokončenými chodníky. Neviděla
lidi v jeho středu, jak čekají na výstřel. Z lásky
rychle na nenávist, kde berou se v tobě
revoluční pohnutky? Zeptala se mě máma
kdysi, vloni, strašně dávno. Jak cítí se má
dcera? Jak cítí se náměstí? Jak cítí se stát?

Zabij se, zabij se dřív, než to vyjde ven. Zabij se dřív, než přijde sem a řekne, že neposloucháš střed. Zabij se dřív na náměstí mezi všemi. Pověz jim, jak láska drží ti ruce. Pověz jim těch pár krásných vět a čekej na výstřel. Říkali, že hlava udává směr, tak proč to srdce tak bolí? Vystřelili jednou, přímo do středu, aby to hlava neviděla. Spadla mi mezi nohy se zavřenýma očima. Spadla mi mezi nohy a ve středu místnosti se zastavila.

Cikánský dítě

O tom, co se vskutku stalo, že se lidem narodilo cikánský dítě. Rolničky rolničky, kdopak nám dal hlas. No nikdo. Opravdu nikdo. Nikdo je nevytáhl z toho minima, který žijou. Na tancovačkách padali do ulic zaparkovaných aut, kde ta dítka běhají, házou si s míčem pod kolejními kovy a smějou se vrískotu nenaolejovaných brzd. Kde jsou ty barvy? Barevné linie dětských radostí ztracené v šedi toho dna. Dna vrcholných dní dětských her. Kluku, ty kluku, až budeš velký, sedneš si vedle mě. Budeme se ptát, proč nepřišel sis dříve. Špatně se ředí voda vínem, tak odpusť, že jsem už dospěla. Že voda není dost pro tvou červeň. Tak odpusť mi, že nesedíme vedle sebe.

Ovčí jatka

Obecné rovnice přerývající se těl.
Propočítaný vzorec, vypočítavá zlost.
Melodický rámus směsice čísel i slov.
Geometrické řazení za sebe.
Jak ovce, co na jatka se ženou.
Jeden mozek bere druhý.
Vem nás s sebou. Od naivity k hlouposti.
Sedící vězeň, co nemá nic na práci.
Výsměchem ses stal.
Poslušný lovec není to možno.
Elita elit a dábelké božstvo.

Oči

Jedinec se rozhlíží, kouká a pozoruje.
Vzhlíží vzhůru nad propletenýma nohama, plete si slova.
Kam, kdo, kdy, která.
Kam půjdu, až uvidím za roh? Kdo přijde?
Kdy bude existovat? Která strana rohu mě rozlamuje?
Kompozice. Pohled, pohledy, pocity, instinkt.
Vidím, jdu, zanalyzuji, vyfotím.
Vidím, sednu, analýzu prostředí vytvořím.
Vidím, běžím, analýze vytvořím podklad, nacíťuji se.
Kamera, text, režie.
Emoce, emoce mi ukaž, vyndej je z toho obrazu.
Vyndej je ven a nasad' je na tři prostředí.

Vyndeje ven, rozřež a vciť se. Vciť se a vyndeje se, aby ses mohl nacítit. Vyndeje ten orgán z těla a nech ho kolovat. Orgán obalen v instinktu, bez kouře okolo. Zvířecí pud, bacha moment. Deru se ven z lidského obydlí, nastavuji ruce na podřezání. Vyndeje ze mě ten orgán, který nevím, kde je. Vyndeje ho ze mě, stávám se zvířetem, co běhá za momentem. Vyndeje ze mě ten zrak, co loví, jak sup pod skalisky. Co loví myš na mravenčím poli. Sup nechodí spát, jemu zdají se obrazy. Obrazy myši, jak myši běhají mezi mravenci. Nevidí rozházené papíry. Papír se v beton proměnil. Utluč ho, za syrovost, napiš mu to před dveře, až stane se papírem. Napiš mu pohled, ve kterém nebude známého slova. Napiš tam ticho a beton tě nenechá uškvařit. Napiš mu dopis, kam vložíš ticho.

Vřísk.

Moment se uskutečnil a já o něm vím. Jsem sup, co nesnáší zrak. Oči bych spálil a koukal na mravence. Mravenčí mi noha z výškové závratě. Pustte mě dolů z těch skalisek. Mezi mravence, co nevidí myši.

Vyndeje ze mě ten instinkt a já už nikdy žádné moment neuvídím dřív než ty. Vyndeje ho ze mě, nebo tě uvidím.

Svíčková

Nenucenost je tíživá. Drát neopírá se ti o hýždě. Neopírá se o tebe, ale ty skáčeš přes ostnaté dráty, kravské elektrošoky a jsi součástí večerního strkání nabíječky do zásuvky.

Drát se ti neopírá o hýždě. Ty sám musíš se stát příčinou výskoku nad překážku.

Chci mít drát v prdeli, abych nemusel skákat.

Chci být ploty na dobytek nucen do elektrických šoků, abych měl pocit, že za věci nemůžu.

Tíží mě moci za věci.

Tíží mě mít drát skoro v prdeli.

Tak ho tam kurva strč.

Zaraž ho a říkej mi, co mám dělat.

Tíží mě, že si člověk za ty věci, který se mu dějou, může sám.

Volám po drátu.

Chci drát v prdeli.

Prosím smiluj se a veď mě.

Nenucenost mě naštěstí vede k aktivitě, kdy přijde zlom pasivní smůly?

Bude to moje chyba, že jsem se nestala krávou běžající mezi elektrickými dráty?

Dobrovolně budu kráva. Hlásám, dobrovolně budu kráva.

Budu mlíko dávat a pak budu výbornou svíčkovou.

Porno

Sedím, ležím, čtu. Ležím, ležím, ležím.

Čtu si internetová zpravodajství o tom, jak se všichni zabíjej, jak žijeme v těžké době a jak důchodkyně trpí hladu. Trpěj hladu z těch moučnejch buchet a nekvalitního kafe, protože je vnoučata nenaučila pít snobskou filtrovanou kávu.

Mám pocit, že málo trpím. Že všechno, co se děje, děje se všem ostatním.

Mám výčitky, že babky a celej svět trpí. Je mi zle, že nejsem mrtvej jako všichni ostatní.

No, je mi zle.

Pokaždý když jím tu buchtu a vzpomenu si na ty babičky, ty hodný babičky, co trpí, protože je nikdo nenakrmil.

Mám pocit, že málo trpím, a tak zapínám anonymní režim, tak málo stačí k bezpečí! Chci si ublížit a trpět stejně jako ostatní. Píšu p-o-r-n-a, nic nevidím, protože je tma, a tak to píšu blbě. Vyhledávač mi naštěstí rozumí a nechá mě trpět stejně jako ostatní.

Chci si zabít poslední mozkovou buňku. Chci si zabít poslední mozkovou buňku.

Slečny se kroutí a já tak strašně trpím. Opravdu trpím. Až pláču, jak se mi z té bolesti prokrvuje tělo.

Ach bože, já mám dost.

Utrpení překypělo, já jsem už potrestán.

Poslední mozková buňka odešla a mně nezbylo už nic, nač bych pomyslel. Nebylo tam nic.

Stal jsem se společníkem mrtvých, co s výčitkami chodí si pro štěstí.

Eliška Linhartová

Motoráčkové blues

jedu
jedu jako každé pondělí úterý a výjimečně středu
motoráčkem
model spider
ne tvoje běžná lokálka
strojvůdce nevylézá ze své kabinky
nad hlavou mi v nekončící smyčce tabule připomíná
že vůz je bez průvodčího
opravdu?
optimisticky si začnu lebedit
ne
platím pět kilo pokuty
zasraný český dráhy

Eliška Linhartová

Poezie všedního dne ve smíchovském mekáči

Mekáč
Smíchov
Září
Sobota
Pozdě večer
Ale tak moc pozdě ne
Mcpozdě
Haha

Dva muži
Jeden
Košile
Silný parfém
Silný odér
Slabě po třicítce
Druhý
Polo tričko
Silná nadváha
Silně po dvacítce

Je to prostě na hlavu
Ta balance
Dáš si pět lajn koksů, pak pár lajn pika, burger, k pití tohle tyvole a pak si uděláš
Tyvole zahradní salát
Zase mě otravovala Irena
Irena, co jí kozy padaj až do Kyjova
S těma ceckama by zbořila Bagdád
Co děláš tyvole
Vojel bys všechno, co mrká

Mcšpek
Kokot jeden
Já bych ho vzal do kravaty a rozbil mu držku
ale víš co, byl jsem unavený
Já bych to neudělal
mám hubený ruce
co se budu mlátit se špekoslavem
Toho by nevojel ani medvěd v říji

Braňo Mago

Hudba každej minúty

*Všetky tri situácie sa odohrávajú naraz.
Na javisku by mali byť usporiadané jedna vedľa druhej.
Pauzy a načasovanie je potrebné dodržať.
Pomlčka značí zmenu hovoriaceho.*

Vybehne človek, ozve sa
salva výstrelov a padne
k zemi, silno krváca

- Nie nie nie nie nie!

Začne sa pomaly plaziť
dopredu

Ja nechcem zomrieť...!

Ja... nemôžem zomrieť.

V diaľke sa ozvú výstrely,
človek sa vyplašene obzerá

Prečo ja...?!
Prestane sa plaziť

Prečo tak skoro?

Ďalšie výstrely v diaľke

Podlaha je strašne... strašne
studená...

Upadne do bezvedomia

Vstúpi zadýchaný pár
v turistickom oblečení,
s ťažkými batohmi, vystupujú
na vrchol kopca

- Rýchlo podme, ešte by sme
to mohli stihnúť.
Postúpia a pozerajú sa
dopredu.
...stihli sme to!
Zastavia.

- To je nádhera!

- Pozri, za tým oblakom...
mesiac.

- Tá fialová obloha...

Objímu sa, pozerajúc ďalej na
západ slnka

K pokladni v supermarkete
pristúpi človek a podáva
unavenej predavačke tovar

- Mrazená brokolica.

10 vajec.

1,5 litra Coca-Coly.

Kuchynské utierky.

Bio tofu pomazánka.

Aviváž.

A tyčinka Mars.

Bude to všetko?

- Áno.
- Zákaznícku kartičku máte?
- Nie, nemám.
- Tak to bude 13,20.

Braňo Mago

Listy Adresované Ohňu

Škrtnutie ma znovu prebudí a ja sa dotýkam známych uhlíkov. Sledujem tvoju ruku, ako sa odťahuje. Zatváraš dvierka a ja sa pozerám cez sklenenú stenu na môj každodenný výhľad. Police plné kníh. Lampa. Starý gauč. Písací stôl. Na stole telefón. Stolička. Kuchynská linka. Kôš na smeti. Všetko perfektne usporiadané v minimálnom priestore.

A ešte sú tu troje dvere do neznáma. Medzi dvoma z nich visí na stene gitara. Okrem nej zdobia steny len dve sklá podobné tomu môjmu. Za nimi je len modrá farba, ktorá sa vždy postupne mení na čier- nu. Nechápem na čo ti sú, veď sa na ne aj tak nepozeraš a svetlo ti dávam ja aj lampa.

Stojíš pri sporáku a na jednej z jeho čiernych platní niečo variš. Načo ti je sporák? Veď aj ja ti kľudne pomôžem navariť. Jeho oheň je oproti mne malý a slabý.

O chvíľu už sedíš pri stole. Keď doješ, ani si neodsadneš, ale len vezmeš jednu knihu z hĺby navršenej na stole a začneš čítať. Nevyzeráš veľmi šťastne. Sedíš tam dlho a ja postupne slabnem.

Sedíš pri stole s perom v ruke. Vyzeráš zamyslene. Niečo píšeš. Po chvíli sa zamračíš a papier skrčíš. Zoberieš druhý a zase píšeš. Dlho premýšľaš, potom znovu píšeš. Skrčíš papier, vezmeš ďalší. Veľa- krát sa to opakuje. Zrazu dopíšeš a usmeješ sa. Odídeš od stola k stene a vezmeš gitaru.

Sadneš si na gauč a papier oprieš o podušku. Začneš brnkať do strún a spievať. Netrvá dlho a skla- mane skrčíš papier. Odložíš gitaru a sadneš si späť na gauč a hľadiš na mňa. Čo sa stalo, že si taký smutný? Prečo ťa ani ja nedokážem rozveseliť?

Vstaneš a naberieš do rúk všetky skrčené papiere. Ideš ku mne. Čo to má znamenať? Otvoriš sklene- né dvere, ktoré nás oddeľujú. Prosím, nechaj ich otvorené, teraz sa cítim o toľko lepšie!

Hádžeš mi skrčené papiere a ja ich premieňam na čierny prach. Vtedy si to uvedomím. Ty mi píšeš listy! Ty si ma vážiš! Prečo musia zhorieť skôr než im porozumiem?

Zatváraš sklenené dvere a ja sa už teším na tvoj ďalší list.

Dlhé večery sedíš pri stole a čumíš do kníh. Na mňa sa ani len nepozrieš. Čo je v tých knihách také dôležité, že tomu obetuješ toľko času? Veď ťa to ani neteší, vidím to na tebe. Málokedy mi píšeš a ja smútim. Veď takto nie je spokojný nikto z nás.

Teraz robíš niečo čudné. Dávaš gitaru dole zo steny a nesieš ju preč. O chvíľu sa vrátiš so skrutkovačom a odmontuješ aj držiak. Čo to má znamenať?

Potom donesieš k stolu dve ďalšie stoličky a začneš variť. Snažíš sa omnoho viac ako normálne. Vyberáš mnoho rôznych prísad a využiješ všetkých zopár hrncov čo máš.

Potom si sadneš na gauč a čakáš. Pozrieš sa na mňa. Vyzeráš nervózne. Vtom sa trochu strhneš a ideš ku dverám. Otvoríš ich a dovnútra pustíš dvoch ľudí, muža a ženu. Trochu sa na teba podobajú, ale obaja sú o dosť starší než ty. Usmievajú sa a obzerajú si tvoj byt. Začneš sa s nimi rozprávať a odložíš knihy zo stola. Potom im naservíruješ večeru a začnete jesť.

Po nejakom čase odídu, tvoje napätie opadne a začneš dávať byt späť do poriadku. Vraciaš gitaru na držiak, keď vtom sa zamyslíš. Nezavesíš ju, sadneš si na gauč a začneš hrať.

A tak prechádzajú dni a potom týždne. Každý večer je rovnaký, ale mne to vôbec nevadí. Vždy sa teším na tvoj ďalší list. Keby si tak vedel, že im nerozumiem! Ale možno by si sa kvôli tomu len trápil. To by nebolo dobré, beztak vyzeráš dosť smutne. Asi je lepšie, že to nevieš. Joj, tak veľmi ti chcem pomôcť! Ale ako? Kiež by nás neoddeľovala tá sklenená stena, viem že by si sa cítil lepšie.

Tento večer je iný. Prvé, čo si všimnem, je kytica vo váze na stole. Možno je tiež pre mňa! O chvíľu vidím teba, ako vychádzaš z jedných dverí do neznáma. Pôsobíš tak nejak upravene a čo je najčudnejšie, usmievaš sa. Teším sa, že si konečne šťastný. Len škoda, že tá kytica zhorí, keď mi ju dáš. Mohol by si ju položiť pred tie sklenené dvere. Aspoň by boli konečne na niečo dobré.

Prídeš ku stolu, vezmeš kyticu a zamieriš k dverám. Otvoríš ich, vyjdeš von a zamkneš. A ja nechápem, čo sa deje.

Niečo sa s tebou deje. Keď ma každý večer zapáliš, za sklami na stenách už je temnota. Robíš stále to isté, čumiš do kníh a hráš na gitare, ale niečo je zle. Aj keď... predsa len stále sedávaš pri stole a píšeš mi listy. Asi sa nič nezmenilo.

Ale keď ma raz prebudíš, nie si v izbe sám. Je s tebou aj nejaká žena. Sadnete si ku stolu. Jete a rozprávate sa. Vyzerá to, že pri varení si sa snažil ešte viac, ako keď tu boli tí dvaja. Lampa je vypnutá, takže jediným zdrojom svetla som ja. No vy si ma vôbec nevšímate. Len svetlo, ktoré vám poskytujem, je asi dôležité. Prečo len nedokážem zhasnúť? Veď si moje svetlo nezaslúžite! No o chvíľu ním pohrdnete a odchádzate k jedným z dverí do neznáma. Prečo teraz vyzeráš tak šťastne? Čo ti nestačí ja? Prečo so mnou šťastný nie si?

Ostanem osamote a pomaly slabnem.

Prebúdzaš ma. Zase potrebuješ len moje svetlo?! Sadneš si k stolu a píšeš. Tváriš sa zamyslene, o chvíľu papier skrčíš. Ale mne je to už jedno. Viem predsa, že tieto listy nebudú pre mňa. Po skrčení niekoľkých papierov si zoberieš gitaru, sadneš si na gauč a oprieš oň papier. Začneš hrať a spievať. Snažíš sa ma provokovať? Ukazuješ mi list, ktorý nie je pre mňa a ešte pri tom spievaš?!

Vtom odložíš gitaru, papier nahnevane pokrčíš a otvoríš sklenené dvere. Hodíš mi list a on horí. O chvíľu horia všetky, ktoré si dnes napísal. Zavrieš sklenené dvere a ja ničomu nerozumiem. Netráp ma takto prosím! Tak záleží ti na mne či nie? Keby si mi tak vedel odpovedať. No ty už sa na mňa nepozeraš, sedíš totiž pri stole a študuješ knihy.

Takto ubiehajú mnohé večery. Hráš, píšeš mi listy a čítaš knihy. Občas príde tá žena. Postupne hrávaš menej a menej. Vyzeráš vyčerpane. Už zase ti túžim pomôcť. Len keby si mi to dovolil... Ved' ja sa na teba nedokážem toľko hnevať. Kludne nech je tu aj ona, len ma prosím neignoruj. Záleží mi na tebe...

Zobudíš ma. Sedíš na gauči a uprene na mňa hľadiš. Páči sa mi to. Už dlho sa mi od teba nedostalo takej pozornosti. No čím dlhšie na mňa hľadiš, tým viac mám pocit, že niečo nie je v poriadku. Vyzeráš smutne a trochu nahnevane. Obzerám si miestnosť, hľadám niečo, čo by mohlo byť príčinou tvojho stavu. Najprv nevidím žiadnu zmenu, no potom si niečo všimnem v rohu izby. Kytica v koši.

Prestala k tebe chodiť tá žena. Píšeš viac ako kedykoľvek predtým. Takmer každý deň dostávam nové listy. Teším sa, že si si konečne uvedomil moju hodnotu. Nechápem čo si videl v nej. Ona k tebe nepatrila.

Zase sedíš pri stole a učíš sa. Vtom zdvihneš slúchadlo telefónu. Tvoja tvár zväžnie. Chvíľu počúvaš a potom pustiš slúchadlo. Ostane visieť na dráte. Pomalým krokom prejdeš ku gauču a zvalíš sa naň. Vyzeráš malátne. Uprene sa na mňa pozeráš, ale mám pocit, že ma teraz vôbec nevidíš. Začneš plakať.

Deň na to zase sedíš na gauči. Vedľa teba sedí ten muž, ktorý tu bol predtým. Teraz si zabudol schovať gitaru, ale on si ju aj tak nevšimol. Obaja hľadáte prázdny pohľadmi. Občas jeden z vás krátko prehovorí. A ja neviem, ako ti mám pomôcť. No aj tak túžim po tvojej blízkosti a chcem, aby si ty konečne túžil po mojej.

Keď ten muž odíde, sadneš si k stolu a začneš písať so slzami v očiach. Trvá to niekoľko hodín. Dlhé chvíle len premýšľaš a občas niečo napíšeš. Ja už sa teším na list. Ešte žiadny ti netrval tak dlho. Keď už takmer nehorím, rozplačeš sa. Divím sa tomu. Ved' mi píšeš list, čo je na tom smutné? Potom mi ho konečne pokrčený dáš. Keďže už dohorievam, poriadne si ho pomaly vychutnám a znovu zhasnem.

Píšeš mi menej ako kedysi. Na gitare už takmer nehráš. Strašne veľa sa učíš a si čím ďalej tým viac vyčerpaný. Ja mám energie plno. Kiežby bolo možné, dať časť z nej tebe. Máš kruhy pod očami. Si vychudnutý. Bojím sa o teba.

Prebudíš ma, ako každý večer. Sedíš na gauči a pozeráš sa na mňa. V tvojej tvári sa zračí zmes hnevu a zúfalstva. Keď sa rozhorím, vezmeš zo stola knihu, otvoríš sklenené dvere a hodíš mi ju. Prečo to robíš? Ani nestihne dohorieť a už pridávaš ďalšiu. Potom sa zvezieš na gauč a zaboríš si tvár do dlaní.

Tráviš so mnou viac času. Keď ma prebudíš, je za sklami na stenách ešte modrá. Teším sa, ale tvoje správanie ma trápi. Nepíšeš. Nehráš na gitare. Ani sa neučíš. Len celé dni vylihuješ na gauči. Ješ veľmi málo. Premýšľam, prečo si taký smutný. Alebo si si uvedomil, že nič okrem mňa nepotrebuješ?

Znovu k tebe príde ten muž. Sedíte pri stole a rozprávate sa pri jedle. Keď si varil, trochu ti prihorelo. Zrazu niečo povieš a tvár toho muža zmení svoj výraz. Tresne rukou o stôl a začne na teba kričať. Ty niečo hovoríš, ale márne. On sa postaví, ukáže prstom na gitaru a ďalej kričí. Tvoj pohľad je prázdny. O chvíľu muž odíde a tresne za sebou dverami.

Ostaneš sedieť pri stole bez pohybu. Sediš asi pol hodinu a ja túžim byť pri tebe viac ako kedykoľvek predtým. Tak veľmi chcem vyriešiť všetky tvoje problémy! Kedy to už konečne pochopíš?

Zdvihneš sa od stola a zavrieš všetky dvere vedúce z izby. Prejdeš k sporáku a mierne otočíš ventil. Nevyjde žiadny oheň. Potom si sadneš na gauč a čakáš. Ja nechápem čo sa deje. Vtom si všimnem tvoju ruku, ako sa ku mne natáhuje. Otvoríš sklenené dvere a ja konečne dostávam vytúženú slobodu. Jej dôsledky si ani nestihnem uvedomiť a môj výbuch už pohlcuje všetko naokolo.

Police plné kníh.

Lampu.

Starý gauč.

Písací stôl.

Telefón.

Stoličku.

Kuchynskú linku.

Kôš na smeti.

A teba.

Skôr než stihnem pochopiť, čo si spravil, neexistujem už ani ja. Existuje už len popol.

Aneta Měsíková

Kdy už zhasneš

Nečekaně se propadáš
Odpovědi hledáš ve tmě
Neumíš určit nepřítele.
Každý
soudivý pohled
křišťálových a platanových očí.
Jedině ty s hlubokou černou propastí.
Patetická nenávist všednodennosti osob.
Přehlédnutá clona.
Melancholická šílenost.
Ze smíchu se stal jediný
únik není v nabízených možnostech.
Bez něj nemají dny smysl.
Nezavěšujte (se), prosím.
Prioritizace vrozeného dramatického cítění.
Nesnáším vás a bolí mě z toho hlava.
Volaný právě hovoří
ani ho mít nechci.
Dialog s mou insomnií
jedinou jistotou na konci dne.
Za okamžik budete spojeni
ničemu to nepomůže
je ve mně. Vždy bude.
„Tak kdy už zhasneš?“

Martina Němečková

Nutrie

Na břehu řeky
Sedí nutrie
A chroupou rohlíky

Na břehu řeky
Sedí nutrie
Invazivní druh
Z Jižní Ameriky

Na břehu řeky
Sedí nutrie
Z tlamy jim trčí
Oranžové řezáky

Vodou se líně houpou
Kachny
Ve vlnách se koupou
Jen tak proudem se šoupou

A bzzzukot
Bzzzučícího hmyzzzu
Zzzazzznívá
V zzzurčících
Travinách

Pšššt...
Idylku naruší
Nečekaný šum
Co bije do uší

Přichází muž
A vzápětí už
Se ten zmíněný muž
Vnoří v rákosovou buš

Kdo je ten muž?
Proč nese si nůž?
Jdi pryč, tak huš!

Nutrie zbystří
V ničení ekosystémů mistři
Smysly jim jitří
Něco, co se nepatří

Víte, jaký zvuk dělá nutrie
Když neklidná je?
Ze svého nutriího hrdla zapěje:
Ňě!

To ale fatální chyba byla
A také za ni draze zaplatila

Muž zvedá zrak
Říká si copak
Je to v tom křoví?
To si tam asi nutrie hoví

S potměšilým úsměvem
Vydává se za zdrojem zvuku
Nutrií maso neobsahuje příliš tuku
A je kvalitní vysoce
Mne si ruce

V nutriím houfu nastává panika
Sem tlapka a tam tlapka
Již zemřelo nás tolika
Vyhraje ten, kdo utíká

Pozdě je již
Muž nutriím je blíž
Brzy naplní si spíž
Je překupníkem masa totiž

Muž střílí
Nutrie kvílí
Dochází jim síly
Ještě před malou chvílí
Se mohly vrátit do své díry
Pozdě bycha honiti!

Prásk! Prásk! Prásk!
Ram pam pam...!

Snáší se prach
Rozlévá se smrti pach
V hromadě mrtvol stojí vrah
Zahloubaný v myšlenkách

Drrbe se na hlavě
Drráždí ho myšlenka
Proč na mě všichni hledí tak nechápavě?
Snad je to jen domněnka?

Jsem přírody zachránce
Diverzity ochránce
Poštu mám asi ve schránce
Měl bych navštívit bratrance
A měl bych hlavně jít domů.

Alejí stromů
Prochází muž
Nese si moš-
nu plnou démonů

Je posledním soudem
Netrpí studem
Stíhán osudem
V kabátě rudém
Řadí se k lovcům
Velkých hlodavců
A zpráva všem zvědavcům:

Já bych to střílel
A jedl.

Monika Ostrovská

Skromnost, mé druhé jméno

Dneska jsem byla na úřadě. Po nekonečném postávání na zastávce autobusu, který musí jet celou cestu za kamionem, před kterým jede kombajn, před kterým jede traktor, před kterým jede staříčkový důchodce s platem vajíček na zadním sedadle, takže i kdyby mezi Ivančicemi a Krumlovem stála přistávací plocha pro letadla, stejně ten autobus nemá šanci takový konvoj předjet, takže než dojde na zastávku do Krumlova, má ten děda místo plata vajec třicet malých kuřátek a autobus téměř patnáctiminutové zpoždění. Jakože pokud by existovala nějaká soutěž „Kdo včas přijede, prohraje“, tak spoj 432 směr Znojmo je jejím absolutním vítězem. Při jednom z dalších čekání jsem se rozhodla, že se uskromním a našetřím si na auto. Už žádné brzké ranní vstávání kvůli pěší túře na autobusovou zastávku, schraňování drobných na jízdenku, modlitby za dochvilnost řidičů, hypnotizování zatačky, ze které autobus vyjížděl, draní se o poslední místa na sezení, čichání zapocených pubertáků a jejich levných parfémů, kterými se snažili své dospívání zamaskovat. Prostě nic. Už jen elegantní design, soukromí, vyhřívané sedačky, tiše předoucí motor.

Vzala jsem za kliku a vstoupila do prostorné haly. Nostalgicky jsem pohlédla velkými skleněnými dveřmi do křovinami obrostlého atria. Vzpomněla jsem si, jak jsem tam před mnoha lety z rukou pana starosty přebírala vysvědčení z deváté třídy. Teď tu taky něco stálo, stejně ledabyly jako já před lety. Přistoupila jsem rezignovaně k tabletu, ze kterého na mě svítila nabídka: cestovní pasy, občanské průkazy, registr motorových vozidel. Našla jsem, co jsem hledala, dál nebylo proč pokračovat. Mezi námi, pak už tam bylo jen „ostatní“. Dotkla jsem se dlaždice s názvem „Registr motorových vozidel“ a uvažovala při tom, jaká jiná vozidla bych mohla registrovat. Vodní nebo letecká, nemaj ale všechna z nich motor? Jako odpověď na můj dotyk na mě přístroj vyflusl lísteček s pořadovým číslem sedm a já se šla zařadit před šest dříve příchozích. Kdyby jen šest! Než se na mě dostane řada, je čas na popis mého nového vozu.

Felicie po babičce. Tmavě modrá, se zrezlou nápravou, bouraná jen jednou. Někdy prostě věci nejdou úplně podle plánu. I když ten můj byl dost promyšlenější. Studie jasně ukazují, že nejvíce člověk ušetří na potravinách, takže jeden rohlík na snídani místo dvou, osm deka salámu místo deseti, minerálky nahradil sirup, peru jen v půlce odměrky prášku. To máme sto dvacet dva korun měsíčně krát dvanáct, to je tisíc čtyři sta šedesát čtyři korun ročně. Mínus poplatek za Netflix a rychlostní internet.

Vlasy si myju výhradně v práci a nevěřili byste, jak příjemně se spí v nevytápěném pokoji. Sečteno podtrženo, Felicie.

Na obrazovce se sem tam rozsvítilo číslo. Každý jako při slosování sportky či tomboly na plese zkontroloval svá čísla. Většině však vždy klesla hlava a vyčkávali na další tah. Když jsem se tak dívala po lidech kolem, doufala jsem, že ve stavu, v jakém byli, sem už došli. Jako neplánovala jsem strávit zbytek svého mládí ve frontě na úřadě. Když v tom se na obrazovce velkoplošné televize rozblíkala čísllovka sedm. Vzala jsem za kliku dveří číslo tři, ve kterých seděly dvě paní, každá u jednoho počítače.

„Dobrý den,“ zavírám za sebou dveře.

„Dobrý den,“ zopakuju ještě jednou a přistoupím k plexisklu, za kterým, jako z kamene vytesaná, seděla úřednice. Mám znova pozdravit nebo si odkašlat? Jak získat její pozornost? Jasně, mohla bych tu začít stepovat, vykládat budoucnost nebo zpívat českou hymnu po slovensky, případně všechno dohromady, ale člověk by si měl zachovat důstojnost alespoň na úřadě. I když, jak jsem tak na tu ženskou koukala, možná že by to s ní ani nehlo. Po nekonečných minutách ticha jsem ve své paměti začala lovit základy znakovky pro případ, že by inkluze doputovala až sem.

„Krásný dobrý den přejí,“ řekne ta paní a usměje se. Tak, inkluze je už i tady, milá ženská na úřadě? Nechápejte to teď zle, ale tady na malém městě jsou pracovní místa na úřadech něco jako zlaté šperky. Člověk si to dost hlídá, bo to má velkou hodnotu a dědí se to z generace na generaci.

„Jak Vám mohu pomoci, slečno?“ zeptala se vlídně svého počítače.

Proč zazněla právě tato otázka? Blesklo mi hlavou a automaticky pozvednu svůj lísteček s číslem, kterého by si úřednice všimla, kdyby stále nezírala do obrazovky. Ano, chtěla jsem říct rozzášené obrazovky, ale podle toho, jak byla zaprášená zadní strana monitoru, tak ten počítač by nenahodil ani tým lékařů z Modrého kódu. Já teda dnes srším vtípem. Přístroj na pořadová čísla zřejmě ještě patřil k nezažitým novinkám nebo paní jen zapomněla, na kterém místě již dobrých dvacet let pracuje, nebo se prostě jen špatně vyspala, to by také vysvětlovalo, proč do téhle doby byla tak milá. Mezitím co jsem konverzovala se svým vnitřním já, oplácela jsem úřednici její předchozí chování stejnou mincí, byla jsem až nepřirozeně dlouho zticha. Pak mi ale na mysl vytanula napěchovaná chodba, která mě probodávala pohledem, když se na obrazovce televize rozsvítilo mé číslo, a ne to jejich.

„Chtěla bych na sebe napsat auto. Tady mám velký techničák, plnou moc předchozího majitele, malý techničák, kupní smlouvu, řidičák.“

„A formulář vyplněný máte?“ skočila mi do řeči úřednice.

Moment? Ono mi jako nestačí těch dvacet papírů, které mám v ruce?

„Promiňte, na ten jsem zapomněla.“

„A pořadové čísílko?“

A hele, tak přeci jen na toho slintu pamatují. Papírek jsem položila na hromádku lejster a tu prostrčila malým výřezem do rukou úřednice. Ta před sebe rozprostřela všechna lejstra a nastalo ticho. Jak nečekané. Takové čekání mě jako pravidelného cestujícího městskou hromadnou dopravou nemohlo rozházet. Přepočítala jsem vlákna pavučin v rozích místnosti, šanony vyskládané do dřevěných polic, skleněné andělíčky na krabici počítače, nedokázala jsem přehlédnout ani ty dva mini sádrové trpaslíčky, kolečka od kávy vedle myšky, drobký na svetru paní úřednice, jej, kampak se jí to dívám,

vyskládané pořadové lístky vedle velké hromady papírů. Jeden, dva, tři, čtyři zmuchlané papíry v odpadkovém koši.

„Ten formulář budu ale potřebovat. Vyplníme jej společně. Poprosím Vaše jméno.“

„Dobře, já su Monika Ostrovská.“

„Máte před nebo za jménem nějaký vysokoškolský titul, který si přejete uvést?“

No, tak ještě aby ne! Pět let se člověk učí vstávat na ranní přednášky, aby se mohl učit základům všeho, aby se pak mohl učit tomu, co jej zajímá. Učí se jména učitelů, učeben, úřednic, které mu vyplácejí ubytovací stipendium. Během celého učení se učí psát odborné texty. Když se naučí na všechny zkoušky, tak se učí na státnice, pak se učí na přijímačky, aby se mohl učit na další zkoušky a další státnice. Mezitím se však naučil hlavně tomu, jak vyžít z jedné stokoruny celý měsíc.

„Já myslím, že to ani nemusí být.“

„To nebudte přehnaně skromná.“

„Tak když jinak nedáte, magistra, inženýrka, doktorka, kandidátka věd Monika Ostrovská. Tak mě tak napadá, neměla jsem raději přijít až příští týden, já jen, že bych pak už nemusela chodit kvůli té profesuře.“

Tereza Panocová

Kapky

Čtyři postavy stojí v jedné linii s menšími rozestupy – zleva muž, žena, muž, žena. Všem z nich na hlavu v nepravidelných intervalech kape kapka vody. Hodnou chvíli se nic krom kapání neozývá.

Žena č. 1 se snaží před kapáním utéct, běží pozpátku a do kruhu. Nejdřív chvíli mlčí, je příliš soustředěná na běh, rychle se zadýchá. Kapka ji stejně všude pronásleduje.

ŽENA Č. 1: Určitě stačí udělat nějakou okliku, kterou to nezná, k-terou to neumí odčítat. No tak, to se musí nějak dát setrást. Nejde to mít u sebe navěky, ne?!

Žena č. 2 padá na kolena v agonii, kouká se do nebe, ruce má napřažené k nebi, kam má namířené i oči.

ŽENA Č. 2: Přijímám tě. Odevzdávám se ti. Vyznávám tě. Všechno se přece děje pro nějaký důvod.

MUŽ Č. 1: Vždyť to-to bylo úplně adekvátní. Já jsem to neměl jak vědět, já jsem o ničem nevěděl, opravdu. Nevím, proč trestáte nevinného, máte nesprávného. A stejně si můžu dělat, co chci. Proč jste všichni tak přecitlivělí?! *(rozhodí rukama a pohlédne na ženy a muže kolem sebe, každý je ale zabraný do svého prožívání, takže na něj nereagují)*

MUŽ Č. 2: Každý pátek jsem vynesl koš, vždycky jsem zaplatil nájem včas, nedal jsem si ibalgin, když mě rozbolela hlava, pravidelně jsem na jaro umýval okna, mám hezké písmo. Vždyť jsem –

ŽENA Č. 1: *(zastavuje svůj běh do kruhu, je udýchaná, mluví těžce)* No, můžeš už konečně být?!

MUŽ Č. 2: *(dotčeně, překvapeně)* A nejsem?

ŽENA Č. 2: *(vytrhne se ze svého rituálu)* No je pravda, že nejsi zas tak.

MUŽ Č. 1: Možná jsi až příliš.

MUŽ Č. 2: *(cítí křivdu, bublá v něm hněv)* A vy jste... vy jste zase příliš málo!

ŽENA Č. 2: Nebude to kapat míň, když se budete takhle chovat. Stačí si zavřít oči, nadechnout se a pokusit se splynout s prou- *(má ale křeč v obličeji)*

ŽENA Č. 1: *(v počátcích deliria, škrábe si nervózně ruce, všichni sebou škubnou, když na ně kápne další kapka)* Pořád to slyším. Není na to žádný vzorec, nikdy nevím, kdy– *(po další kapce se žena zhroutí na zem)*

MUŽ Č. 1: *(horlivě ukazuje na temeno své hlavy)* Nemám tam díru? Haló, můžete se někdo podívat?! *(žena č. 1 se na něj podívá, vykřikne, ale hned si zakryje rukou ústa, muž je značně znepokojen)*

MUŽ Č. 2: Dobře, ano, nechal jsem zemřít pár kytek a jo, nebrečel jsem na pohřbu dědečka. Fajn, tak jsem na ni tehdy trochu tlačil, ale ona to chtěla, přísahám!

Každá postava prudce zastaví veškerý pohyb nebo mimiku. Voda neustále kape. Všichni jako by za sebou měli neviditelného věznitele, který jim natahuje ruce, kroutí jim je a spoutává na místo. Dostanou se do jedné horizontální řady, každý je spoután a výrazně oddechuje. Kapky pomalu a postupně přestávají padat na jejich hlavy, až úplně utichnou. Postavy zvedají obličej k publiku a pusou naznačují křik, zvuk z nich však nevychází.

Tereza Panocová

Praktizujúcim vešiakom som už druhý rok

Chcela by som do seba zapadnúť podobne ako zapadajú ľudské dlane do vreciek na koženej či rifľovej bunde. Zapadnúť nejak tak ako pramienky vlasov do cudzích úst pri nešikovnom objímaní. Zapadnúť asi ako malý kúsok lega do detského nosa. Zapadnúť napríklad ako ešte nepoužívané kontaktné šošovky do odtoku umývadla. Zapadnúť aspoň tak ako ja zapadám do vzduchoprázdna svojej skrine.

Moja slasť pochádza už len zo zatvárania dverí môjho nájomného bytu. Pripodobňujú sa svojou hrúbkou poriadne natiahnutej ľudskej koži. Také sú i všetky okolité steny, a preto rada vravím, že žijem v domčeku z kariet, v ktorom sa nedajú robiť návštevy. Veľa ľudí si totižto neuvedomuje ako rýchlo, ťažko a zbytočne nahlas dýcha, čo je v mojich podmienkach neprípustné a zároveň vítané, keďže sa cez samotu môžem len viac pripodobniť svojej vízii.

Jediné, čo bytu dodáva ako-taký domovský cit, je žlté svetlo roztekajúce sa z lampy vedľa mojej postele, no citelné teplo existuje medzi stenami iba v prípade, že si veľmi rýchlo triem dlane o seba.

Keďže o tom, ako trávim svoje večery a noci nikto nevie, nemôže sa ma na to nik opýtať, ale ten otáznik, prečo to robím, predsa len visí vo vzduchu a sem-tam ma poštekľí na špičke nosa.

Páči sa mi tma, čo v skrini mám a asi aj tá zvláštna úzkosť, čo mi zhltnie hrudný kôš, keď sa o mňa obtierajú kusy oblečenia a ja môžem splynúť.

Cez póry kože sa nechať prerásť ničotou.

Splývať, to znamená nezabudnúť si vyvesiť slzy na šnúru na balkóne, aby stihli do ďalšieho rána trochu preschnúť. Splynúť, to znamená, pred vstupom do skrine pričuchnúť ku svojim myšlienkam, priznať si, že smrdia, lebo sú už po záruke, nakrájať ich na kocky a hodiť pred panelák pre nočné tvory. Splynúť – darovať atramentovo tmavej plnosti okolo svoj dych a tlkot a škvŕkanie žalúdka a smäd.

V prvých mesiacoch, keď som začala plniť svoju túžbu, som si myslela, že na splývanie sa musia všetky čierne diery vo mne otvoriť. Na to, aby som sa mohla stať neživým predmetom, musím najprv s prázdnom vypiť do dna všetky vínové poháre sveta, no koniec koncov, keď sa postavím do skrine a zavriem za sebou jej dvierka, všetko to oblečenie visiace okolo mňa ma mocne objíma. Nikto

ma tak ešte neobjal. Mám pocit, že jedna z búnd ma dokonca pravidelne chytí za rameno, neviem či je to flirt alebo len priateľské gesto. Paradoxne ma to naplní natoľko, že sa oveľa ľahšie rozplyniem.

Praktizujúcim vešiakom som už druhý rok. Z práce, kde sa hrám na praktizujúceho človeka, vždy utekám, čo najskôr, pretože priestory mimo skrine mi robia husiu kožu, čo neznášam. Nechcem si pripomínať, že mám kožu. Nechcem si pripomínať, že som sa možno mohla rozhodnúť inak. V slabých chvíľach mi totiž začne chýbať vôňa mandarínok a tabaku naraz, čo mi kedysi zostávala v odtlačkoch prstov alebo tá príjemná tárcha skoliózy – tej som sa musela vzdať, pretože ramená na vešiaku sú dokonalo rovné. Napriek všetkému je to slobodné presvedčenie, slobodné odovzdanie sa, nikto ma nezmanipuloval ani nedonútil.

A tak za sebou aj tento večer zatváram dvere skrine a možno ich konečne ráno neotvorím, pretože sa to prosto stane. Ja sa stanem a všetky vínné poháre sveta sa vyprázdnia, pretože ja budem plná. A bude ma plná skriňa.

Elizabeth Panzo

*** Bez názvu

Vpíjím se do tvého jitra
bloumám si labyrintem stromů
cestu svou znám
pospíchám do svého domů
potkám tě snad možná zítra

Chtěla bych po nocích dotknout se tebe
cítit tvou vůni a rozpálit kůži
zavátá listovím
imprese lásky

Vpíjím se do jeho nitra
bloumám jen oborou skal
cestou svých ran
pospíchám pro to, co kdysi mi vzal
potkat ho už bych teď odmítla

Chtěla bych vylétnout, dotknout se nebe
cítit se sama, píchnout se růží
zavátá jehličím
zbyly jen vrásky

Kateřina Pelikanová

Byl jsem do tebe hrozně moc

ale já vím, že tu múzu potřebuješ
ona tě jen potře
slizký nános inspirace
těžké jej z kůže vydrbat žínkou tající v absintu
směju se nad tím v ruce se skleničkou touhy po iluzi
reality, která mi tak dlouho chybí
plave v ní třešnička na špejli z odlitku tvého saxofonu
nikdy jsem tě neslyšela, ale vždycky jsem milovala, když jsi hrál
jsi čistý? ponožky dolů
hod' tam i soudnost a zpáteční jízdenku, ať je v tom trochu zmatek
baby, no tak už si tu zaslouženou cigaretu zapal
jiskra zapříčiní
tvůj deficit
mého parfému

teď jsi abstinent

Kateřina Pelikanová

Tyvole 2022, to sou 3 roky

kdyby ses náhodou nechtěl vzdát
vosa tě do čela štípla
sedí ti hádě na nártu
a neví kudy kam.
kdyby sis náhodou zase vzpomněl
že vlasy padají na podlahu a všechny je posbíral
kdybys chtěl, nedám se poddat
a budu se hádat, ale jenom kdybys chtěl.
neumím si představit, jak asi vypadáš, když se koupeš
tvá nejčistší forma
nahý charakter
chci do toho těsta hodit špetku jedu na krysy
mám za nehty špínu a zbytky tebe
nebaví mě ti to pořád vysvětlovat
bude hůř a oba dva do jednoho to víme
když tě vidím plavat, vzpomenu si, že tak lehký už jsi nebyl snad sto let
už ani nepočítám, kolik laktózy navíc muselo moje tělo kvůli tobě štěpit
kousnu tě a čekám, až to ucítím já
sdílíme všechno a nepadne při tom ani slovo ani slovo ani slovo
a spíš mi nerozumíš a vím, že nespíš, já taky ne, jak bych taky moh, když.

když mi vysvětluješ kategorický imperativ
působí to fakt směšně

Vojtěch Rikan

Trajekt

mrtvá krajina
a pod zemí hrozba
kladiva, co duní mimo rytmus

uběhne hodina
hrozně fouká
vlasy mi lítají do obličeje
když je odhrnu, ještě pořád tu nejsi
z přístavu nevyplovává žádná loď
jen ten obří trajekt v dáli, kterého se bojíš, ale vlastně nevíš proč

i když se vzdaluje, působí to, jak kdyby se vracel
možná ta voda není tak chladná
možná je dost velká, aby se v ní dalo schovat
úplně

taková ta hra na schovku, kdy se schováš tak dobře, že už tě ani nikdo nehledá
ale když se konečně objevíš, máš pocit, že jsi prohrál

stmívá se
na nebi je o 149 míň hvězd, který by pomohly tomu, aby ses tak nebál
přijde
i kdyby jenom na chvíli
ale nikdy ses neptal hůř

posloucháš se vůbec?
posloucháš
to šumění vln
tak strašně v dáli

Anuše Řehůřková

Botanická lobotomická zahradka

V Brně už končí léto
Čekala jsem na to léto dlouho
A ono mezitím už celé uběhlo
když jsem čekala
Dneska jsem si koupila hrozny
Kupovaly jsme si je vždycky, když jsem byla malá
když jsme šly s mámou na pláž
Když jsme byly na dovolené u moře
V Brně člověku přijde, že by tu moře mělo být, ale ne a ne ho najít
to opravdové moře
Koupila jsem si i jahody
vypadaly jako z filmu
ale byly skutečné
Strašlivě dlouho jsem neměla ovoce
Láduju se ovocem
Střídám hrozny s jahodami
nic takovýho jsem dlouho necítila
zažívám pocity euforie
láduju se ovocem
bolí mne čelist
Mým tělem projíždí jahody a hrozny
miluju jahody a hrozny
miluju ovoce
Pokaždé, když se zakousnu, rozlije se mi celé po těle
Mám moc ráda ovoce
měla bych si ovoce kupovat častěji
říkám si to vždycky, když si jednou nebo dvakrát za rok ovoce koupím
Měla bych si ho kupovat častěji
třeba z něj můžu vymačkat všechnu tu sladkou šťávu a pak ji pít
Určitě to ještě nikoho nenapadlo
Proč nejím víc ovoce

Anuše Řehůrková

Jedna věta, píšu jednu větu, píšu jednu větu, jednu za den, protože jedna věta stačí, ale mně nikdy nic nestačilo, spíš já něčemu nestačím, a tak utíkám a píšu jednu větu, protože moje slova by přece měla někde zůstat, moje slova se přece nemůžou přenášet jen orální tradicí, he he he

- Včera se v jednom úlu sešlo až moc včelích královen, bylo to ubzučené, ale velmi chutné.
- Přišel jsi splynout s mým perským kobercem, příteli, po koncertě, zase u mě pod cejlovými komíny, po takové době, v brněnské krajině, až z dalekého Žižkova, modlíš se podivným rituálem na mém perském koberci, když jsi přišel.
- Každé ráno mám aspoň deset budíků, jednoho kohouta a waterboarding.
- Přijdu si jako Johnny v Hříšném tanci, brněnské paničky mi strkají diamanty do kapsy a já se potím a jsem sexy.
- Před třicítkou začnou lidem znatelně napuchat obličej, spolužáci ze střední vypadají rozmazaně, hlavy mají jak pátrací balóny, třeba jednou někam odletí.
- „Cynická lidová moudrost tvrdí, že láska je slepá, ve skutečnosti jsou slepý ti, kdo nemilují.“
- Teče mi do bot, a to v Brně už pár dní nepršelo.
- Je to vždycky stejné, zamiluju se, napíšu o tom báseň, dotyčné osobě báseň přečtu a oba se lekne a zkameníme.
- Sabina mi dala instantní nudlovou polívku, jen tak ji vytáhla z kapsy na Maliňáku, někdy po půnoci, skoro mne to rozplakalo, mám ráda instantní nudlovou polívku, mám ji vystavenou na poličce.

- Pořád jsem se nenaučila, jak se píše slovo inscenace.
- Šli jsme na oběd s ředitelem divadla, dramaturgy a kritiky, bavili se o tom, co řešili ve výběrové komisi ceny Thálie a Lucie šeptla: Já myslela, že jsou to nějaký náhodný strejdové a tety z Pardubic.
- Můžeme spolu bojovat za práva mikroorganismů, které jsme si spolu vypěstovali – křížit rasy, promíchat se.
- Nejde nám to, nic nám nejde, co nám jde, nic nám nejde, nejde nám to, a co nám jde?
- „A bude tě škádlit, znervózní tě
a to všechno, aby tě potěšila
je předčasně vyspělá a ví,
co potřebuje, aby ses červenal
Má povzdech Grety Garbo, má oči jako Bette Davisová“
- Sedím sama v kupéčku a chce se mi zvracet, nemůžu to tu přeci poblít, ne můžu, všechno v mém životě směřuje k tomuto okamžiku. Než vlak přijel na nástupiště, nasoukala jsem do sebe párek v rohlíku s obojím.
- Škrtím tě a dusím, biju, deformuju tvou rudou voskovou tvář za operních árií, Verdi Il Trovatore, a ty Už ses skoro celý roztavil, ale pořád nezhasínáš, Reverzní mrdání, hrajeme si na patriarchát, Je to makačka, mít penis.
- Po delší době jsem zase u mámy, snídáme kyselou marmeládu s kočičími chlupy.
- Když jsem ve svém rodném městě, odpykávám si své hříchy a jdu na oběd s tebou a říkáš, že se budete stěhovat s novou přítelkyní do nového bytu s vaším novým životem, novým ukulelem a novým miminkem, my jsme nikdy neexistovali.
- Ztratila jsem skoronové balení tabáku, drum jako měl Travolta v Pulp Fiction, jen tak mi někde vypadl z kapsy, za bílého dne, bum.
- Včera jsem na premiéře dostala hodně květin a pochval a ty umírají tak rychle jako ty květiny, ale slavili jsme celou noc, pak mne v osm ráno drží domorodci pod krkem a hrozí mi nožem v místním hula hula baru, protože jsem tam jediná žena a oni přece musí provést nějakou oběť.
- V poslední době se mi krása těžko hledá, víš, ztrácím smysl pro estetiku a horší se mi sluch.
- Musím se naučit být sama, není to tak, že bych se neměla ráda, naopak, mám se ráda tak moc, že potřebuji svou fantaskní existencí obohatit ostatní.
- Nikdy mi nikdo neřekl, že konvalinky jsou jedovaté – žeru je každý pátek.
- O víkendu musím vyprat tak pět praček.
- Manic pixie dream girl, typ ženské postavy, mladá žena s výstřední osobností a vtípky, múza, vedlejší postava sloužící jako zájem pro mužského protagonistu, jsem zkušenost, co tě má poučit, a pak zmizím v nedopsaném fikčním světě, protože jsem bez premisy – „víš, ale ty se do tý manic pixie dream girl jako hodně stylizuješ.“
- Mám vlhko v duši, rostou tam krápníky a tvoří se tam ta nejedovatější plíseň.

- Myslím, že už je to třetí měsíc, od té doby, kdy jsme se jako dva dospělí lidé rozhodli, že spolu budeme trávit čas, a já si myslím, že to skončí hodně špatně, ale zatím si užívám balancování na konstantě, kterou přidržuji zuby nehty, aby se nezřítla a nespádl tak delikátní systém tolerance a tvého špatného dechu, a navíc včera jsem ti o sobě řekla spoustu věcí a ty mne taky a teď toho víme už moc.
- Všude po posteli jsou zbytky mojí kůže, atopická krize no, atopická krize.
- Je to velká věc, velkou věcí může být auto nebo třeba lednička, pánové v oblecích chodí rychle dlouhými chodbami, funí a říkají: je to velká věc, není malá, je velká, je to totiž tak, že někdy to ani nemusí být věc, ale pocit, jako když někdo člověka pochválí – poté co určíme středový bod, musí se čáry jako v přírodě sbíhat v projekčním bodě zorných paprsků tak, že mnohé části se zdají ustupovat dozadu, zatímco jiné vystupují dopředu, malej malej, hodneeej, ale už nejsi malej, už jsi velkej, říkají babičky – ale když najdeš stejný ponožky, co k sobě aspoň trochu sedí, je to velká věc.
- Jsem prázdný, plný patosu.
- Ráda zdobím perníčky.
- „Ženská režisérka.“
- Sedíme u stolu s Bolkem a vyprávějí s Rychlíkem různé historky, píšu o tom rodičům, aby věděli o mých nedozírných úspěších, moc mne chválí.
- K čemu mi jsou moje špičaté boty.
- Hrajeme si tady na kohoutky.
- Jsem příliš skutečná na to, abych se dala ignorovat.
- Napsal mi kytarista z té kapely, na které jsem se byla podívat úplně sama, a někam spolu zajdeme a bude to jiné a nové.
- Co bude pod dubem, až nebudem?
- Ano, mohla bych teď vstát a uklidit celý byt a umýt si vlasy a mohla bych vyjít ven a nastoupit do auta a mohla bych dojet až na začátek a mohla bych napsat přelomovou divadelní hru a mohla bych šlechtit tropické želvy a mohla bych sbírat olovené plomby jako korálky a mohla bych skákat přes mraky a planety a mohla bych být nějak prospěšná, ano.
- Tahle cigareta chutná, jako když jsem kouřila poprvé, myslela jsem, že už se nedokážu takhle dojmout.
- Vložila bych ti do srdíčka malého mořského koníka, by se tam houpal, tak jak to dělávají, mořští koníci nemají žaludek, jen se tak houpou, ale dokáží sníst až 3000 žábřonůžek denně, mořské koníky nezajímá, co si kdo pomyslí, během páření vloží samička mořského koníka vajíčka do samečkova vejcovodu – sameček pak vajíčka donosí a mláďata mají klidně 1500, ze srdíčka by ti vyplulo tolik mořských koníků, nosem i ušima, jen tak z prdele, protože by se jim chtělo.

- U mne na terase jsou lidé a já jsem tu s nimi a je tu i temná víla a já zuřivě měním desky na gramofonu a pod mojí jahodovou lampou se líbá pár dvou zrzků a pak jdeme spat, potom co to s námi Hypnos už dávno vzdal a vrátil se do podsvětí a my jsme teď spojení, protože jsem pod polštářem našla něco, co jsi ztratil, a pak tu sedíš a slunce svítí a vypadáš jako vytesaný a lidé mezitím chodí do práce a do obchodů a my tu sedíme nad nimi a slunce pořád svítí přímo, hluboko a umělecky dokonale.
- Jambické hovno.
- I'm just a girl – Osoba nietzscheovského typu.
- Tradice jsou hluboko.
- Kdo je vyhořelý, musel se někdy rozhořet.
- Narození do kultu kapitalismu, věříme, že papírky s vtipnými obličejí mají nějakou cenu, a o kousek dál fandíme velkolepému sportu genocidy.
- Ztratit se v Brně je zkušeností, která vám může změnit život.
- Na těle máš tetování ode mne a jednou budeš svému synovi vysvětlovat, co znamenají, ale ony žádný význam nemají.
- Tvořím na poli magického infantilismu.
- Anuše se poddala magii místa a nechala se unést vášní, která ji pohltila, našla své místo nejen ve městě, ale také mezi lidmi, za které je neskonale vděčná, její život byl teď pohádkou, drsnou a krásnou.
- Lidé nejdou přemodelovat jako zvířátka z plastelíny.
- Občas se vidím zvenku, jsem moje matka a nesnáším svého otce.
- Chodím na rande se samými hudebníky, kéž by bylo už někdy ticho.
- Před vášní upřednostňuji autenticitu.
- Nepatřím sem, mám až moc barevné brýle a někdy jsou fakt upatlaný.
- Dostala jsem se do věku, kdy věta „Nechci děti“ dokáže zabít erekci.

Anna Marie Slobodová

Pouta veliké noci

Jeho běh po dlouhé úzké kamenné chodbě plní setmělou prázdnotu nervozitou. Dnes. Dnes se to má udát. Dnes, po tak dlouhé době odříkání, které mu s přívaly hladu vykreslovalo obrazy domova. Vzdálenost od cíle dlouhá čtyřicet kroků se zdá být nepřekonatelná. Každý rychlý krok je vyplněný tokem štiplavých, vyčítavých myšlenek daleko přesahujících svou rychlostí rychlost jeho těla. Nepřipravoval se na tento moment přeci tak dlouho, aby jej zameškal pro svou přílišnou pečlivost. Chtěl být přece dokonale připravený. Ne, nebyla to nedbalost. Usiloval přece o největší míru poctivosti. Rozezpívané hlasivky jsou opakovaně, v nepravidelném rytmu podrobovány nárazům chladného vzduchu, mladé tělo pod bílým rouchem teplá a vlhne. Nechce zklamat. Nechce zklamat Jeronýma. Nechce zklamat matku. Nechce zklamat Boha.

Ostrý límec se jí zarývá do jemné kůže na krku. Z šatníku čítajícího šest kousků oblečení vybrala košili po matce. Na její tělo ale nedosedá, stahuje ji a řeže. Je to však ta nejkrásnější košile, co má. Pečlivě utkaná, neopravovaná, čistá. Ona bolest postupně přijímá, sžívá se s ní a zapomíná, je to přece tak malicherná oběť oproti oběti, která byla položena za ni. Natahuje podrážděný krk a snaží se pohledem proklíčovvat mezi několika řadami hlav, vysoko položených na všemožně velikých tělech, až k samotnému chóru. Mříž rámuující chór se stává další těžko překonatelnou překážkou, a tak se její vyhlížení proměňuje v dynamický tanec na špičkách. Nevidí jej. Postupně dochází s každou další spatřenou neznámou jemnou mladou tvář bonifanta k uvědomění, že on zde není. Třeba jej nevidí kvůli střapaté hlavě ševce Jana nebo kvůli obrovskému čepci užvaněné služky Aniny. Není zde. Řezavý pocit se z povrchu krku přesouvá dovnitř samotného hrdla. Kde je? Chrámový prostor utiší přísná linka latinského zpěvu. Pronikavý soprán jako jehla probodává uši všech věřících a prošívá jejich hlavy tak, aby hleděly vzpřímeně vzhůru. Ona se brání. Nemůže se oddat tomu, na co s bázní čeká celý rok. Zbrkle prohledává sopránovou linku, rozkládá ji a snaží se s neobratnou znalostí čísel dospět k počtu dvanáct. Zpěv je až příliš dokonalý, až příliš jednotný, až příliš nadpozemský. Ona ale ví, že jeho hlas není součástí. Co se stalo? Kde je!

Tuší, že nervózní běh a pocit hanby připodobnil jeho tvář barvě Kristovy krve. Chce přijmout trest. Jeho vinou budou všichni ostatní chlapci součástí jím způsobeného ponížení.

Vsouvá své každodenností posílené paže do mezer mezi stojícími lidmi a prostupuje nepravdělně vznikajícím prostorem vpřed. Nechává tak v bolavém niterném souboji mezi křesťanským a mateřským pudem vyhrát ten druhý.

Čtyřicátý krok se stane krokem spásy, nebo zatracení a soudcem bude Jeroným. S přerývavým, vůlí těžce zadržovaným dechem a krokem vniká do poslední řady sboru, do poslední věty latinského nápěvu.

Nevnímá nespokojené, avšak úctou k dění zmírněné a ztišené mručení davu, které ji provází až k oltáři. Horkými dlaněmi prudce uchopuje kovové chórové mříže a ví, že budou s jejíma rukama srostlé, dokud jej nespasí.

Snaží se zklidnit tělo vzpouzející se statickosti a přimět oči k setkání s těmi Jeronýmovými. Promeškal úvodní zpěv. Nastalé ticho přivádějící několik pohledů jeho souputníků jej pojmenovává jako viníka.

Vidí jej! Jeho obličej ztrácí barvu v dýmu kadidla a paprsky prostupující obrovské barevné vitráže mu ji opět navrácí. Při pohledu na syna nevědomky stále více tiskne chladné mříže. Očima jej po tak dlouhé době objímá, hladí, utěšuje.

Jak moc by potřeboval jistotu odpuštění k tomu, aby měl sílu zvednout hlavu. Cítí, jak odporná malost cuká jeho šíjí a nitro mu spaluje stále větší hněv na sebe samotného. On není hodný toho, aby byl tak blízko Pánu, aby byl jedním z nich. Znechucení vychyluje jeho pohled úkosem pryč od svatostánku a dovádí jej ke dvěma dlaním úpěnlivě svírajícím mříže oddělující chór od hlavní lodi. Jeho okamžitě zrozená zděšená myšlenka, jak je možné, že se dostala tak blízko, se vzápětí rozpouští v úlevném pocitu objetí.

Její vrásky uprostřed čela, stahující obočí těsně k sobě, pomalu plují ke koutkům očí, starost se proměňuje v radost.

Jeho oči jsou přijaty jejími. Její oči jsou přijaty jeho.

Jeho odhodlaný smířený pohled při setkání s pohledem Jeronýmovým ztrácí pevnost a rozměňuje se v slzách pokory. Jeronýmovo jemné, laskavé pokývání hlavou a drobný úsměv vykupuje jeho vinu. Se znovuzrozenou oddaností upřeně sleduje Jeronýmova ústa a vztyčenou dlaň, vyčkává a v pravý moment ze středu jeho hrudi do všech stran tryská radostné: *Agnus redemit oves: Christus innocens Patri reconciliavit peccatores.*

Tereza Sobotková

Mami

1

Velmi těsný pokoj, vrstvy koberce, vitríny plné suvenýrů a starého porcelánu, žádné fotky, hodně nábytku na tak malý prostor, na gauči a křeslech tlusté přehozy. Prostor je nevětraný, zatuchlý. Na stole je zapálená velmi výrazně a nepřírozně vonící vonná svíčka. Postavy sedí nepřírozně vedle sebe.

BABIČKA: A sousedi zezdola se teď stěhují. Stěhují se i sousedi zeshora. Všichni jako by se někam stěhovali. Všude, kam přijdu, každý odchází. Teď už i tady. Na místě, kde žiju posledních třicet let. I odsud se teď začali stěhovat. Zvýšili nám nájem. To určitě proto, aby se ode mě všichni odstěhovali. Všichni chtějí pryč.

MATKA: To není pravda, mami.

BABIČKA: Já bych si taky ráda myslela, že to není pravda, ale celý život mi to dokazuje. Tvůj otec odešel. Stačilo, aby se kolem něj ona párkrát protočila a – byl pryč. Tebe nechal samotnou. Mě nechal samotnou. Opustil. Sliby jsou navždy, sliby se neporušují. Ale on odešel. A ty jsi z něj měla strach. I z ní jsi měla strach. Ještě pořád mu přece nemůžeš ani zavolat, když jsou ve společné místnosti. Zbaběle odchází volat se svojí dcerou do kumbálu. No není to pravda? Neříkám snad pravdu?

MATKA: Říkáš, mami... ale o to přece nejde. Nemám udělat kafe?

BABIČKA: I otec tvýho bratra odešel. Lítal za každou sukní a myslel si, že se to nikdy nedozvím. Já mu dala komfort, vařila jsem mu, prala, starala se o něj. Mohl si dodělat vysokou školu. O vás jsem se starala. Ale on odešel. Opustil. Opustil vás oba, i když jsi ho měla tak ráda. Já to moc dobře viděla, jak si pořád něco štěbetáte. Svěřovala ses mu, zatímco mně jsi neřekla nic. Nic. Jen jsi odcházela za ním. Nechal nás bez peněz. Ale já si poradila. I po těch několika dopisech o výživných a upozorněních, co jsem psala k němu do práce, aby si tam nenechávali takovýho zrádce. Ale já to všechno vydržela. Protože vás mám ráda.

Ticho.

MATKA: Já bych si vážně dala kafe. Udělám ti taky.

Delší chvíle, kdy je slyšet postupně se vařící vodu v konvici. Voda vře, pára se valí z konvice ven.

BABIČKA: Nakonec jsi odešla i ty. Pomáhala jsem ti s malou. Až do té doby, než přestala být malá. A i teď bych se pro vás rozdala. Ale zrovna když budu mít brzo osmdesát, se odstěhuješ dvě hodiny odsud. Nechááš mě tu. Samotnou. Co kdyby se mi něco stalo. Zakopnu. A nikdo mi nepomůže.

Ticho hutnější.

MATKA: Vždyť tu zůstal bratr. Nejsi přece sama. Jezdím za tebou.

Cinkání lžiček o porcelán.

Matka vstává, uchopí okenní kliku, ale po chvíli ji stáhne zpět.

Babička vytahuje brýle a kontroluje papír se seznamem.

BABIČKA: Ukaž. Já si to zkontroluju, abych ti něco nezapomněla. Abych ti něco nezapomněla zabalit s sebou.

2

Rozlehlý obývací s vysokým stropem, nejspíš v rodinném domě, chladné barvy, žádný koberec, nábytek skoro žádný, gauč a křesla z koženého materiálu, vše zaneseno tlustou vrstvou prachu. Velká, dlouho neumytá okna.

DCERA: Sedím.
Sedím tu před tebou.
A dívám se na tebe.
Na tvůj nos. Nozdry vytvářející jediný nepatrný pohyb ve tvé celkové statickosti.

Ticho.

MATKA: Kolik je hodin?

Ticho.

DCERA: Chvilí po skončení rána
Ráno jsem si vylámala zuby
Na tvrdém chlebu
Zůstal v papírovém sáčku Několik dní
Nikdo jej neobalil igelitem
Zůstal v papírovém sáčku několik dní a teď je tvrdý, nedá se jíst
A já jsem si na něm vylámala všechny zuby
Nezůstal ani jeden
Nemám žádný zub, už nikdy se nezakousnu
Nezkousnu –
Můj úsměv – černá díra cenící prázdno na všechny kolemjdoucí

Zvedne se a přisává rty k zaprášeným povrchům (tato akce někde kolem následující repliky).

Slova Slova

A prach utkvívá na našich ramenou

Jsmo od něj už tak bílí, že nejde rozeznat – barva našeho oblečení

Položí se na záda do tlusté vrstvy prachu, která se rozvíří celým pokojem
Slova Slova Jedno za druhým

Pauza.

Zbytek vět ti zavěsím nahoru o strop
Mezi nás
Sem tam do nich strčím
Rozhoupu je
Aby upoutala tvoji pozornost

Ticho.

MATKA: Říkala jsi něco?

DCERA: *Ticho.* Že půjdu koupit chleba.

3

Vnější prostor s trávou a nebem nahoře, může to být park, zahrada, louka nebo si můžete představit cokoli jiného. Odněkud se může ozývat zpěv ptáků, šustění listů stromů ve větvích. Anebo taky nemusí. Co se zde ale určitě nachází, je odkvetlá pampeliška, které vítr odfukuje bílé chmýří.

BABIČKA: Nebyla ani záminka, abych – abys –

DCERA: – abychom my

BABIČKA: Pořád hledám slova –

DCERA: – nějaká slova k vyslovení

BABIČKA: Nemůžeme tu přece tak stát a mlčet. To se nesluší.

DCERA: Někdy prostě už není, co říct.

Delší ticho.

BABIČKA: Jíš vůbec něco?

DCERA: Tak akorát.

Ticho, možná do něj sem tam zafouká vítr, možná se ani jemu v tento moment nechce.

BABIČKA: Jak může – tak mladému člověku. Vždyť byla ještě – když se to stalo mé sestře, teprve v deseti letech, tehdy ještě nebylo zdravotnictví na takové úrovni. To doktor to zavinil. Ale po kom jsme měli co vymáhat. Za komunistů jsme nesměli nikoho žalovat. – Ted' už mají přece všichni moderní vybavení.

DCERA: Tak tehdy to byl přece močový měchýř. Tyhle věci se prostě nedají –

BABIČKA: Nedají se snášet.

Ticho.

DCERA: A ty něco jíš?

Ticho.

BABIČKA: Co bych nejedla. Jím. Ale musím se hlídat – abych nepřibrala.

Ticho.

Ticho.

BABIČKA: Na co myslíš?

DCERA: Na to, že jsem zase malá.

Ticho.

DCERA: Promiň, už budu muset jít.

BABIČKA: Tak brzy.

Ticho.

Veronika Svobodová

5 minut po malé vnitřní implozi

Jen prach z toho, co bylo,
stíny skutečnosti,
rýhy ve dřevě
a smutné maličkosti.

Minulost je iluzí,
co drží nás u dna,
připomíná skutečnost,
realitu všedna.

Vůně je tu bolestná,
naděje je málo,
tohle není součást sna,
a nic není, jak se zdálo.

Veronika Svobodová

Čas je relativní, ale hodiny tikají nahlas

Ležím
Běžím
Do školy
Spát
Věřím
Sněžím
Do školy hrát
Není čas se mít rád
Není čas se mít
Není čas se mýt
Ale vyhrávám
Jsem všude a nikde
Potřebuji stát
Nádech výdech
Potom znova
Dochází mi dech
I slova
Vyhrávám
Snad
Jsem vidět
Jsem znát
Není čas se mýt
Není čas se mít
Není čas se mít rád

Václav Kvapil

Vlak bude o (doplňte) minut opožděn

Havlovské aktovky

Osoby:

Chlapec

Stařec

Matka (hlas)

Otec (hlas)

(Prostředí přestupní vlakové stanice, na zastávce se nachází lavička, odpadkový koš a zavřený kiosek, jedna kolej blíže hledišti, druhá kolej na opačné straně, jsou rovnoběžné, vždy jednou za čas na přední i zadní kolej přijede vlak, z vlaku na přední koleji se vyhrne dav s křečovitými úsměvy a vlak odjede, dav se nahrne do vlaku na zadní koleji, vlak odjíždí, to proběhne dvakrát, ve třetí várce je také chlapec, zůstane stát, přední vlak odjíždí, druhý vlak s otevřenými dveřmi čeká, lidé s přilepenými křečovitými úsměvy uvnitř, koukají na chlapce, ozývají se hlasy otce a matky.)

MATKA: Až dorazíš, zavolej nám.

OTEC: Budeme čekat.

MATKA: Moc se na tebe těšíme.

OTEC: Úplně všichni.

(Chlapec se kouká do vlaku, poté se rozpláče, zapaluje si cigaretu a sedá si na lavičku, všimne si nápisu zákaz kouření, cigaretu uhasí a začne si zapalovat alespoň tkaničky.)

CHLAPEC: Pojede další. Možná. Spíš ne, ale třeba ano. Vlastně to je úplně jedno. (pauza) Může ujet teď i za třicet let. Říkali to tak. (pauza) Nechám ho ujet.

(Pauza, vlak stojí, lidé v něm se dál křečovitě usmívají.)

CHLAPEC: Jezdí všechny po stejné koleji, prý.

(Pauza, opět slyšíme hlasy otce a matky, volají, chlapci zvoní telefon, ale on ho nezvedá.)

MATKA: No, tak kde jsi?

OTEC: Nemyslíš, že už bys tady měl být?

MATKA: No, kolik ti je?

OTEC: Já ve tvém věku už tady dávno byl.

(Chlapec sedí a nevnímá.)

CHLAPEC: Možná jsem tu moc brzo. *(pauza)* Na jízdence nebyl čas příjezdu... *(pauza)* ani odjezdu. Jenom moje fotka... Ale to vůbec nic neznamená. Asi je moc brzo. *(pauza)* Možná nečeká na mě.

(Pauza, vlak zahouká, lidé uvnitř sledují chlapce.)

(Najednou se začne třást koš, ze strany na stranu, z hrany na hranu, nakonec z rohu do rohu, chlapec vstane a jde se ke koši podívat, nadzvedne koš a pod ním nalézá starce, stařec má šedé vousy, chlapec se lekne a pustí koš zpět na starce.)

CHLAPEC: *(podívá se na vlak)* Možná nečeká na mě.

(Ozvou se hlasy.)

MATKA: Jak si to jako představuje?

OTEC: Že si bude přijíždět do osmdesáti?

(Pauza, chlapec chvíli čeká, poté ke koši přistoupí podruhé a znovu jej nadzvedne.)

CHLAPEC: Jste tu sám?

STAŘEC: Ne.

(pauza)

CHLAPEC: To je logické.

STAŘEC: Jistě. Kdybych tu byl sám, nikdo by se mě neptal a já bych nikomu neodpovídal.

(Stařec si stáhne koš zpátky na sebe, chlapec chvíli nehybně pozoruje koš, potom se rozběhne a odkopne ho pryč.)

STAŘEC: Takže, teď už s tebou musím mluvit.

CHLAPEC: Musíte?

STAŘEC: Jistě, jinak by se na to nedalo koukat.

CHLAPEC: Na co?

STAŘEC: Na všechno. Tady, kolem. *(pauza)* Všechno kolem nás strašně připomíná.

CHLAPEC: Mně to všechno připadá úplně nepovědomé.

STAŘEC: Protože jsi ještě nezačal zapomínat. Čekají tam na tebe?

CHLAPEC: Myslím, že ano. *(pauza)* Proč se mě na to ptáte?

STAŘEC: Protože mě to vůbec nezajímá.

(pauza)

STAŘEC: Co tu děláš?

CHLAPEC: My se známe?

STAŘEC: Ne. Co tu děláš?

CHLAPEC: Já nevím.

STAŘEC: Tak to jsme dva.

CHLAPEC: Ale já nevím něco jiného.

STAŘEC: Takže víš, co tu děláš?

CHLAPEC: Nemám ponětí, ale prý bych tu měl být.

STAŘEC: Tak to jsme dva. *(pauza)* Tak proč nejedeš dál?

CHLAPEC: Protože nevím, jestli to dál ještě je...

STAŘEC: Myslím, že ano...

CHLAPEC: Jste si jistej?

STAŘEC: Nemůžu. Nikdy jsem nebyl dál než tady. *(pauza)* Bývala tady konečná. Začátek všeho, co dál není.

(pauza)

CHLAPEC: To mi vůbec nepomohlo.

STAŘEC: O tom to celý je.

CHLAPEC: O čem?

STAŘEC: Nemám ponětí. Mně to taky někdo řekl, úplně stejně jako já teď tobě. Ani nevím, jestli tady bývala konečná. Ta kolej může za rohem končit nad srázem, kterej má možná někde dno, ale to přece nemůžu vědět. Konečná může být o sto metrů dál, ale taky je možný, že pojedeš tisíce kilometrů, protože máš štěstí anebo smůlu. A třeba vysazují každého na jiné konečné, ale to jsou jenom spekulace. Rozumíš?

CHLAPEC: *(mlčky přemýšlí, po chvíli)* Ne.

STAŘEC: Tak to jsme dva.

(pauza)

CHLAPEC: Takže se nedozvím vůbec nic předtím, než tam dojedu?

STAŘEC: Co bys chtěl vědět?

CHLAPEC: Cokoliv. *(Jde ke kiosku.)* Je zavřeno.

STAŘEC: Jistě, protože všechno si máte vézt s sebou a pokud něco nemáte, koupíte si to až tam, abyste nezdržovali dopravu.

CHLAPEC: Jak to víte?

STAŘEC: Já to nevím. *(pauza)* Někdo mi to řekl. Já to jen opakuju.

CHLAPEC: Tomu asi nerozumím.

STAŘEC: Proto seš tady.

(Chlapci zvoní telefon, on ho nezvedá, slyšíme hlasy.)

MATKA: To máme za to všechno, co jsme pro tebe obětovali.

OTEC: Ty snad ani nemůžeš být můj.

MATKA: Takhle jsme tě teda nevychovali.

OTEC: Můj syn by tady už dávno byl.

(pauza)

STAŘEC: Čekají tam na vás.

CHLAPEC: Kde?

STAŘEC: Nemám tušení.

(Delší pauza, postavy na sebe koukají, nic se neděje, Stařec si začne hledat svůj odpadkový koš.)

CHLAPEC: Sněží tam?

STAŘEC: Nevím. *(pauza)* Tady ještě ano.

CHLAPEC: Pokud sněží tady, proč by nesněžilo tam?

STAŘEC: Jistě.

CHLAPEC: To dává smysl.

STAŘEC: Ano. Nejspíš ano. Možná.

CHLAPEC: Takže tam sněží.

STAŘEC: Nevím.

(pauza)

CHLAPEC: Teď tady nesněží. Třeba nesněží ani tam.

STAŘEC: To je možné.

CHLAPEC: Takže tam sněžívá.

STAŘEC: Vy jste tam byl?

CHLAPEC: Ještě jsem to nestihl.

STAŘEC: Myslel jsem si to. *(pauza)* Jak jste se sem dostal?

CHLAPEC: Přijel jsem.

STAŘEC: To je logické.

CHLAPEC: Jistě.

(pauza)

STAŘEC: Sám?

CHLAPEC: *(podívá se do vlaku)* Ano.

STAŘEC: Přirozeně.

CHLAPEC: Jak to?

STAŘEC: Každý jede sám. Jinak to nejde. *(pauza)* Říkají to.

(pauza)

CHLAPEC: Předtím jsem seděl, občas stál. Někdy taky chodil. Před chvílí jsem seděl taky, ale jel jsem u toho. A co budu dělat tam, vážně nevím.

STAŘEC: O tom to celý je.

CHLAPEC: O čem?

STAŘEC: Já nevím.

(pauza)

CHLAPEC: Já pořád nevím.

STAŘEC: A proč potřebuješ něco vědět?

CHLAPEC: Protože tady bych už asi měl něco vědět.

STAŘEC: To ti řekli?

CHLAPEC: Přirozeně. Slyšel jsem to. *(pauza)* Někdo to říct musel.

STAŘEC: Vybral sis, nejspíš. To ti nestačí?

(pauza)

CHLAPEC: Když já nevím, jestli to dokážu?

STAŘEC: Co?

CHLAPEC: Jet dál.

STAŘEC: Ten vlak pojede za tebe. Ty s tím nic neuděláš. Ty to ani nezvládneš, ani zvládneš. Můžeš se jen koukat a vybrat si, na co se budeš koukat. Z toho vlaku uvidíš úplně všechno.

(pauza)

CHLAPEC: To vám řekli?

STAŘEC: Volně interpretuju.

(pauza)

CHLAPEC: Tak proč nejedete dál?

STAŘEC: Protože mi ujel vlak, což je ale úplně jedno, protože tam na vás čekají a těší se!

(Pauza. Chlapec kouká na vlak.)

CHLAPEC: Pořád tam je jedno místo. *(delší pauza)* A co když nenastoupím?

STAŘEC: Naloží tam tvůj zbytek, aby nesmrđel ostatním při přestupu. A nakonec nebude vypadat o nic jinak než zbytky všech ostatních, co tam už dávno jsou, protože přeci jen všechny vlaky jezdí po stejné koleji. Takže je úplně jedno, jestli nastoupíš včera, dnes, zítra nebo vůbec. Čeká nás to všechny. Klidně počkej, až ti tu zastávku zboří pod nohama, třeba se začnou lidi rodit rovnou tam a žádnýma vlakama se jezdit nebude.

CHLAPEC: Bylo by to pořád narození?

STAŘEC: Co já vím. *(pauza)* Co ty o tom víš?

CHLAPEC: Nevím. Nikdo mi o tom neříkal. Asi to znám. Nebo jsem to znal, ale už jsem asi zapomněl. Vám to nic neříká?

STAŘEC: *(zaujatě pozoruje Chlapce, jde k němu)* Ani trochu. Najednou všechno kolem nás strašně připomíná.

CHLAPEC: Všechno se mi pořád zdá hrozně nepovědomé. Mohlo by to být nepovědomé alespoň obstojně.

STAŘEC: *(zklamaně)* Nezapomněl jsi vůbec nic. Prostě si to pamatuješ. *(pauza)* Seš tady správně.

(Stařec si sundá šedé vousy na gumičce a navlékne je chlapci.)

CHLAPEC: Vám to nic neříká?

STAŘEC: *(jde k vlaku)* Ani trochu. Zapomněl jsem.

CHLAPEC: Odjíždíte?

STAŘEC: Když stojíš celý život na nástupišti, lidi na tebe začnou koukat jako na blázna.

CHLAPEC: To vám taky řekli?

STAŘEC: Ne, to teprve zjistíš.

(Stařec nastoupí do vlaku a usměje se od ucha k uchu, dveře vlaku se zavírají a vlak odjíždí, chlapec vrací odpadkový koš na své místo a leze pod něj, po chvíli ho ze sebe sundá a kouskem lepicí pásky, co mu zbyla z úsměvu, ho přilepí zpátky na místo, sedá si na lavičku.)

CHLAPEC: Možná to začne dávat smysl, až tam přijedu.

(Zapálí si cigaretu, vzápětí si uvědomí, kde je, cigaretu uhasí, hned na to si ji ale znovu zapálí.)

CHLAPEC: Tady by to už nikomu vadit nemuselo. Stejně se za chvíli budou lidi rodit rovnou tam. *(pauza)* Ale to už se tomu bude říkat jinak. *(pauza)* Nejspíš.

OTEC: Až dorazíš, zavolej nám.

MATKA: Budeme čekat.

OTEC: Moc se na tebe těšíme.

MATKA: Úplně všichni.

(Opět začnou přijíždět a odjíždět vlaky a proudit davy jako na začátku, při přestupu si prohlížejí chlapce.)
(Konec)

Robin Mayer

Mordýř patří za mříž

Havlovské aktovky

Postavy:

Detektiv (dýmku)

Drahoušek (velký perletový náhrdelník)

Milenec (květinu / motýlek)

Malíř/Starosta (kombinězu / obří hodinky)

Zloděj (zimní čepici / kuklu)

Mrtvý manžel (cylindr)

Každá z postav je všedně oblečena, má pouze jeden či dva prvky, které naznačují její charakter. Detektiv má například pouze buřinku/lupu/pršiplášť etc. Mrtvý manžel má kolem krku ceduli a na ní napsáno „Bohatý manžel“.

Interiér byt

(klavírní znělka)

(Mrtvý manžel leží celý od krve v nehybné poloze na pohovce s dopisem v ruce. Kolem něj nervózně postávají zbylé postavy.)

DETEKTIV: *(k divákům)* Mít vidle v zádech, kočár bez kočího, smůlu ve štěstí a manžela za milence. To vše si postavy v dnešní hře na vlastní kůži zažily. Ovšem důležité ale v životě není, zdali máte volňásek na kolotoče, ale zdali znáte... kolotočáře. (...) Vážení a milí, dovoluji vám představit – jsem detektivem této hry a jakýmsi hlasem nad ní. Nyní vás požádám o jediné – uveleďte se a napněte svůj intelekt k rozřešení tohoto kriminalistického rébusu.

...

DETEKTIV: Nu, pěkná sebranka se nám tu sešla.

(Postavy se seřadí do půlkruhu a Detektiv kolem nich krouží, jediné Malíř/Starosta maluje kousek od nich zed'.)

DRAHOUSÉK: Ale my nic neudělali, pane detektiv. Sotva jsme přišli.

DETEKTIV: Proto jsem tady, paninko! Ale prvně kouknu na mrtvého. Doba úmrtí... dneska. A váš manžel byl očividně... zastřelen, do hrudníku. Naznačuje to obrovská krvavá skvrna na košili.

DRAHOUŠEK: Páni, to nám uniklo.

MILENEC: Víte, my ještě neměli prostor ho pořádně ohledat.

DRAHOUŠEK: Ten dopis, který drží v rukou, nás úplně svedl z cesty! Nešlo náhodou o sebevraždu? Nahlédneme do něj?

DETEKTIV: Dopis nechme prozatím být. Na něj taky dojde. Teď vás ale musím všechny požádat, abyste neopouštěli místnost. Mezi vámi je totiž vrah!

(Zazní dramatický hudební podtón.)

DRAHOUŠEK: Ach!

MILENEC: Ale co vás proboha přivedlo na tuto myšlenku?

DETEKTIV: To vám raz, dva, tři dokážu. (...) Tak nejprve si musíme říct, kdo z vraždy mohl něco získat? Takže nejprve vy, Drahoušku!

DRAHOUŠEK: Já?

DETEKTIV: Ano, vy byste mohla mnoho získat! Na penězích vám nesejde. To já dobře vím. Ale s Milencem nerušeně dovádět. To už je jiná, vidíte, paninko?

DRAHOUŠEK: Ale já to nebyla!

DETEKTIV: Nebojte. Já vím, že nebyla. Na vaší situaci by to nic moc nezměnilo. Máte totiž příliš krátké vlasy.

DRAHOUŠEK: Tomu-tomu asi nerozumím?

DETEKTIV: Krátké vlasy u žen jsou pro podvody nadmíru praktické, neboť upadnutý vlas v domácnosti lze snadno zaměnit za vaše vlastní, takže nikdo nepozná, že patří vašim nápadníkům a naopak. Nejednou vás to už zachránilo, vidíte – paninko?

DRAHOUŠEK: Já jsem naprosto v šoku.

DETEKTIV: A copak vy, podvodníčku?

MILENEC: Já?

DETEKTIV: Zato vy jste jistě strach z odhalení manželem nejednou měl, co, chlape? Poznal jsem to z toho, že vaše knoflíky na košili...

MILENEC: Nesahejte na ně!

DETEKTIV: Nejsou pravé, jsou na suchý zip!

(Všichni užasnou.)

To vám umožňuje se rychle svlíkat i oblíkat a snadno tak zmizet z místa činu.

MILENEC: Ach, máte pravdu. Jsem vinen svou vášní.

DETEKTIV: Moment, zadržte, já nejsem jedna z vašich milenek. Nezkoušejte na mě tyhle svoje figle. Přestože hrajete navenek člověka velmi éterického a nepraktického, jste nadmíru rafinovaný a věčný! Dokonalý vrah. Tak schválně, co dalšího ještě máte na suchý zip?

MILENEC: Ale...

DETEKTIV: Nebojte, nebudu vás dýl trápit – byla to jen metafora na vaše odnímatelné srdce, chlape.

MILENEC: Ach.

(Omdlí.)

MALÍŘ/STAROSTA: To byla úplná freudovina!

DETEKTIV: Pane malíři, vy jste mi ale bystrý dělník.

MALÍŘ/STAROSTA: Ehm... to já... to já zaslechl v hospodě jen.

DETEKTIV: Teď mě ale už nepřerušujte. Máme tu co do činění s tímhleťm vrahem něžných citů. (...) No tak, chlape, seberte se.

MILENEC: Ach, patřím tam. Patřím do druhého kruhu pekla! Má láska byla vláčena cestou hříchu.

DETEKTIV: Jasně, jasně. Navíc podle špatně zavázaných tkaniček u bot vaše kariéra ve finančnictví je tak rozviklaná, že bych se nedivil, kdyby vás z ní dříve či později vyhodili. (...) To jistě došlo i vám, že? A tak by se vám setsakramentsky hodilo být gigolem paní vdovy vedle vás.

MILENEC: Zase do černého! Jak tohle ale všechno víte?

DETEKTIV: Ale nebojte. Víím, že někdo, kdo takhle mluví, je přímo odsouzen k nekonečným romantickým dobrodružstvím se zadanými ženuškama. Vy nechcete vyjít ze svého začarovaného kruhu a randit s ženou svobodnou.

DRAHOUSĚK: Je to pravda? Takže... takže, tím to mezi námi smrtí mého muže končí?

MILENEC: Obávám se, že tato zvláštní osoba má pravdu. Ale Drahoušku...

DRAHOUSĚK: Nic neříkej!

(Snaží se odejít, mezitím Zloděj dojde k příborníku a začne se v něm přehrabovat.)

MILENEC: Pokud se znovu vdáš, tak...

DETEKTIV: Prosím vás, nikdo nesmí opustit místnost! Ještě jsme neskončili.

DRAHOUSĚK: Kdo tedy zabil mého manžela?

DETEKTIV: He, he. Ještě vteřinku, paninko. Zbývá nám tu ještě jedna osoba.

DRAHOUSĚK: Kdo?

DETEKTIV: No přece támhle v koutě.

(Po chvíli si Malíř uvědomí, že se všichni dívají směrem k němu.)

MALÍŘ/STAROSTA: Ale co já s tím mám co společného, šéfičku?

DETEKTIV: Hmm, držíte se své role opravdu povedeně. Dokonce jste pokoj už téměř vymaloval... ale... co to máte tak velkého tam u rukávu?

MALÍŘ/STAROSTA: Ehm... to je jen boule na ruce, šéfe... od farchy.

DETEKTIV: Vypadá to jako hodinky. A to ne zrovna malé.

DRAHOUŠEK: Prosím vás, takhle velké hodinky člověk pracovitý k práci přece mít nemůže!

MALÍŘ/STAROSTA: Ále, kde bych na ně vzal...

DETEKTIV: Pšššt. Potichu.

(Tik, tak...)

DETEKTIV: I to tiká jako hodinky.

MALÍŘ/STAROSTA: To mně, to mně jen vržou zmožený klouby.

DETEKTIV: Aha, aha... rozumím. A tak... co říkáte na zvýšení mateřského příspěvku?

MALÍŘ/STAROSTA: Já? Ehm. No teda... Ať si najdou pořadného chlapa! Totiž... šéfičku, to ne já. Mateřská je suprl!

DETEKTIV: Ah! A podpora v nezaměstnanosti?

MALÍŘ/STAROSTA: Kdo nedělá, ať nežere... totiž, ne, ne, to jsem nechtěl...

DETEKTIV: Myslím, že všichni máme jasno. Muž v tomto převleku malíře pokojů je prachobyčejný pravicový politik...

VŠICHNI: Ó, ne!

DETEKTIV: V současné době starosta tohoto města.

DETEKTIV: A hádám, že nebudu daleko od pravdy, že když rozepneme jeho montérky, spatříme tmavomodrý oblek s kravatou a obrovským nehezkým hodinkama. Tak prosím!

MALÍŘ/STAROSTA: No, dobrá. Dostal jste mě. Jste teda dost chytrý detektiv!

DETEKTIV: A nyní konečně rozhřeším onu odpornou vraždu! Vy, jakožto starosta, jste dnes ráno navštívil zesnulého. Postavte se prosím sem ke dveřím. Výborně, děkuji. Chtěl jste na něm cosi nekalého a pan zesnulý vám, podle jeho výrazu ve tváři, odmítl vyhovět. Vaše slovní zastrašování nestačilo, a tak jste na něj namířil svůj revolver.

DRAHOUŠEK: Pozor, má ho za opaskem!

DETEKTIV: Ty prevíte, honem sem s ním! (...) Děkuji vám, paní Drahoušku. Pane záletníku, mohl bych vás poprosit?

MILENEC: Ale jistě.

DETEKTIV: Před zraky všech vyjměte z revolveru bubínek a dokažte tak, že v něm opravdu jeden náboj chybí.

MILENEC: S radostí. (...) Opravdu. Jeden schází!

DRAHOUŠEK: Takže jste skutečně zabil mého manžela!

DETEKTIV: Né tak rychle. Přesnější by bylo, kdybychom řekli, že tento revolver zabil vašeho manžela.

DRAHOUŠEK: Tomu nerozumím...

MILENEC: Copak starosta nestřílel?

DETEKTIV: Ale to jsem neřekl, že starosta nestřílel...

MILENEC: Žádám vás, přestaňte si z nás tropit blázny a přejděte k věci, pane.

DRAHOUŠEK: Tak jak to tedy bylo, když střílel starosta, ale manžela podle vás teda nezabil? Nebo co se nám tím snažíte říct. Měl snad komplice?

DETEKTIV: He, komplice. To prosím ani ne. Přesto mu někdo v týhle místnosti s vraždou dopomohl. A ten někdo si teď prohlíží v zásuvce stříbrný příbory, pro které si brzy jistojistě přijde!

ZLODĚJ: To né. Co já! Hodnotu nemají tyhle vůbec.

DETEKTIV: Jen ten příborník hezky nechte a pojd'te k nám blíž. Vy, pane starosta, se hezky postavte semhle před dveře a natáhněte ruku směrem k pohovce, jako byste tím směrem mířil zbraní. Dovolíte, paninko, půjčím si od vás jako rekvizitu banán, aby to bylo názornější. Uchopte banán do ruky a zamiřte, pane starosta.

MALÍŘ/ STAROSTA: Ale já nevím jak. Nikdy předtím jsem to přece nedělal.

DETEKTIV: Jen to zkuste. Tááákhle. No a vy, pan zloděj, běžte za dveře a až dám znamení, opatrně je otevřete. Připraveni?

DRAHOUŠEK: No, tohle.

DETEKTIV: Zamířit. Dveře otevřít!

(Vrznutí dveří a chvíle rozpačitého ticha.)

DRAHOUŠEK: Asi jsem mrkla, můžete to prosím zopakovat?

DETEKTIV: Ženská, děláte si blázny? Na tom není co nevidět! No dobře, tak ještě jednou, hoši. Zloděj za dveře, banán zamířit a...

MILENEC: Není třeba! Už je mi vše dočista jasné!

DETEKTIV: Bezva, tak povídejte.

MILENEC: Je to dočista prosté, až to člověka mate, neboť za tím hledá kdovíjakou složitost, drahá. Pan starosta, ve snaze vystrašit Alberta, na něj neškodně namířil zbraň, když v ten samý moment se do místnosti vkradl zloděj, který otevírajícími dveřmi zavadil o pravý loket pana starosty a ten úlekem zmáčkl spoušť a svým způsobem omylem Alberta zastřelil.

DRAHOUŠEK: Jak omylem? Vždyť to vůbec nehraje roli, jestli omylem, nebo ne!

DETEKTIV: Výborně, pan sukničkáři! Nepřemýšlel jste o kariéře u soukromého detektiva? Tam je pro vzletné, romantické i patetické povahy vždy místa dost! Od té doby, co mě opustil můj kumpán, utápím svůj žal ve whisky a hazardních hrách.

DRAHOUŠEK: Tak posloucháte mě vůbec?! Bavíme se tu o vrahovi mého manžela!

DETEKTIV: Ale prosím vás, paninko. Doteď vám jeho nepřítomnost nadmíru vyhovovala a teď pro něj budete snad i plakat.

ZLODĚJ: Nic já neudělal ale!

DETEKTIV: Všichni se uklidněte, je zcela jasné, že vyděračem i vrahem je osoba s banánem v ruce, jinak už ho můžete odložit, a bude za to náležitě potrestána!

ZLODĚJ: Zaplat' bůh pán!

MALÍŘ/STAROSTA: Ještě na okamžik.

DETEKTIV: Teď je ale moje chvíle!

MALÍŘ/STAROSTA: Zadrž, mladej, a hezky poslouchej. Je přece demokracie, ne? Člověk si může říkat, co chce. Takže já bych rád, než budu z čehokoliv křivě obviněn, podal svoji upřímnou verzi příběhu. Naše společnost...

DETEKTIV: To není třeba, máte právo nevypovídat.

MALÍŘ/STAROSTA: Naše společnost je...

MILENEC: A někteří by dokonce neměli mít právo vypovídat.

MALÍŘ/STAROSTA: Naše společnost je nemocná. Protože se snaží o to rovnostářství. Prostě smazaly se třídy mezi lidma. Historicky to tady bylo, tisíce let. Vždycky tady, tisíce let, byly kasty. Byly tady třídy lidí. A my furt máme pocit, že to do moderní společnosti nepatří. Tak buď je moderní společnost povrchní, pokrytecká a lživá. Nebo si prostě řekneme, že mezi lidma jsou rozdíly. A každý má mít to postavení, který si zaslouží. Který si vydobyl a nemá za to být jakkoliv perzekuován. To je prostě zásadní.

MALÍŘ/STAROSTA: Zkrátka každé na to má stejných čtyřadvacet hodin! Já a vrah? Podívejte se, jak vypadám, copak bych mohl... tohle nařčení vůči mně je absurdní, vždyť se podívejte, jak vypadám. Tohle! Tohle! Tohle je pravý kriminálník – je v černém, má rukavice, páčidlo a vsadím se, že ta hučka, co má na hlavě, je ve skutečnosti kukla a mezi námi tato pofiderní osoba s ní určitě nemá v úmyslu jít lyžovat.

MILENEC: Ale prosím vás.

MALÍŘ/STAROSTA: Tak stáhněte mu ji! Je to jasný důkaz o mé nevině.

DETEKTIV: Už toho bylo dost, chlape.

MALÍŘ/STAROSTA: Copak nemám snad žádná práva. Tohle je jasný důkaz spiknutí vyšších osob v pozadí proti mé osobě!

DRAHOUŠEK: Tak stáhněte tomu zloději tu čepici, když o to tak prosí.

DETEKTIV: Ach, dobrá tedy...

ZLODĚJ: Prosím, ne, ne!

(Čepice se stáhne a rázem je z ní kukla.)

VŠICHNI: Áha!

MALÍŘ/STAROSTA: Tak vidíte! Jasný kriminálník, slušný člověk kuklu do společnosti nenosí. Od začátku jsem vám říkal, že jsem nevinný! Podle zákona byste správně měli zatknout tuhle osobu pochybných mravů, která se sem vloupala!

DRAHOUŠEK: Tak na co ještě čekáte?

ZLODĚJ: Ale, ale!

DETEKTIV: Obávám se, že má pan starosta pravdu. Nemůžu už déle přehlížet vaše zločinecké sklony. (...) Vidím právě příchozího policejního inspektora za scénou. Pane inspektore, zatkněte tady toho muže pro podezření z vraždy a násilného vloupání!

ZLODĚJ: Nevinný ale já jsem!

(Pokusí se o útěk.)

DRAHOUŠEK: Snaží se uniknout oknem!

VŠICHNI: Chytte ho.

(Zloděj je násilně odveden za scénu.)

DRAHOUŠEK: Konečně je ten lump pryč z mého bytu. Zbyla tu ale ještě jedna nevyřešená záhada... co se píše v tom dopise, který drží můj drahý zesnulý v rukou?

(zašramocení dopisem)

MILENEC: Ha-ha, to je tedy opravdu nevídané.

DRAHOUŠEK: Co se tam píše?

MILENEC: Jen všichni nakoukněte! Je to smlouva pyramidové dohody!

(Všichni propuknou ve familiární smích a Detektiv přejde opět do popředí.)

DETEKTIV: A tak jste to slyšeli sami, milí posluchači. Zákonem, tím se jako společnost řídíme, ale tomu, čemu se říká spravedlnost, tomu se už dostává opravdu stěží. Zkrátka a dobře: zákon tvrdí, aby všichni bez výjimky platili za kolotoče, ale měly by za ně platit i děti?

Tereza Sobotková

A člověk ..?

Havlovské aktovky

Prolog

Na stěnu prázdného jeviště se promítá video. Záběr se kroutí kolem vysokých oprýskaných zdí. Na několika drolicích se cihlách lze ještě přečíst zašlá, sprejem vybarvená písmena. Dohromady dávají větu: Kdo jsem?

Věčná člověčí otázka. Nekonečný hon za podstatou.

1

Na jevišti se nachází po levé straně žebřík a u něj velký blikající reproduktor, ze kterého hraje beatová hudba. Někde vepředu dětský bazének s vodou. Stůl a židle. Na pravé straně matrace s dekou a polštářem. Kolem ze dvou stran zdi z lepenkové krabice.

STARŠÍ OSOBA: *(Po celou dobu svých promluv stojí na jevišti na žebříku a tváří se velmi vážně. Na uchu handsfree. Oblek. Většinu času mluví zahleděn do tabletu v jeho ruce, na kterém něco kliká.)*

Tak ještě jednou
Znovu
Pěkně od začátku
Své zmatení Ten permanentní údiv
Už si nechej, někde v krabici
Sám pro sebe
Aby si po nich ostatní nemuseli dál rozdírat nohy
Korzuješ stále v jednom a tom samém kruhu
Motáš se jako nějaký alkoholik
Alkoholik, to je člověk neschopný postavit se životu čelem
Ty vytřeštěné oči Na prázdno otvíraná ústa
Jako leklá ryba, které ještě pracují poslední nervové záškuby
Bereš si na slova zbytečně velké sítě
A když se ti konečně podaří jedno po druhém pochytat

Postupně, a hlavně po ma louč ku, si je vkládáš do úst
Pomalů převaluješ na jazyku
Některá polkneš
Ta zbylá vyplivneš do velké kádě
Rozřízneš jejich trup
Vykucháš, jako tě táta kdysi učil rozřezávat těla mrtvých ryb
A zbavovat je vnitřností
Hlavně opatrně, pozor na žluč
Stačí zavadit, vyteče všude
A slova zhořknou
Jenže to už tu opět nikdo není
Proces je to tak dlouhý a úmorný
Komu by se chtělo čekat

MLADŠÍ OSOBA: *(Nic neříká, na prázdko otevírá ústa. Mhouří oči. Jeho tělo zvláště zaškubává a provádí deformované pohyby.)*

STARŠÍ OSOBA: Jak ti to jen vysvětlit
Když už je člověk jednou na světě
Musí to umět Umět pořádkně být
O člověku to přece celé je

MLADŠÍ OSOBA: *(Sedá si ke stolu, na kterém leží upečená ryba a příbor. Bere rybu do rukou. Následně vstává a opatrně rybu ponoří do dětského nafukovacího bazénku s vodou.)*

STARŠÍ OSOBA: Dnes je to složité
Každý si dělá, co chce
Dokonce i počasí
Kdyby to alespoň byla řádně odvedená práce
Místo toho vidím jen samé třepotání ve vzduchoprázdnu
Chodíš ulicemi
Doma spíš
Nebo vypadáš jako alkoholik
Alkoholik, to je člověk neschopný postavit se životu čelem

MLADŠÍ OSOBA: *(Lehne si do postele u zdi z lepenkové krabice. Oči až děsivě vytřeštěné. Po čase se v posteli začne převalovat.)*

STARŠÍ OSOBA: Za takový třepotání ti nikdo nezaplatí
Člověk musí být z něčeho živ
Práce Pořádná práce
Dnes není čas na třepotání
Dnes není čas na čekání
Na po ma louč ké lovení slov
Dnes není čas na dlouhé přemýšlení
Ostatně

Nač bys jej potřeboval
K čemu to je
Peníze vyděláš prací Rukama Ne hlavou

(Vzhlédne od tabletu, otočí hlavu doleva.)

Ivanko Ivanko, ještě kávu

(Odchází stejným směrem, kterým volal.)

MLADŠÍ OSOBA: *(Ještě chvíli leží. Pak vstane a jde vypnout reproduktor. Místo něj umístí do prostoru aiolskou harfu, která díky větru začne hrát.)*

Je třeba nechat se zmást
Provést dekonstrukci lidského tak velmi jistého postavení
Člověk je od přírody nucen adaptovat se na okolní prostředí
Jde o věc přežití
Ale co když je okolí pro duši natolik smrtící
Vysušuje ji A duše se scvrkává
(Přechází k dětskému bazénku, vezme do rukou rozmělněnou rybu.)

Rozpouští se v umělém prostředí
Krása je protikladem užitečnosti
Honba za dokonalostí zabíjí Dokonalost značí konec pohybu
Snažíme se do této c i v i l i z a c e přizvat umělé mozky
Přitom není dostatečně uzpůsobená ani pro bytosti, které už tu jsou
(Přechází ke zdi a začne na ni psát křídou nápis: „Pouze lidé mají plný, bohatý svět. Ostatní formy života, které se kolem nás svíjejí (zvířata), jsou světem chudé. A kameny nemají svět žádný.“)

Heidegger.
Antropocentrismus zamožuje svět jako ta nejhorší chemická zbraň
Svět je přesně takový, jaký si ho lidé udělají
A právě člověk dává okolnímu světu smysl
Řekl člověk

Během historie zemského života došlo pětkrát k hromadnému vymírání druhů
Náš antropocén vibruje voláním po tom šestém

Člověk je ale od přírody nucen adaptovat se na okolní prostředí
Jde o věc přežití

(Jde si umíchat iontový nápoj, během toho technika přinese běžecký pás. Umíchaný nápoj celý rychle vypije, podá odcházejícím technikům také aiolskou harfu. Zapne reproduktor, ze kterého začne hrát píseň I Will Survive. Vyleze na pás. Běží. Tato situace chvíli trvá.)

(Opona.)

2

Prázdné místo. Spousta místa. Lavina prázdného prostoru. Ozvěna. Odrážející se od holých bílých zdí. Volný průchod. Mluvčím/jednajícím může být jakákoli forma AI.

Prázdna Holá
Nezaplněná

Kde asi skončilo křeslo To, co stávalo v rohu
Jak pokaždé krásně potichu zasténalo, když z něj *ten člověk* vstával
Zápach cigaretového popela, který jsem nikdy nepochopil
Nepochopil – ale ty *lidi*
Ten člověk

Pro pocit bezpečnosti nestačil mu pouze volný průchod
Člověka mohl ohrozit i malý obrázek pověšený na Zdi
Člověk roztřesenou rukou ohmatával holé zdi
Tetelil se nadšením, že zase jednou vyhrál
On Na To Vyzrál
Stačilo jen zbavit se všeho, co by vzplálo
A je to
Na nebezpečí v bezprostřední blízkosti nebyl nikdo zvědavý

Tak to bylo
A *ten člověk* ale vypadal klidně
Až spokojeně
Určitě věděl, co dělá
Ten člověk kontroloval všechny budovy v zemi. Určitě věděl, co dělá
Vypadal tak spokojeně
Tak klidně
Dbal o naši bezpečnost
Dbal o bezpečnost *lidí* v celé zemi

Není se čeho bát
Situace je stabilní *Rezonoval dozvuk ozvěny v prostoru*

3

Dusná země, kde stojí příbytky na ostrovech z odpadu. Krok zpět do listopadového dne roku 2012. Textilní továrna. Lavina šicích strojů. Jiskřící silové rozvody. Dusící horko.

Zvuky šicích strojů přehlušující se navzájem Nikdy nemohly přestat a nemohou přestat ani teď,
po takové době

Přístup do budovy býval umožněn jediným úzkým vchodem

Za ním následuje stejně úzké hrdlo chodby Zúžené je kvůli velkým skladům, kam se přemísťoval
ušíťý textil

V žádném patře se pohled nezkroutí k protipožárnímu systému Žádný zde totiž neexistuje

Na pár místech lze narazit na hasicí přístroje s prošlým datem použitelnosti

Stejně s nimi nikdo neuměl zacházet

Je po 18. hodině

V továrně se vzněcuje oheň

Jen jediný zvuk se tu dal brát opravdu vážně Požární alarm

Nikoho z majitelů továren by nenapadlo odvádět těla od práce jen kvůli pouhým protipožárním
cvičením

Panikou vyprovokovaná těla se shlukují u dveří místností, odkud je zpátky zastrkují jiná těla,
přísnější

Sedněte si zpátky ke strojům a pokračujte v práci

Není se čeho bát

Situace je stabilní

Přísná těla ignorují pach spáleniny a křik vyděšených dělníků

Přísná těla *jen* uvolňují prostor chodeb pro vynášení ušíťého textilu

Přísná těla *jen* plní rozkazy

Těla nemají finanční hodnotu

Z přístavu Čitagáon další ráno vyplulo sto dvacet tun nákladu

Všechny kusy textilu byly zachráněny

Není se čeho bát

Situace je stabilní

4

(Následující repliky budou nahlas odříkávané scénické poznámky.)

Prázdná divadelní budova

Prázdné foyer

Prázdné hlediště

Jeviště se zdá zprvu prázdné, avšak při větším přiblížení lze postřehnout vybledlý hologram

Hologram, zdá se, něco hledá

Hologram listuje divadelními příručkami

Něco se mu nezdá

Hologram Hledá Konflikt

Kdyby měl hologram city, jistě by teď již vypadal velice zoufale

Chvíli to vypadá, že dostal nový podnět

Začne stavět do prostoru jeviště předměty a pozoruje vztah mezi nimi

Pozoruje vztah mezi nimi

Pozoruje vztah mezi nimi

Hledá vztah mezi nimi

Tato scéna trvá velmi dlouho

(Opona.)

Epilog

Na stěnu prázdného jeviště se promítá video české političky v kostýmu hranolek. Záběry se střídají. Objeví se v nich například záznam reportáží z protestujícího Slovenska. Rozbombardovaná města. Stav pitné vody v Ghaně kvůli těžbě zlata. Titulky novinových článků o stavu na polsko-běloruských hranicích vs. skutečné záběry chování pohraničních stráží. A další.

Kdo byl ten člověk?

(Opona.)

Konec

SBORNÍK TEXTŮ
ze 32. ročníku festivalu Salón původní tvorby

Návrh obálky a grafická úprava: Jan Pohořelický
Redakce: Naďa Satková

Jazyková korektura s přihlédnutím k autorskému stylu: Naďa Satková, Jiřina Hofmanová
Vydala Janáčkova akademie múzických umění v Brně v roce 2025

Vydání první

ISBN 978-80-7460-243-6

Anonym, Alja Bračun, Severína Brezovská,
Eva Bučková, Kristýna Fantová, Kateřina
Halamíčková, Bohdan Chrástil, Klára
Klocová, Eliška Kubečková, Václav Kvapil,
Eliška Linhartová, Braňo Mago, Robin
Mayer, Aneta Měsíková, Martina
Němečková, Monika Ostrovská, Tereza
Panocová, Elizabeth Panzo, Kateřina
Pelikanová, Vojtěch Rikan, Anuše
Řehůrková, Anna Marie Slobodová,
Tereza Sobotková, Veronika Svobodová

